

2021. január XVII. évfolyam 1. szám

PEGAZUS

A LOVASSPORT LAPJA

nka
Nemzeti Kulturális Alap

TELIVÉREK
KOVÁCSA

Bírói szemmel

BÚCSÚ
KELLERMAYER
SÁNDORTÓL

A GYOMORFEKÉLY
Egy fajta rekonstrukciója:
A SZÉKELY LÓ

720 Ft

WEINHARDT VIRÁG GYŐZÖTT A CSI** -W NAGYDÍJBAN

A MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG KIADVÁNYA

FEDEZŐMÉNEK DIÓSPUSZTÁN

PIGEON CATCHER

Fedeztetési díj: **350 000 Ft + ÁFA**

SZÜLETÉSI IDEJE: 2009 FAJTA: angol telivér
NEME: mén SZÍNE: sárga

MOKARRIS

Fedeztetési díj: **350 000 Ft + ÁFA**

SZÜLETÉSI IDEJE: 2014 FAJTA: angol telivér
NEME: mén SZÍNE: pej

SILVER FROST (IRE)

Fedeztetési díj: **450 000 Ft + ÁFA**

SZÜLETÉSI IDEJE: 2006
FAJTA: angol telivér NEME: mén SZÍNE: szürke

ELÉRHETŐSÉGEK:

Hegedűs Zsolt ménesvezető

Telefon: 30/474-6461

e-mail: hegedus.zsolt@babolnamentes.hu

www.babolnamentes.hu

Köszöntő

MEGVÁLTOZOTT HANGSÚLYOK

Tisztelt Lovas Barátaim!

Embert próbáló, magatartást formáló időket élünk. Sok minden megváltozott, sok mindent át kell gondolnunk: mi az, amit elengedhetünk, mi az, amit semmiképp sem. Új hangsúlyok keletkeztek.

Jóleső érzéssel mondhatjuk, hogy nem az elmaradó, a zárt kapus versenyeken, a kényszerszüneteken, a szigorú rendszabályokon, a nehézségeken keseregtünk, hanem lovasemberhez méltóan csendben tettük a dolgunkat.

Nem engedhettük meg magunknak az otthon ülős munkatempót, mert lovaink nem koronavírus-üzemmódban, hanem biológiai óráik szerint élnek. Köszönöm a többet vállaló lovas barátaim elkötelezett munkáját!

Előrettekintünk! A 2021-es év újabb energiákat, plusz motivációt követel tőlünk. Szakágaink elkészítették a bizakodásra utaló idei terveiket. A Nemzetközi Lovas Szövetségtől újabb megtisztelő felkéréseket kaptunk. A Vadászati és Természeti Világkiállítás társrendezvényeként a Kincsem Parkban a négyesfogathajtó Európa-bajnokság, a Nemzeti Lovardában a lovastorna-világbajnokság házigazdái leszünk. Készülünk a nemzetközi rangra emelkedett CSIO díjugrató-versenysorozat és a Papp László Budapest Sportarénában a Lovas Világkupa folytatására. Rangot, elismerést hozó újabb felkéréseink a világ lovassportjában elért teljesítményünknek, sportolóink, szakembereink, versenyrendezőink magas színvonalú munkájának, hagyományainknak, messze földön híres szíves vendéglátásunknak – Magyarországnak szólnak.

A budapesti fogathajtó csúcstalálkozón jubilálunk, és tisztelettel emlékezünk az Aranyút főszereplőire. Fejet hajtunk! Lehet, hogy nem mindig övök volt a legjobb ló, szerszám és kocsi – egyszerűen csak a világ legjobbjai, magyar vagányok voltak. Barátaim!

Sportolók vagyunk, győzni akarunk, de a hangsúlyok eltolódtak, vannak fontosabb értékek is. Mindannyiunknak családja van, féltjük szeretteinket, gondoskodunk róluk. Hiszem, hogy a humor, a jókedv, az optimizmus, mint mindig, most is átsegít a borongósabb napokon.

Újévkor számvetést készítünk a lovassportban is, amely nemzeti és egyedi, őrizzük értékeit, élvezzük a hasznát, igyekszünk megújítani. Féltjük – mert a miénk. Könnyebbséget hozó, boldog új évet kívánok!

László Vilmos

A Magyar Lovassport Szövetség elnöke

A CÍMLAPON WEINHARDT VIRÁG ÉS CHICLANA
CÍMLAPFOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

tartalom

DÍJUGRATÁS

Fiatal magyar győzött 6

MEGEMLÉKEZÉS

Búcsú Kellermayer Sándortól 10

FOGATHAJTÁS

Jubileumi év lesz 2021 – Három kérdés, három válasz 13

SZABADIDŐS LOVAGLÁS

Lelkes múltunk, büszke jelenünk, biztató jövőképünk 18

TÁVLOVAGLÁS

2020 – ahogy bajnokaink látták 19

SZABADIDŐS LOVAGLÁS

Gyereksereg Gyömrőn 22

DÍJLOVAGLÁS

Gondolatok a pontozásos rendszerről 24

PORTRÉ

A felnőttek között is megállja a helyét – Szuhai Rodrigo 26

GALOPP

Decemberi szezonzárás a Kincsem Parkban 28

LÓVERSENY

Minden nehézséget legyőzve haladunk tovább 30

RÁLÁTÁS

A forgók titkai 32

34 ..... ÁLLATORVOS
A gyomorfekély

37 ..... MEGEMLÉKEZÉS
Fortender

38 ..... MEGEMLÉKEZÉS
Ég veled, Superville!

40 ..... TENYÉSZTÉS
Egy fajta rekonstrukciója: a székely ló

43 ..... GALOPP
Telivérek kovácsa

46 ..... LÓÁPOLÁS
A hét leggyakoribb pataápolási hiba

50 ..... MILITARY
Mikor, ki, hol, hogyan? – Kalandozások a military történetében

54 ..... LÓTARTÁS
Sportsérülések

56 ..... GYEREKEKNEK
A leghosszabb hónap

58 ..... ÉLETKÉPEK
Életképek, december

62 ..... MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG
Eredmények, december

FIATAL MAGYAR GYŐZÖTT

Már-már hagyomány, hogy minden év novemberében Budapesten, a Papp László Budapest Sportarénában rendezik a világkupa egyik fordulóját. Rendszerint két kiemelten fontos szakágban, díjugratásban és fogathajtásban mérettetik meg magukat a versenyzők, kivétel nélkül óriási nézőközönség előtt, a napi programokat pedig izgalmas showműsorok tarkítják. 2020-ban azonban mindent átírt a súlyosbodó vírusjárvány, a fogathajtó-világkupa bordeaux-i döntőjét törölték, így az új helyzethez alkalmazkodva idén egyedül az ugrószakágnak rendeztek nemzetközi versenyt, még hozzá az impozáns Nemzeti Lovardában.

A helyszín alkalmas volt minden óvintézkedés betartására. A lovasok nagyon fegyelmezetten viselkedtek, azonban mindenkin látszott, hogy hiányzik a közönség szeretete, a pálya közbeni biztatás, és a hibátlan pálya utáni taps. Összesen tizenegy nemzet lovasai érkeztek Budapestre, hogy számot adjanak tudásukról.

A különleges helyzet ellenére brillíroztak a magyar lovasok a Karádi László pályaeépítő által megálmodott, nehéz pályákon. Sokat nem is kellett várni a magyar sikerekre,

hiszen a pénteki Silver Tour győztese Kiss Lizanna lett Cashflow-val, és az első hét helyen is mind magyar lovas végzett. Majd újabb győzelem született, a Bronze Tourban Szuha Gyula nyert, és a mindig eredményes Chacco Boy. A pénteki nap zárása a 145 centiméterre kiírt kvalifikációs szám volt, melyben osztrák győzelem született, Gerfried Puck villámgyorsan lovagolt Melody v.d. Smidshoeve-val. A legnagyobb szám eredményhirdetésén két fiatal magyar is ott volt, Vándor Zsófia és Szuha Péter.

A szombati napi Bronze Tour lengyel versenyző nyerte, Jaroslaw Skrzyczynsky, leszorítva a sokáig élen álló Horváth Balázst. A Silver Tourban ismét magyar himnusz szólhatott, Técsy Attila győzött és Nikidam Breaker. A nap legboldogabb pillanatait a Gold Tourban élhettünk át, hiszen a tét óriási volt, itt az akadályok magassága 140-160 cm között mozgott, az összdíjazás pedig 26 ezer euró volt. Az alappályát ketten teljesítették verő- és időhiba nélkül, az összevetésben elsőnek in-

duló Jaroslav Skrzyczinsky lova hiba nélkül ugrott, így a második összevetőnek, Gerfried Pucknak kockázatni kellett, azonban lova hibázott, ezzel ő végzett a második helyen. A további helyezettek pedig azok a 4 hibapontos lovasok lettek, akiknek éppen egy kis szerencse hiányzott, hogy az összevetésbe kerüljenek: negyedik lett Weinhardt Virág, ötödik Szuhaí Péter, hatodik Vándor Zsófia, és nyolcadik Füzér Flóra. A fiatal tehetségek korban éppen csak elérték a felnőtt kategóriát, de már letették névjegyüket a magyar díjugratósportban, hiszen részt vettek a Talent Programban, érmeiket és helyezéseiket szerezték mind itthon, mind külföldön. Vasárnap reggel megszületett a hétvége negyedik magyar győzelme, a Bronze Tour Horváth Balázs nyerte a Pataki Ménes vilámgyors kancájával, PM Quinterával. Kora délután kezdődött a nagydíj, összevetéses lebonyolítással, amire 39 lovas szerzett kvalifikációt. A pályán, amely nagy és nehéz volt, 12 ugrás és 15 erőki-fejtés várta a lovasokat. Tíz páros tudta hibátlanul abszolválni az alappályát, köztük az a fiatal magyar lovas, Weinhardt Virág,

aki az összevetés után a legjobbnak bizonyult, rutinos pej kancáját, Chiclanát lovalgolvá. Az előkelő hatodik helyen Czékus Zoltán végzett a mindössze kilencéves Ricolával.

Mindent összegezve, ebben a furcsán sikerült szezonban is szemmel látható a fiatal tehetségeink fejlődése, valamint utánpótlás lovaink rutinszerzése, felfelé ívelő pályája. A tavaszi kényszerszünet végeztével újraindult szezonban országunk abban a szerencsés helyzetben volt, hogy szinte minden fontos versenyt meg tudunk tartani. Ennek a kurta, furcsa évnek kiváló lezárása volt a folyamatosan fejlődő Nemzeti Lovardában megtartott nemzetközi díjugratóverseny.

A világbupa-forduló két sikeremberével, a nagydíj első és második helyezettjével beszélgettünk.

WEINHARDT VIRÁG

Nagydíjgyőztes

Hogyan értékeled ezt a győzelmet?

Hihetetlenül boldog vagyok, mivel rengeteget készültem erre a versenyre, de ennek

■ 1. Weinhardt Virág és Chiclana
 | 2. Gerfried Puck és Melody v. d. Smidshoeve
 | 3. Nézők nélküli lelátó fogadta a lovasokat a legnagyobb számok alatt is. Képünkön Janik Anna és Cash a vasárnapi 145 centiméteres nagydíjban | 4. Horváth Balázs és PM Quintera

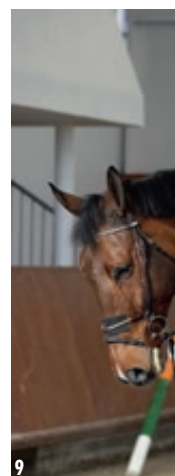
ellenére mégsem gondoltam, hogy ennyire jól sikerülhet. Lovam, Chiclana elképesztően jól ugrott egész hétvégén, szívét-lelkét beletette ebbe a győzelembe.

Hogyan és mivel készülsz a versenyeidre?

Füzér Gáborral készülök, már kerek tíz éve. Általában mindennap lovagolom a lovaimat, Gáborral heti három-négy edzésem van, a versenyektől függően.

Egyre többet látni téged fiatal lovakkal versenyezni, ebben képzeled el a jövőt?

Igen, a rutinos idősebbek mellett négy fiatal lovam is van, akikkel jelenleg versenyzem. Mindig is fiatal lovakkal kezdtünk dolgozni, amiket Gáborral együtt képeztünk ki egészen a legmagasabb kategóriáig. Öt éve a saját lovardámban dolgozom a lovaimmal, így már jobban rajtam van a felelősség a lovak kiképzését illetően is, de úgy érzem,

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

jó az irány, mivel szépen haladunk és egyre magasabb kategóriákban érnek el jó eredményt a lovaim.

A 2021-es szezontól felnőtt korosztályba lépsz, ott mik a célkitűzések?

Valóban, ez volt az utolsó fiatal lovas évem, ami számomra kicsit elkésztető, mert még mindig olyan távolinak érzem a felnőtt kategóriát. Nem gondoltam bele, milyen érzés lesz ezt az évet lezárni, amivel életem egyik fantasztikus fejezete zárul. Mindezek ellenére bizakodva tekintek a jövőre, mert lovaimmal szerencsére már többször is bizonyítottunk a felnőtt kategóriában. Ennél fantasztikusabb lezárást, mint ez a győzelem, nem is kívánhattam volna magamnak.

DIETER KÖFLER

A nagydíj második helyezetteje

A vírushelyzet sem tántorította el a csapatod a Magyarországon versenyzéstől?

Nagyon örültünk neki, hogy megtartották ezt a versenyt itt, Budapest szívében. Hosszú évek óta járunk ide a lovaikkal és sporttársaimmal versenyezni. Mindig szívesen jövőnk, hiszen immáron télen és nyáron is kiváló versenyhelyszín a Nemzeti Lovarda. Ez a furcsa év mindenkit óriási próba elé állított. Az egyik pillanatban még versenyre készültünk, a másikkban már ki sem mozdulhattunk a házból. Nem tudtuk, mikor változik a helyzet, mikor tudunk újra versenyezni. Nagyon nehéz a lovakat így kondiban tartani, versenyre készíteni. Ausztriában a nemzeti versenyeket a mai napig nem tartatjuk meg, ami ha lehet, még bonyolultabbá tette a felkészülést.

Az idei évben Budapesten zárjuk a szezont, így talán még különlegesebb számunkra ez a verseny, még akkor is, ha idén elmarad a jól megszokott belvárosi kiruccanásunk a színes-illatos karácsonyi forgatagban.

A sportaréna helyett idén a Nemzeti Lovarda adott otthont a világkupa-fordulónak, hogy vizsgázt a versenyhelyszínen?

Mindannyiunknak hiányzik a lelkesen tapoló közönség, a biztatás, a drukkolás, a versenynapok alatt megrendezett showműsorok, és természetesen a baráti csipkelődések más szakágak kiváló lovasai, hajtói társaságában. De ebben a mindannyiunk

10
■ 1. Kiss Lizanna és Cashflow | 2. Az új, nagy sátorfedeles melegítőpálya | 3. Dieter Köfler és Farah Dibah | 4. Czékus Zoltán és Ricola | 5. Bianca Babanitz és Game DK Z | 6. Horváth Balázs és PM Chaccera | 7. Füzér Flóra és Chiara | 8. Kiss Lizanna édesanyjával | 9. Técsy Attila és Nikidam Breaker | 10. Az idei világkupa győnyörű takarója. A takaró, a plakát és a díjak tervezője Nagy Zsuzsanna

egészségére veszélyes helyzetben nagyon örülünk, hogy a Magyar Lovassport Szövetség egy másik helyszínen, megfelelő óvintézkedések között megtartotta a versenyt. A Nemzeti Lovarda számomra nem ismeretlen, hiszen a nyári szezonban évek óta járunk versenyezni Budapestre. A legnagyobb változás számomra az a tágas, fe-

„Várom,
hogy elkezdődjön
a következő év,
és újra Budapestre
látogassunk, talán már
korlátozások nélkül”

deles melegítőpálya, ami jelentősen megkönnyítette a lovaglást és a bemelegítést is. Idén immáron két fedeles lovardában folytató a felkészülés, ami egészen egyedi a versenyhelyszínek között. Mindent összegezve, várom, hogy elkezdődjön a következő év, és újra Budapestre látogassunk csapatommal, talán mindenféle korlátozó intézkedések nélkül.

**Bölcz Virág,
Katona Linda**

Tanár,
sportvezető,
kiváló munkatárs
és barát
(1938–2020)

BÚCSÚ

Kellermayer Sándortól

Kiváló barátot és kollégát veszítettünk el 2020. november 20-án, aki kilenc éven át, egy meghatározó időszakban, a rendszerváltás után volt a Magyar Lovas Szövetség főtitkára. Abban az időszakban, amikor a szövetségek leváltak az állami vezetéséről, és önálló jogi személyként önálló gazdálkodó szervezetekké alakultak.

Széchenyi-léptékű elnökünkkel, dr. Papócsi László miniszterhelyettessel egyedülálló, merész és meghatározó vezetői voltak lovaséletünknek közel egy évtizedig. Vezetésük alatt két olimpián, Barcelonában és Atlantában mindhárom olimpiai szakágban tudott Magyarország versenyzőket minősíteni és kiállítani, amit, mint tudjuk, többéves felkészítő és eredményes versenyprogram kellett, hogy megelőzzön. Irányításuk alatt két világtárgyaláson, Hágában és Rómában szinte valamennyi szakágunk képviseltette magát. Számítalan Eb-n, világkupán, világkupadöntőn eredményesen szerepeltek versenyzőink. Igazi sikerkorszakot élhetett meg ebben az időben a magyar lovassport, mind ezt példaértékűen tiszta gazdálkodással. Sándor 1938. január 24-én Budapesten született, a gimnázium befejezése után a

Testnevelési Főiskolát végezte, ahol később a Sportjáték Tanszéken tanársegéd, majd a kézilabda szakág vezetője, később intézőbizottsági tagja volt. Tanítványa volt többek között a szakág és a mai sportélet meghatározó személyisége, Mocsay Lajos is.

1978 fordulópont volt életében, amikor a katedrát sportvezetésre cserélte. A budapesti Vasas SE ügyvezető elnöke volt öt évig, vezetésével eredményes időszakot zárhattak.

1983-tól az OTSH szakszövetségi osztályán osztályvezető-helyettesként dolgozott, ahol a hazai rendezésű világválogatottak szervezése-irányítása volt a feladata. Itt került kapcsolatba a lovassporttal, mert miniszteri biztosként tíz hónapig az 1984. évi szilvásváradai négyesfogathajtó világbajnokság főszervezőjeként dolgozott, és a lovassport

legsikeresebb bajnokságát rendezte meg csapatával kifogástalanul. Ezt a feladatát élete legszebb munkájának tartotta.

1986–1990 között a Forma 1 első futamát a versenybizottság titkáráként irányította, és a Formula 1 Gazdasági Társaságnak volt ügyvezető igazgatója. Ez idő alatt négy Forma 1-es futamot, és számtalan nagy versenyt rendeztek a Hungaroringen.

1990-től nyugdíjba vonulásáig volt a Magyar Lovas Szövetség főtitkára, ahol kiváló hangulatú, kis létszámú közösséggel (4-5 fő) irányította a magyar lovasélet legeredményesebb korszakát, olyan légkörben, ahova mindennap szívesen és örömmel ment be dolgozni az ember, és az ajtó bármikor bárkinek nyitott volt. Mindenki meghallgatást kapott, a konfliktusokat igazi sportember módján tudta kezelni, és

mindig, minden körülmények között kiállt munkatársaiért és a sport érdekéért. Lehetetlent nem ismert.

2000-ben feleségével eladták budai lakásukat és Révfülöpre, a családi birtokra költöztek, itt aludt el csendesen örökre. 57 éven át volt szerető társa Ági, aki „fogta a kezét, és irányította a háttérből”, jobbanrosszban haláláig kitartott mellette.

Köszönöm Sándor, hogy veled dolgozhattam, és mint barátot, hosszú ideig megőrizhettem.

Dallos Beáta

A Magyar Lovas Szövetség korábbi irodavezetője

Az ember szívéhez közel álló személyektől igazán fájdalmas, nehéz búcsút venni. A Magyar Lovas Szövetség főtitkárává való kinevezése előtt már ismertük egymást, Sándor bátyám az egyetemes magyar sport irányítóapparátusának, szervezetének meghatározó személyeként a sporttudományokban képzett és jártas szakember volt. Az autóversenyzés területén vált országosan ismertté, a Hungaroring igazgatói minőségében. 1990-ben dr. Papócsi László, a Magyar Lovas Szövetség elnökének kiváló választása volt Kellermayer Sándor főtitkárrá való kinevezése, aki szakmailag és erkölcsileg makulátlan volt, szerette és tisztelte munkatársait, lovaskollégáit, akik kivétel nélkül ugyanezt érezték. Irányítása alatt kivételesen baráti légkör volt a szövetségben, határozott, objektív, konstruktív, melegszívű és együttérző irányítása alatt a sok különböző akaratot megfogalmazó lovastársadalomban mindig a legjobb, legelfogadhatóbb döntéseket hozta meg. Sok sikerben volt társa mind a szövetségi elnöknek, mind az eredményt elért sportolóknak. Barátom, társam, támogatóm volt a mindennapi munkában, a kudarcban és a történelmi sikerekben.

Nyugállományba vonulása után is tartottuk a kapcsolatot egészen csendes haláláig.

Drága Sándor bátyám, Isten veled, nyugodj békében.

Dallos Gyula

Én egy vidám szösszenettel szeretnék Kellermayer Sándorra emlékezni.

A kilencvenes évek elején egy októberi díjlovagló világkupára vártam főtitkárunkat,

FOTÓ: DR. GÁBRIS KRISZTINA, DALLOS BEÁTA ÉS CSALÁDI ARCHÍVUM

mint ünnepélyes díjátadót. Vasárnap 11 órára beszéltek meg a kaposvári találkozót, és mivel pontos ember volt, 11-kor már a VIP teremben láttam. Átmenve a zsűritornyba, legnagyobb megrökönyödésemre szintén megpillantottam. Hogyan jöttél át a VIP-ből, lóháton? – kérdeztem zavartan.

Sehogy, én már fél órája itt vagyok, mondta mosolyogva. Biztos Miklós testvéremet láttad, ma itt találkozunk. Más alteregóm-ról nem tudok... Jót mosolyogtunk, még jó, hogy nem a testvért vittem le az eredményhirdetésre. A két Kellermayer ugyanis megtevesztésig hasonlított egymásra, egyébként Miklós a pécsi orvosi egyetem elismert professzora ma is.

Sándorral végig korrekt, jó kapcsolatban voltam, igaz, ő a kézilabda, én pedig a vízipóló világból érkezünk a lovassportba. Őszinte részvétem, ő is hiányozni fog a magyar lovasbarátok „földi” táborából... de biztos figyel ránk az „égi” pályáról. Nyugodjon békében...

Dr. Hafner József

A Pannon Lovasakadémia egykori elnöke

- 1. A barcelonai olimpiai falu magyar szállásánál
- ┆ 2. Az atlantai olimpián Kanics Ákossal

Sándor kellemes, kedves ember volt, aki a legjobb pillanatban érkezett a főtitkári pozícióba, hiszen átmenetileg nagyon üresnek tűnt a kassza. Baráti kapcsolatait, valamint diplomáciai érzékét bevetve rövidesen megszűntek a szövetség pénzügyi gondjai. A lovassportszakmai munkába nem kívánt beleszólni, de minden szakág terveit, feladatait meg akarta ismerni és segíteni akarta, segítette is. Az iroda napi tevékenységét állandó pontos, precíz megjelenésével és munkájával nagymértékben meghatározta. Munkát és feladatot szerető munkatárs és barát volt egy személyben, közvetlen kollégái nagyon tisztelték és szerették. A precíz irodai munkát nagyra tartotta és meg is követelte, kimutatásai, beszámoló és sportszakmai jelentései példaértékűek voltak. Ennél jobban csak a szövetség pénzügyi gazdálkodását felügyelte és irányította. A szakágak versenyrendszerét és versenyeit ismerte, nyomon követte, és nagy boldogságot jelentett számára az akkoriban gyakran elhangzó magyar himnusz hangja. Büszke főtitkárként élte meg mindennapi munkáját, minden sporttársával megtalálta a megfelelő hangot az előttük álló feladatok megoldása érdekében. Példaértékű munkája, emberi magatartása, az egész magyar sportban betöltött sok évtizedes tevékenysége a halhatatlanok könyvének kiemelkedő lapjára emelte őt.

Emlékedet megőrizzük. Tisztelőid és lovasbarátaid nevében is kívánom, hogy nyugodj békében!

Prutkay Zoltán

Egykori alelnök, barátod

Nagyon megrendített a hír Kellermayer Sándor haláláról.

1984-ben találkoztunk a Szilvásvárakon megrendezett fogathajtó világbajnokságon, én a versenybírószágban tevékenykedtem, Sándor a verseny szervezésében vett részt. Mikor 1990-ben a Magyar Lovas Szövetség főtitkára lett, megkeresett, és kérte, hogy vállaljam el a Lovas Szövetség számvizsgáló bizottságának elnöki tisztségét. Megtiszteltetésnek vettem, de félttem is, hogy nagy ez a kabát nekem, de

ő rábeszélte. Nagyon kellemes emlékeim vannak a közös munkával kapcsolatban, nagyon jól tudtunk együtt dolgozni. Elkötelezett volt a lovassport iránt.

Mikor nyugdíjba vonult és Révfülöpre költözött, meghívott, hogy látogassam meg. A látogatás sajnálatos módon nem jött létre és emlékszem, egyszer megjegyezte, hogy siessek, mert lassan kifutunk az időből. Én viccesnek vettem ezt a megjegyzését és megmosolyogtam...

Fájdalommal, és szép emlékekkel búcsúzom egy nagyon kedves lovas barátunktól.

Tengerdi Gabriella

Sándor '90-ben került a Lovas Szövetséghez. Én már abban az időben a military szakbizottságban dolgoztam. Első közös utunk a barcelonai olimpia volt, ahol ő volt a lovas küldöttség vezetője. Mi, a militarysok a lovakkal az olimpiai falutól kb. 50 kilométerre laktunk a verseny helyszínén. A lovasokat busz hozta-vitte naponta. A verseny terepnapján a díjugratókkal együtt (Széplaki, Göttler) ő is kijött drukkolni és segíteni. Az első kérdése az volt, hogy mi lesz a feladata. Mellettem maradt egész nap. A cross pihenőjében, a startnál, majd a célban próbáltuk a versenyzőket és lovaikat ellátni. Hűtöttük őket, Sándor hordta a jeges vizet vödörökben. A lovasok részére üdítőért szaladt. Amikor a tereppályán voltak, akkor rohantunk egyik akadálytól a másikig, hogy minél többet lássunk.

A nap végén csak annyit mondott: „reggel még nem gondoltam volna, hogy ez a nap ilyen izgalmas és fárasztó lesz!”

Az elkövetkező években aztán legalább egy, de ha tehetne, több hazai militaryversenyre kilátogatott, mint főtítkár. Szeretett bennünket, szeretett köztünk lenni.

Tuska Pál

Egykori válogatott militaryversenyző

Előttem van, ahogy hármásban ebédelünk, körülültük a dohányzóasztalt. Sándor mindig hozta a Mami által készített kis szendvicset. Az ebédet pedig azzal zártuk, hogy Sándor meghámozott egy almát, cikkekre vágta és kiosztotta.

Emlékszem, amikor az olimpiai felkészülési terveket a szakágak felelősei már többszöri kérésre sem adták le, ezért nagyon mérges volt és hirtelen haragra gerjelt

■ 1. Első élménybeszámoló a barcelonai olimpia után. Balra felesége, Ági, jobbra Vajda Magdi, a Lovas Szövetség dolgozója | 2. Kovács Istvánnal, a Lovastusa Szakág vezetőjével Barcelonában | 3. A militarycsapat tagjai – balról Ling Attila, Soós Attila, Bubán Zsolt, Kovács István –, illetve Kellermayer Sándor és Dallos Beáta

Sándor. Kiküldött a Tattersallban lévő pályára, és kérte, hogy azonnal hívjam be Dallos Gyuszit is, aki éppen lovon ült. Megkérdeztem Sándortól, hogy lóval vagy anélkül jöjjön... Sándor szokásához híven idegességében megrángatta nyakendőjét, lecsapta a szemüvegét, és elkezdte lediktálni az összes szakág felkészülési tervét.

Mindenki helyett pikk-pakk megcsinálta. Mi meg csak ültünk a tárgyalóasztalnál lehajtott fejjel (talán még neveltünk is).

Sándor mondásai, amik örökre megmaradnak emlékeimben:

Ünnepekkor: „A Mami azt mondta, hogy a lányokat küldjed haza.”

„Ha baj van, akkor úgy is mi leszünk a feketes...űek.”

Gyakran emlegette dr. Papócsi László mondanását: „A vakolat úgyis mindig ránk hullik.”

Vajda Magdi

A Magyar Lovas Szövetség dolgozója

Kitűnő ember, „vészhelyzetekben” is mindig segítőkész, együttműködő vezető volt. A Magyar Lovas Szövetség főtítkárai között – dr. Réczey István, Butor Sándor, dr. Hecker Walter, Miklós László, Fugli Károly, Stróbl Dorottya – egyedülként jött a nagy „Sportközpontból”, és ismerte, hasznosította kapcsolatrendszerét a mindig is „külső körön” kapaszkodó lovassportunk hasznára. Életműve részletesebb feldolgo-

zásra, példaértékű emléke gondozásra, őrzésre érdemes.

Egy – kezdő – emlékképem a további százezerből: Szilvásvárad, 1984, világbajnokság. OTSH főmegbízottként a vb-előkészítés és -levezénylés támogatásában helyszíni jelenléttel, hatékonyan vett részt Kellermayer Sándor is.

A végeredmény ismeretében, a bajnokavatás pillanatában, a stadion vb-dobogójának háttérében – mintegy három kilométerre – a hegyoldali erdő fáinak csúcán, a délutáni távolodó napsugarak fókuszában kibomlott egy hatalmas piros-fehérvörös lobogó, s a magyar himnusz hangjával, glóriaként, égi dicsfényvel koronázta meg a győztes magyar csapatot... Szívszorító, idillikus kép az aréna közönségének homlokterében.

Mint kiderült, a titkos előkészítés és kivitelezés szervezője Kellermayer Sándor volt. Majd táruult a jövő, és a Magyar Lovas Szövetség főtítkári székét Kellermayer Sándor foglalta el. Bársonyos barátsággal, különleges diplomáciai érzékkel, hatékonyan szolgálta a magyar lovasokat, köztük az „aranykezü” szekerészeket. Utólag is köszönjük, hogy „voltál”, Kellermayer Sándor. Élő emlékedet őrizzük, mert csak az hal meg, akit elfelejtene!

Vácsi Ernő

Összeállította: Dallos Beáta

Jubileumi év lesz 2021

A 2020-as esztendő a világméretű járványhelyzet miatt maradandó negatív emlékként vonul be az emberiség történelmébe. A nemzetközi és a hazai sportélet elmúlt évi nagy eseményeit sorra törölték, benne az olimpiai játékokat, és lehetne sorolni. Nem vagyunk még túl a vírus okozta nehézségeken, de ebben a nem könnyű időszakban is már a jövőre hangolunk minden szinten, annak reményében, hogy még egy ilyen évünk nem lesz.

2021 legnagyobb eseménye kétségkívül a 2020-ról erre az évre halasztott tokiói nyári olimpiai játékok, és minden többi ennek fényében és árnyékában kerül megrendezésre.

Számunkra a 2021. év egy 50 évvel ezelőtti felejthetetlen magyar történelmi emléket hozza vissza, hisz 1971-ben Budapest adott otthont az I. Négyesfogathajtó Európa-bajnokságnak, és most öt évtized elteltével ismét a magyar főváros ad otthont, ezúttal a XII. Négyesfogathajtó Európa-bajnokságnak.

Körvonalazódik a nemzetközi és a hazai lovas versenynaptár, benne természetesen a fogathajtósporté is. Mint ismeretes, az ókori olimpiai játékok programjában szerepelt a kocsiverseny, de az újkori játékok programjában ma már csak három lovas szakág – díjlovaglás, díjugratás és military – versenye szerepel. Az is tény, hogy magyar lovas nem indul az olimpián, hisz ez már korábban eldőlt az eredetileg kiírt 2020-as olimpiai játékok kvalifikációs versenyein.

Mivel, mint említettem, a fogathajtás nem szerepelt az olimpiai programban, sőt több sikersportágunk, így a birkózás és a vízilabda is veszélybe kerülhet a folytatásban, ahogy a nyílt vízi kajak-kenu szakág olimpiai műsoron szereplő számai is szűkülnek, ezzel párhuzamosan pedig több új sportág kerülhet fel a következő nyári olimpia programjába – erre mondanák a régi öregjeink, hogy „pénz beszél, a kutya ugat, a karaván halad”.

De maradjunk a fogathajtásnál. 2021-ben a szabadtéri versenyek áprilisban kezdődnek és október közepéig tartanak itthon is és külföldön is, míg a fedeles világméretű sorozat novemberben indul (mint azt már előző lapszámunkban olvashatták, a 2020/2021-es

világméretű sorozatot törölték, itthon is csak Szilvásváradon volt egy zárt kapus fedeles verseny).

Április 15–18-án a Kladrubyban rendezett verseny lesz a nyitány, itthon pedig az első országos verseny az április 28. – május 2. között már hagyományosan Mezőhegyesen sorra kerülő idénynyitó. Május 12–16. között a windsori kastélyparkban, majd 28–29-én a lengyelországi Boguslawicében rendeznek versenyt.

Júniust a somorjai verseny nyitja 1–6. között, ugyanebben az időpontban lesz a Vecsés Kupa itthon, majd 17–20. között a német

Riesenbeck és az osztrák Altenfelden ad lehetőséget az erőfelmérőre a világ- és Európa-bajnokságra készülő hajtóknak, és hónap végén – június 29. – július 4. között – szerepel a nemzetközi naptárban az aacheni viadal. Aachennel egy időben a lengyel Ksiązka-ban is találkoznak a fogathajtók, majd július 15–18. között a hollandiai Beekbergenben, itthon pedig ugyanebben az időpontban Szilvásváradon rendeznek versenyt – utóbbinál pályaválasztó –, és a hónap végén, július 28. – augusztus 1-je között a szintén hollandiai Valkenswaard lehet a nemzetközi mezőny újabb felmérője.

Augusztus 4–8. között Kisbér-Ászár várja legjobbjaikat, és ez lesz a felkészülés utolsó állomása a vb-re és Eb-re készülő hajtóink számára. Ugyanebben az időpontban rendezik a parafogathajtó világbajnokságot a német Schildauban – remélhetőleg magyar

indulókkal is. Augusztus 12–15. között Németországban két verseny is került a naptárba, a donauschingeni és a drebkauai, mindkét helyszín számunkra emlékezetes és viszszatérő. A hónap végén, 25–29. között a korosztályos Európa-bajnokságot Franciaországban rendezik, melyen ott lesznek a legtehetségesebb magyar fiatal hajtóink.

Augusztus 30. – szeptember 5. között Budapest 50 év után ismét négyesfogathajtó Európa-bajnokságnak ad otthont, a Kincsem Parkban. Kilenc magyar fogathajtót láthat majd a nagydíj, és a közönség biztatása újabb sikerre sarkallhatja legjobbjaikat,

bár hozzáteszem, az 1971-es százszázalékos magyar sikert nehéz lesz megismételni. Címvédőként készülnek és utazhatnak ki majd kettesfogathajtóink a szeptember 8–12. között a hollandiai Kronenbergben sorra kerülő világbajnokságra. A legutóbbi négy világbajnokságon egyéniben is és csapatban is magyar aranyérem született, bízunk benne, hogy az ötszörös világbajnok Hölle Martin vezérletével összejön az újabb sporttörténelmi magyar hajtósiker. Franciaország ad otthont a jubileumi, tizedik pónifogathajtó világbajnokságnak. Nem lesz könnyű helyzetük a magyar indulóknak

ezen a vb-n, hisz sikeres, világbajnok és vb-érmes pónifogathajtóink – Hölle Martin, ifj. Dobrovitz József, Osztertag Kristóf – már nagy kettes és négyes fogat kategóriában versenyeznek és gazdagítják a magyar fogatsport éremgyűjteményét.

Szeptember 30. – október 3. között irány Mezőhegyes, a „Békés megyei lovasfőváros”, amely hatodjára ad otthont a Fialat Fogatlovak Világbajnokságnak, ez lesz egyúttal a 2021. évi vb- és Eb-sorozat zárása.

Az FEI fedett pályás sorozata a tervek szerint hagyományosan a németországi Stuttgartban indul, Budapest december 3–5. között a sorozat harmadik fordulójának ad majd otthont.

A nemzetközi versenynaptárt az FEI már jóváhagyta, és a fő versenyek időpontjait már a hazai versenynaptárban is rögzítet-

ték, a B és C, valamint a szabadidős fogathajtóversenyek helyszíneit és időpontjait pedig előreláthatólag februárban véglegesítik. Még nem eldöntött kérdés, hogy lesz-e hagyományos évszám és évadnyitó közgyűlése a szakágnak, mint minden évben, ahol a hazai versenynaptár jóváhagyása megtörtént.

HÁROM KÉRDÉS,

Év elején kíváncsiak voltunk a szövetségi kapitányok rövid értékelése mellett a kategóriájukban legeredményesebben szereplő válogatott hajtóink értékelésére, ez évi terveire is. Mindegyiküknek ugyanazt a három kérdést tettük fel: 1. Hogyan értékeli a 2020-as nem akármilyen évet, mivel volt elégedett és mivel nem? 2. Mit vár a 2021-es esztendőtlől? 3. Melyek lesznek 2021-ben számára az év fő versenyei, ha a vírus nem írja át a versenynaptárt?

TÓTH TAMÁS

A kettes- és négyesfogathajtó válogatott szövetségi kapitánya, előbbiekkel címvédőként a kettesfogathajtó világbajnokságra, utóbbiakkal a Budapesten rendezendő négyesfogathajtó Európa-bajnokságra készül.

1. A 2020-as évet és annak történéseit jó lenne kitörölni emlékeinkből, most abban bízunk, hogy lesz vakcina és visszatérhet az élet a mindennapjainkba, a sportba. Bár hozzáteszem, hogy nálunk, a lovassportban nem állt le az élet, hisz a lovakat mindennap el kell látni, jártatni. Volt néhány versenyünk is, de ezekből sok mindent nem lehetett megállapítani. Most adott a feladat, minél sikeresebben felkészülni az előttünk, hajtóink előtt álló nagy versenyekre, világbajnokságra és Európa-bajnokságra. Nem lesz könnyű év, de melyik volt az? Mindenesetre számunkra kedvező az az FEI-döntés, hogy nemzeteként 3+6 indulót nevezhetünk, de várjuk meg a kiírásokat. Mindenesetre ennek fényében mindkét kategóriában 10-12 fős keretben gondolkodom. Még a szezonkezdet, azaz a mezőhegyesi versenyt megelőzően edzőtáborot tervezek, körvonalazódnak a válogatás elvei, versenyhelyszínei és a felkészülés menetrendje. Nagy a kihívás, nagy a felelősségünk nekünk vezetőknél is, és a versenyzőknek is.

2. Csapatban gondolkodom, a ketteseknél Hölle Martin mellé, mögé kell a csapatot építeni, a négyeseknél Lázár Zoltán visszatérése pozitív töltést adhat a felkészülés során, és a két vecsési világbajnok adja, adhatja a fő vázát a csapatnak – ez természetesen nem azt jelenti, hogy az egyéni indulók kiesnek a látókörömből. Most, a

téli hónapokban elsődleges célunk, hogy egészségesek legyenek a hajtóink, a személyzet és a lovak is. Reménykedünk, hogy a tervezett versenyeket és felkészülési menetrendünket tartani tudjuk. A hazaiak mellett néhány külföldi verseny is szerepel a felkészülési programunkban. Az Európa-bajnokságra készülő négyesfogathajtóink Eb előtti legnagyobb felmérője a hagyományos aacheni verseny lesz július első hetében, utána még lesz majdnem két hónap az Eb rajjigáig a formába hozásra.

3. 2021-ben mindkét fő versenyen a dobogós helyezések és a minél fényesebb érem megszerzése a célkitűzés.

Végül, de nem utolsósorban sportsikerekben gazdag új esztendőt és mindenkinek jó egészséget kívánok!

NÉMEDI ISTVÁN

Az egyes- és a pónifogathajtók szövetségi kapitánya.

1. 2020-ról azt mondja a közmondás, hogy „...jót vagy semmit” – túléltük, és reménykedünk, hogy nem ismétlődik meg. Alig volt verseny, és ami volt, abból sem lehet messzemenő következtetést levonni. Mindenesetre gratulálok az egyesfogathajtóknak, akik vállalták a világbajnokságra való felkészülést, kiutazást, szereplést és a csapat 10. helyezése nem hagyott kétséget afelől, hogy hol tartunk, és ennek jegyében kell a jövőben ezzel a kategóriával foglalkoznunk szakágon belül.

2. 2021-ben az egyesfogathajtók a 2022-es világbajnokságra való felkészülésnek kell, hogy tekintsék a hazai és a külföldi versenyeket, amiket vállalnak, míg a pónifogathajtók világbajnokságra, a fiatal korosztály pedig Európa-bajnokságra ké-

HÁROM VÁLASZ

szül. Utóbbiban látok több fiatal tehetséges hajtót, akik a jövő reménységei, a 2018. évi ezüstérmes Eb-csapatunk váza megmaradt, bizakodó vagyok az idei Eb-szereplésükre és a szülői háttér mellett, a Bicskei Fogathajtó Szabadegyetem is a tehetséges fiatalok mellé állt Vida Józseffel az élen, ebből még kijöhet néhány jó egyéni és csapateredmény. A felnőtt pónifogathajtó válogatott háza táján tavaszra tisztul a kép, hogy kik azok, akik talpon maradtak a vírusos év után, és kikre lehet számítani a 2019-es kisbéri világbajnokságon szereplő hajtóinkból. Mert 2020-ban nagyon kevés volt a verseny és gyér volt a részvétel, az érdeklődés ebben a kategóriában. A korábbi évek legjobb pónifogathajtói – Hölle Martin, ifj. Dobrovitz József, Osztertag Kristóf – már nagy kategóriában versenyeznek, világbajnokok, nem könnyű a pótlásuk. Jelenleg generációváltás éveiben járunk ebben a kategóriában.

MESKÓNÉ OROSZ MÁRIA

2020-ban egyes fogat kategóriában sorrendben harmadszor védte meg magyar bajnoki címét és nyerte meg a magyar hajtóderbyt. A járványhelyzet miatt visszalépett a világbajnokságon való részvételétől.

1. Nagyon elégedett vagyok a 2020-as évvel, igaz, kevés verseny volt, de így is sikerült megnyerni a Derbyt, és egyben megvédeni a magyar bajnoki címet. Vándor nagyon jó formában volt, és hozzásegített, hogy immáron háromszoros magyar bajnokok legyünk.

2. Jövőre remélem, hogy több verseny lesz, azokon szeretnék elindulni, és minél jobb eredményt elérni. Elsősorban hazai versenyekben gondolkodom.

3. A tervezett fő versenyeim 2021-ben Mezőhegyes, Vecsés és Szilvásvárad.

KUN ANDREA

2020-ban egyes fogat kategóriában ezüstérmes a magyar bajnokságban és a hajtóderbyn, az elmúlt évben

harmadik világbajnokságán szerepelt a franciaországi Pauban. Tagja volt a vb-n csapatversenyben 10. helyen végzett magyar együttesnek.

1. Rosszul kezdődött számomra a 2020-as év, hiszen 15 év után betegség miatt búcsúztatnom kellett a versenyzéstől Haszszánt, akivel a fedeles versenyeken indultam. A szabadtéri versenyeken egy új, ígéretes lóval vágtam neki a felkészülésnek és a szezonnak. Az ob-n és a Derbyn elért második helyezéssel elértem azt, hogy harmadik világbajnokságomon indulhatam. Tisztes helytállás volt a célom, és ezt elértük. A világbajnokságon talán az akadályhajtással nem voltam elégedett. Többet vártam magamtól is és lovamtól is.

2. 2021-ben két lóval tervezem a szezont, és ezt az évet a 2023-as világbajnokságra való felkészülés évének tekintem.

3. Az idei versenyszezon elején a hazai rendezésű versenyeken indulok, majd azt követően néhány külföldi versenyen való részvételt tervezek, hogy lépést tudjunk tartani a világgal.

LANTOS GÁBOR

2020-ban egyes fogat kategóriában bronzérmes lett a magyar bajnokságban és a hajtóderbyn, az elmúlt évben rendezett egyesfogathajtó világbajnokságon a legeredményesebb magyar hajtó, ugyancsak tagja a vb-n csapatversenyben 10. helyen végzett magyar együttesnek.

1. Nagyon sajnálom, hogy a kialakult szezonhelyzet miatt csak korlátozott számú versenyen tudunk részt venni, elmaradtak a külföldi versenyélmények, amik minden évben felejthetetlenek. A világbajnoksággal kapcsolatban vegyes érzelmeim vannak. Nagyon örülök, hogy egyáltalán megrendezték, és hogy kint megmutathattuk magunkat, de megmondom őszintén, valamivel szebb eredményt reméltem.

2. Nagyon remélem, hogy a 2021-es évben visszaáll az élet minden területén a régi rend. Hiányolom a pörgést, az egyik ver-

FOTÓ: SOMGYVÁRI ANETT

senyről a másikra pakolást, azt, hogy szinte minden második héten megmutassam a lovaimat valahol. Szerintem mindenki nevében mondhatom, hogy sikeres évet szeretnék, illetve kívánok sporttársaimnak is.

3. Konkrétan még nem döntöttem el, melyik versenyeken szeretnék indulni, de a hazaiakon kivétel nélkül. Egyes fogattal mindenféleképpen folytatom a felkészülést és a versenyzést, de szeretnék a következő szezonban kettes fogattal is versenybe szállni. Az idény első versenyén mindenképpen indulok, akár külföldön lesz, akár itthon, illetve szomszédos országokba szeretnék kiutazni egy-két nemzetközi versenyre.

OSZTERTÁG KRISTÓF

Világbajnok kettesfogathajtó, 2020-ban második hajtóderby-győzelmet szerzett. Negyedik világbajnokságára készül ebben az évben.

1. A 2020-as évet sikeresnek értékelem, eredetileg is felkészülési évnek tekintettem. Úgy gondolom, ez a néhány versenyem az új összeállítású fogatommal a 2021-es világbajnoki felkészülést szolgálja.

2. Nem titkolt tervem, hogy a válogatóversenyeken biztosítsam helyem a kettesfogat-

hajtó világbajnokságra készülő és utazó válogatott keretbe.

3. Egyelőre Mezőhegyes, Vecsés, Szilvásvárád van tervben a hazai versenyek közül, és ha lesz Kronenbergben és Beekbergenben verseny, ott a világbajnokság előtt jó lenne megmérkőzni a nemzetközi mezőnyben.

SZABÓ ROLAND

2020-ban egyéni magyar bajnok, a magyar hajtóderby ezüstérmese, második világbajnokságára készül.

1. A 2020-as évvel és eredményeimmel meg lehetek elégedve, lassan összeáll az új fogatom, de a kevés verseny lehetőség nem szolgálta igazán a 2021-es világbajnokságra való felkészülést – de nemcsak nekem, hanem a többieknek sem, sajnos ez ilyen év volt.

2. 2021-ben reméljük, már jobb lesz, és több versenyen meg tudjuk mérteni magunkat, hogy a legjobbat hozzam ki magamból és a lovaimból. Nem titkolt célom, hogy bekerüljek a kronbergi kettesfogathajtó világbajnokságra utazó válogatott keretbe.

3. Mezőhegyesen, Szilvásvárádon, Kisbéren és néhány külföldi versenyen szeretném kipróbálni magamat és lovaimat.

IFJ. DOBROVITZ JÓZSEF

Kétszeres világbajnok, két kategóriában is indult az elmúlt évben, és nem lesz ez másképpen 2021-ben sem, kilencedik világbajnoki és hatodik Európa-bajnoki fellépésére készül.

1. A 2020-as évben a kettes kategóriában fiatal lovaim versenyhez szoktatása volt a célom. A négyes fogat kategóriában a magyar bajnokságban is és a Derbyn is egyéniben ezüstérmesek lettünk, a világbajnokságra készülünk, amit, mint ismeretes, az utolsó pillanatokban lefűjtak.

2. 2021-ben kettes és négyes fogattal is starthoz állok a válogatóversenyeken. Kettes fogatommal a vb-csapatba kerülés a cél, a négyes fogat kategóriában pedig a Budapesten rendezendő négyesfogathajtó Európa-bajnokságon szereplő magyar csapatba szeretnék bekerülni.

3. Év elején mindenképpen szeretnék egy vagy két kisebb felkészülési versenyen elindulni a Mezőhegyesen sorra kerülő nem-

zetközi előtt. Utána Vecsés következik mindkét fogattal, majd attól függ, hogy hol lesz négyesben vagy kettesben olyan verseny, ami a világ- és Európa-bajnokságra való felkészülésem legjobban segíti, de ez még tervezés alatt van.

DOBROVITZ JÓZSEF

Világbajnok, 11 világbajnokságon indult, és hatodik Európa-bajnokságára készül.

1. 2020 számomra sikeres év volt, még akkor is, ha voltak nem várt történések, gondolkodok itt a nemzetközi versenyek és a világbajnokság törlésére. Sok-sok munka árán összeállt a fogatom, így sajnálom, hogy nem rendezték meg a hollandok a vb-t. Négy versenyen indultam, négyet nyertem, mindez önmagáért beszél. A magyar bajnokságban egyéniben is és csapatban is nyertem, és a Derby-győzelem is sikerült.

2. 2021-ben adott az Eb-keret, hét lóval dolgozom az Eb-felkészülés során, de emellett több lovat tartok munkában, hogy ha a helyzet úgy hozza, legyen hova nyúlni. Hazai versenyeken indulunk a felkészülés jegyében – Mezőhegyes, Vecsés, Bugac, Szilvásvárád –, és mivel nem ismerem a világkupa-versenyek helyszíneit és időpontjait, csak azt tudom mondani, hogy tervezem a vk-fordulókon való indulást, és Aachen is biztos helyszín.

3. A szeptemberi négyesfogathajtó Európa-bajnokság nagy lökést adhat a négyesfogathajtó kategóriánknak, hisz 3+6 induló lehet ott nemzetenként, és azon leszünk valamennyien, hogy a budapesti Kincsem Parkba kilátogató közönség 1971-hez hasonlóan maradandó sportemlékkel, élménnyel gazdagodjon.

JÁMBOR BLANKA ÁGNES

Legfiatalabb magyar fogathajtó bajnokunk.

1. 2020 felemás év volt. Nagyon készülünk a franciaországi korosztályos Európa-bajnokságra edzőmmel, Pille-Riin Roosilehttel, de sajnos ez elmaradt. Ezért az évet nem a biztos lóval, hanem több lóval teljesítetem, a cél a rutinszerzés volt. Egy fiatal lovat is bevetettünk, ami már a 2022-es kisbéri Eb-re készül. Természetesen az ob volt a legnagyobb kihívás, amire nagyon koncentráltunk, és azt hiszem, hogy Pille-Riin és

Rimarcsik Zsolt segítségével bemutattuk, hogy mi az az irány, amit szeretnénk. Kis csalódás, hogy csak egy külföldi versenyen indulhattam, de így is kilenc alkalommal állhattunk rajthoz 2020-ban Benivel, Ludi Ninjával és Rockyval.

2. 2021-ben az említett korosztályos Európa-bajnokságra való sikeres felkészülés, és ott kategóriámban egyértelműen az éremszerzés a célom. Ehhez hatalmas segítséget nyújt az egyesületem, a Nemzeti Fogathajtó Akadémia, és a Bicskei Fogathajtó Szabadegyetem. Júliustól a felkészülésemet együtt tervezem Hölle Martinnal és Pille-Riinnel Hollandiában. A 2021-es évben mindent ennek a célnak rendelünk alá.

3. A fő versenyek két csoportra lesznek osztva az év során. Két fogattal nagy nemzetközi versenyekre készülök, a harmadik és negyedik lovaimmal pedig hazai kisebb versenyekre, akár C kategóriás versenyeken szeretném a lehető legtöbb rutint megszerezni. Szerencsére sok lovam van, és van miből válogatni. Mivel az elmúlt évben nem voltak versenyek, nem tudom, milyen a nemzetközi mezőny, de azt hiszem, hogy kiváló szakmai támogatásom van, és csak rajtam múlik, hogy mire leszek képes.

HÖLLE MARTIN

Ötszörös világbajnok, egyéniben is és csapatban is világbajnoki címvédő.

1. A 2020-as esztendő számomra szörnyű volt, de gondolom, nem vagyok ezzel egyedül, versenyek maradtak el sorra. Itthon volt néhány verseny, de a lovaimat

„Az a terv,
hogy ahol lehet,
két fogattal is
indulok”

nem hoztuk haza. Én is csak egy versenyen indultam, ahol a díj- és az akadályhajtással elégedett voltam, a maratont felejtettem el.

2. Hét olyan lovam van, amely a kora miatt már indulhat vb-n, mind munkában volt és van. A 2017-es és 2019-es világbajnokságon szerepelt lovaim topon vannak, és ha minden rendben lesz velük, a győztes csapaton nem változtatok – vagy inkább

úgy fogalmazok, nem akarok változtatni –, kölcsönös a bizalom.

3. 2021-ben a felkészülés során az a terv, hogy ahol lehet, két fogattal is indulok, célo, hogy minden lovunk, ha a helyzet úgy hozza, bevethető legyen. A tervezett menetrend szerint áprilisban Kronenbergben kezdjük a szezont, majd Windsor, Vecsés, Beekbergen és szeptemberben ismét Kronenberg lesz az év fő versenyének álmomása. Cél természetesen a címvédés, ami nem lesz könnyű sem egyéniben, sem csapatban, de azért dolgozunk, hogy ezt megvalósítsuk. Bízom az elvégzett munkában, a teamben, és a válogatott keret tagjaiban, mert az eddigi sikerek is a közös munka eredményeként jöttek létre.

DR. TÓTH ANDREA

2020-ban a magyar hajtóderby bronzérmese, 2019 után 2021-ben a második világbajnokságára készül.

1. Az idei, itthon rendezett nemzetközi és országos nyári versenyek, beleértve a hajtóderbyn való szereplésemet is, alapvetően jól sikerültek, díjhajtásban sikerült jelentősen javítani a fogaton. Azonban a szeptemberi országos bajnoki döntőn nem várt külső tényezők miatt nem sikerült a versenyre összpontosítanom, ami meglátszott az eredményen, így ott nem tudtam hozni a várt formát.

2. Mivel a koronavírus-járvány egyelőre kiszámíthatatlan helyzetet okozott a 2020-as évben, és jelenleg nem látható, hogy mikorra lesznek úrrá rajta, az idei évhez hasonló korlátozásokra számítok periodikus jelleggel, ami viszont nehezen tervezhetővé teheti

a szabadtéri versenyszezont is. Természetesen, ha rendeződik a helyzet, szeretném teljesíteni a világbajnokságon való részvételhez szükséges kvalifikációt.

3. Az elmúlt évekhez hasonlóan négy-öt nagyobb, nemzetközi háromcsillagos versenyen tervezem a részvételt, sajnos Magyarországon már évek óta nem rendeznek ilyen kategóriájú versenyt a kettes fogatoknak.

VIDA JÓZSEF

Négyesfogathajtó, a Vecsés SE csapatának tagjaként 2020-ban első magyar bajnoki aranyérmét vehette át.

1. 2020 számomra kilenc négyesfogatstartot jelentett, amivel a világon egyedülálló versenyző lettem, és minden start eredményesen zárult. Három négyes fogat állt össze a kezeim alatt, és felépült a bicskei lovascentrumom is, ahol a Covid ellenére szabadegyetem alakult, és végül a négyesfogathajtó válogatott tagjaként vártam a megmérettetést az év főversenyén, a négyesfogathajtó világbajnokságon – amit a holland rendezők az utolsó pillanatban lemondtak, így a vb-indulásom még várat magára. Eredmény, hogy 2020-ban már két saját tenyésztésű lovam is fogatba került, és reménykedem, hogy az idén a fiatal lovak világbajnokságára is eljutunk velük. Az pedig, hogy három versenyen két négyes fogattal elindultam és végigcsináltam, számomra emberfeletti teljesítmény volt, főleg, hogy nekem ez csak hobbi es kihívás, az íróasztal és a komoly döntések felelősségének egy kontrasztja, ahol az

ember kikapcsolódhat és visszacsöppenhet a vidéki valós életbe. Az FEI vb egy csalódás volt, mert a tisztesség, a becsület, az alázat eltűnt, és maradt valami más, a pénz, a felelőtlenség, a meggondolatlan akarás... Ha nem péntek este 5 órakor mondják le, megemelem a kalapom a szervezők erőfeszítésén, de hogy szerdán már tudták, és pénteken még pénzügyi rendezésről, számlák befizetéséről kommunikáltak... számomra nem megbocsátható, mert ez emberekről, sportolókról, csaptról, családokról szól, akik munkájukat, pénzüket, szabadidejüket fordítják a hobbira. Így lehet, másképpen látjuk, mint a profik.

2. Nehéz időszak kezdetén vagyunk, ami komoly kihívásokat tartogat mind az egészségben, mind a gazdaságban... Mondhatnánk, hogy olyan, mint volt, már soha nem lesz, alkalmazkodni és átvészelni kell ezt az időszakot, és majd az újratervezésre, alkalmazkodásra koncentrálni, bízva a komoly jó irányú változásban.

2021-ben sok versenyt szeretnék, szabadságot, esélyeket, néha a dobogó alsó fokát, valami kis részsikereket, fejlődést, Eb-szereplést, fiatal lovak vb-n szereplést, egészséget. Várom az első versenyt, Mezőhegyest, várom Vecsést, várom a bugaci első versenyt, és Kisbért, a nyarat és az edzőtáborokat. Remélem, a három négyes fogatom mindig helytáll majd. Szeretnék 50 pontos díjhajtást, vagy jobbat, szeretnék hibátlan, időn belüli akadályhajtást, és nagyon szép, akadálymentes, elegáns maratont, ahol bemutathatjuk, érdemes fogatot építeni. Ha ez mind meg lenne, már jó lenne! De mivel ez hobbi számomra, így az idő ebben nem számít, mert ha csak 2022 vagy 2023 lesz, amikor ezt simán adja a sors, elégedett leszek, mert az azt jelenti, a Covid nem győzött! Én pedig megértem! És megérte!

3. 2021-ben tervezett versenyeim Mezőhegyes, Vecsés, Bugac, Altenfelden, Aachen (lehet, ló nélkül). Lesznek edzőtáborok és külföldi versenyek váltott fogattal, Kisbér, és az év főversenye lesz, lenne számomra, számunkra a XII. Európa-bajnokság Budapesten... De majd kiderül, hiszen erő és egészség kell ehhez mindenképpen, kismértékben szerencse, kitartás, és jóakarát. Mi készülünk, amíg tudunk!

Összeállította: baraa-press sport

LELKES MÚLTUNK, BÜSZKE JELENÜNK, BIZTATÓ JÖVŐKÉPÜNK

Az idei évindító/évváró cikkem fogalmazásakor kissé messzebbre tekintek vissza a 2020-as évnél. 2020 mindenki számára emlékezetes volt, kinek könnyebb, kinek nehezebb, mindenkinek újdonságot hozott az életébe. A Szabadidős Szakág azonban hivatalosan 2018-ban alakult meg egy év előkészítő bizottsági munkát követően, kezdjük onnan az események felidézését.

Ez a szakág a nulláról építkezett, hiszen a már meglévő versenyek országszerte mind a maguk belátása szerint működtek, jól vagy rosszul. Dinamikusan épült ki a nevezési rendszer, a versenyek a szabályzatnak megfelelően kerültek megrendezésre, megjelentek új versenyhelyszínek, színre léptek új egyesületek, tehetséges lovasok és edzők. Bebizonyosodott, hogy igenis van igény előadásokra személyesen és online, illetve fórumokra, edzőtáborokra. Kellenek a csapatépítések, a tehetségkutató pályázatok, a díjak, a visszajelzések, hogy tudjanak a lovasemberek egymásról,

egymás tehetségéről, és saját tudásukat igenis értékeljék feljebb.

Legfontosabb célkitűzésünk volt, hogy nemcsak mennyiségi, hanem legalább annyira szakmai fejlődést is véghezvigyünk. A rengeteg program, támogatás célja, hogy a járvány időszaka alatt is segítsük a lovardák, rendezvények, szakmai műhelyek életben maradását. Az adatok alapján ez jól sikerült, és a sportoló gyermekek és felnőttek sportolhattak a szabadban, s a szabályok betartásával sokaknak nyújtott kikapcsolódási lehetőséget a lovak világa.

Fegyelmezetttség, sportszeretet, aktív élet és sportszakmai fejlődés. Ezek jellemezték a 2020-as évet. Kezdeti félelmeinket hamar eloszlatták a rendezvények, jótékony mozgalmak, a sok összefogás és az újító ötletek.

Az idei évre reméljük, hogy nehezítő körülmények nélkül megvalósíthatjuk minden terünket, és dinamikusan építhetjük tovább közösen a szabadidőlovasok közösségét.

Áldott, egészségben és lovas élményekben gazdag boldog új évet kívánok minden lovasnak!

Csilló Rita

2020 ahogy bajnokaink látták

Rendhagyó éven vagyunk túl. Nehezen indult a szezon, az egész év bizonytalan volt a folyton változó szabályok miatt. Távlovasainknak és távhajtóinknak nagy terveik voltak, de a vírushelyzet szinte mindent felülírt. Szerencsére sikerült négy országos bajnoki fordulót megtartani, amit ezúton is köszönünk a rendezőknek. Bajnokaink közül többeknek nem ez az első országos bajnoki trófeája, de voltak, akik 2020-ban lettek első ízben a cím büszke tulajdonosai. Megkértem a négy bajnoki kategória győztesét, hogy értékeljék a szezont, miként tudtak készülni, versenyezni ebben a nem épp ideális helyzetben.

A felnőt 80-160 kilométeres kategória országos bajnoka Tóth József lett, aki elmondása szerint saját tenyésztésű lovait tesztelte 2020-ban.

„Nehezen kezdődött a 2020-as versenyszezon, és köszönettel tartozunk a szakágunk elnökének, Mihók Csabának, hogy megrendezte az első fordulót, így ezáltal végre el tudott indulni Magyarországon is a távlovásidény” – kezdte a szezonértékelést a bajnok, hozzátéve, hogy az Egerben rendezett első versenyen az időjárás nem kímélte a résztvevőket. „A startnál utolsóként indultunk saját tenyésztésű Shagya-arab loval, Koheilan Zúgóval, majd meglepetésemre a versenyt elsőként teljesítettük” – idézte fel. A Cecén rendezett második fordulón szintén nem kedvezett az időjárás a versenyzőknek, azonban Zúgó ott is szépen teljesítette a 80 kilométert, és ismét első helyezett lett a páros. „A harmadik és a negyedik fordulón Táltos nevű, szintén saját tenyésztésű lovammal vettem részt. Ő egy fiatal, öt éves ló, akivel az elsődleges cél a versenyek befejezése volt. Táltos szépen teljesített, Bükkösdön és Cecén is befejeztük sikeresen a 80 kilométert. Kellemes meglepetésként lányom, Tóth Zsófia az általam tenyésztett Shagya-arabbal, Koheilan Batannal a junior ob második helyezette lett” – mesélte büszkén, hogy így apa és lánya egyaránt eredményesen zárta a szezont.

„Nagyon büszke vagyok a saját tenyésztésű lovaimra és segítőimre, akik mindent megtettek, hogy eredményesen fejezzük be a versenyeket. A hazai versenyek helyszíneivel és a rendezés színvonalával meg voltam elégedve, biztonságosan tudunk

lovagolni a kijelölt pályákon” – összegzett Tóth József.

Első bajnoki címét szerezte meg Márkus Rozina a junior 80-120 kilométeres távon. Minden alkalommal példamutatóan, fegyelmezetten versenyzett, és az, hogy ki szerzi meg a bajnoki címet, csak az utolsó fordulón dőlt el.

„Hat éves voltam, mikor először részt vettem ügyességi lovas gyerekversenyeken,

désre, hogy mindezt hogyan hangolja össze a tanulóval, azt válaszolta, hogy egész könnyen megy, ez idáig kitűnő tanuló volt. Szabadidejében pedig rengeteget olvas, próbál a barátaival találkozni, de leginkább a ranchon lenni és lovagolni.

„2020 volt az első év számomra, hogy az összes országos fordulón részt tudtam venni. Mivel még nem vagyok 14 éves, így

1. Tóth József, a felnőt 80-160 kilométeres kategória országos bajnoka

2. Az országos bajnokság 40 kilométeres, rövidtávú bajnoka Szalai Noémi lett

és négy éven át itt versenyeztem. Többször álltam a dobogón, és megyei bajnok is voltam. Tízévesen lett távlovas rajtengedélyvizsgám. Ezzel egy időben ugrószámokban is elkezdtem indulni, és szerencsére kudarok itt sem értek, összesen díjugratásban is sikeres rajtengedélyvizsgát tettem. A távlovasréningek mellett heti rendszerességgel járok ugró- és díjlovasedzésre is” – mutatkozott be a most tizenkét éves Rozi, a győri EnduRanch junior lovasa. Arra a kér-

csak kísérővel indulhatok a távlovasversenyeken. A kísérőm nagynéném, Feketéné Wachtler Katalin volt, ő nemcsak a verseny során támogató, hanem az otthoni felkészülésben is nagyon sokat segített, tanított. Örülök, hogy iskolai elfoglaltságaim is lehetővé tették, hogy a 80 kilométeres távokra magam tudtam felkészíteni lovaikat” – osztotta meg velünk az ifjú bajnok, aki a négy fordulót két lóval teljesítette. „Az egyik O’Bajan Szultán, a Szósz team lova,

akivel már tavaly versenyeztem, és most is megkértek, hogy egy forduló erejéig induljak, ami megtiszteltetés, és öröm volt számomra. A másik ló a kedvencem, Lodijji, istállónk lova. Ő egy 2011-es születésű francia kanca. Nagyon nyugodt lovacska, de a versenyszellem megvan benne.”

Rozina a négy forduló mindegyikén dobogóra tudott állni, ami meghozta számára a bajnoki címet. Úgy fogalmazott, hogy bármennyire rövid is volt az idei versenyszezon a vírushelyzet miatt, mégis lehetősége volt megtapasztalni, mi is az az endurance. „Megesett, hogy a 80 kilométert szakadó esőben, hömpölygő vízmosásban, csüdig érő sárban, vagy éppen 40 fokalos hőségben kellett megtennünk, hegyvidéken, vagy sík pályán. Izgalmas volt, és persze tanulságos.” Külföldi verseny mindenesetre csak egy fért bele ebbe a szezonba számára, O'Bajan Huncuttal indult, jövőre azonban többre is el szeretne jutni, illetve célul tűzte ki, hogy hosszabb távot is kipróbál.

„Nem gondoltam, hogy már az első versenyszezonban ilyen szerencsém lesz. Tisztában vagyok azzal, hogy a lelkiismeretes felkészítésen túl szerencse is kell a sikeres versenyhez. Nagyon örülök az eredménynek, és köszönöm a sok segítséget Katinak. Büszke vagyok, hogy egy ilyen eredményes csapat tagja lehetek, mint az EnduRanch. Az i-re a pontot még az tette fel, hogy a csapatbajnokság győztes csapatának, az EnduRanchnak a tagjai között lehettem, és én is hozzásegítettem a csapatot a győzelemhez” – idézte fel a különös, de sikeres szezonját Márkus Rozina.

Molnár Lajos ebben a szezonban szerezte meg az ötödik bajnoki címét távhajtás kategóriában. Lajos 1999 óta versenyez folyamatosan, valamint meghatározó szerepet töltött be éveken keresztül a szakág vezetésében is. Jelentős anyagi hozzájárulásával rendszeresen támogatta, támogatja szakágunkat, összefogja a kicsiny távhajtó csapatot. Többszörös magyar bajnokként elmondta ő is, hogy ez a szezon végig a kérdések éve volt. Fiatal lovaival mind a négy fordulóban el tudott indulni, és sikeresen be is fejezte a távokat. A lovak edzésében, felkészítésében és a versenyeken jelentős segítséget nyújtott neki Pongrácz László fogathajtó, aki az eredményes munkájával hozzájárult a bajnoki cím elnyeréséhez. Lajos szeretett

volna több versenyt, amin lehetett volna indulni, hisz istállójában vannak még kipróbálásra váró ígéretes lovak. Reméli, hogy 2021-ben lesz lehetőség őket versenyre vinni és nem csak négy fordulóból áll majd a bajnokság. A cél ismét a bajnoki cím megszerzése, és reméli, hogy a régi szép időkhez méltóan sokkal több fogat fog egymással versengeni a bajnokságban, és lesznek újoncok is, akiket nagy szeretettel várnak.

Az országos bajnokság 40 kilométeres, rövidtávú bajnoka Szalai Noémi lett, aki hét éve versenyez folyamatosan a távlovassportban, és másokhoz hasonlóan ő is nagy kétségekkel kezdte az idei évet, mint elmondta, sem verseny-, sem edzéstervet nem tudott készíteni a vírus miatt. „Az év elején fel szoktam állítani magamnak egy tervet, hogy melyik versenyen veszek részt, melyik lóval, és azt is, hogy az adott versenyen mi a célom, versenyzés vagy a minősítés. A versenynaptár nyilvánossá tételét követően nem gondoltam volna, hogy az év végén bajnoki címet ünnepelhetek” – jegyezte meg.

A szezon első versenyén teljesen új lóval indult el, ami miatt a fő célja a 40 kilométeres táv eredményes teljesítése volt legfőképp, de mint elmondta, a vártnál sokkal jobban sikerült a verseny, az élmezőny mögött sikerült végeznie, és Noéminek ez alapozta meg az egész évet. Ráadásul a másnapi 80 kilométeres távot még meg is sikerült nyernie.

„A Cecén rendezett második versenyre már úgy készültem, hogy jobban bíztam a lovamban, és ez nagyobb lendületet adott

nekem is, ami megmutatkozott abban, hogy a második helyen sikerült végezniem” – idézte fel Noémi, hozzátéve, hogy a győzelem is elérhető lett volna, ám kis jóindulatot mutatott az első győzelmét arató fiatal versenyzővel kapcsolatban. „Ez a kis engedékenység aztán befolyásolta a további versenyeimet, mert pont a fiatal, tehetséges versenyzőtársammal kellett versenyezniem a bajnoki címért.”

A Bükkösdön rendezett harmadik fordulónál már kirajzolódott, hogy jó esélye van a futam és az év végi bajnoki cím megnyerésére, ezért elővette a tapasztalt, több hosszútávú versenyt is teljesített lovát, és a váltásnak meglett az eredménye, sikerült megnyernie a versenyt. A negyedik – így utólagosan már tudjuk, hogy utolsó – versenyen így nem nyomasztotta győzelmi kényszer. „Elég volt, hogy biztonsági lovaglás mellett, figyelve az ellenfeleimet teljesítsem a távot, de a versenyhév és a lovam úgy akarta, hogy fölényes győzelemmel ünnepelem és zárjam le a kicsit rövidebb évet”

FOTÓ: MIROSLAVA VIDOVÁ, BÁNYAI GÁBOR, BALLABÁS KATA

– emlékezett vissza Noémi, aki mindenképpen emlékezetes és eredményes évnek fogja elkönyvelni 2020-at, mert sikerült a maga elé felállított célokat teljes mértékben megvalósítania, valamint a lovaikat magasabb szintre emelni.

„A jövőbeni célom a minél hosszabb távú nemzetközi versenyeken való részvétel, és a versenyek eredményes teljesítése, valamint szeretnék minél több fiatal lovat elindítani a versenyzésben és minősíteni a nemzetközi porondon. Ezúton is köszönettel tartozom Illés Barnának, akinek a lovaival van lehetőségem versenyezni” – mondta. A csapatbajnokság első helyezettje az EnduRanch csapata lett, akik a 2020-as szezonban versenyeztek először ezen a néven. A csapat tagjai Márkus Rozina – aki tizenkét évesen már a második szezonját zárta –, Fekete Patrícia és édesanyja, Feketéné Wachtler Katalin, valamint Szösz Csenge és Szösz Leticia voltak. A csapatbajnokság győzelméhez hozzájárult az, hogy Patrícia és Letti már az Egyesült Arab

Emírségek versenyein megkezdtek a pontgyűjtést a hazai szezonkezdés előtt.

Patrícia az Al Habab istállónál sikeresen teljesített két 100 és egy 120 kilométeres versenyt, emellett pedig fiatal lovat is minősített, Leticia pedig háromszor fejezett be 120 kilométeres versenyt az Al Aasfa 3 istálló lovaival. „Ezután sajnos volt egy bő három hónapos szünetünk, mivel a hazai szezon ennyivel később kezdődött a vírushelyzet miatt” – idézték fel a szezont a csapattagok. Júniusban a csapat mindkét fele elkezdte a fiatal lovaik minősítését, a Szösz család a horvátországi Garčinban kezdett, egy héttel később a Fekete család Egerbe utazott, ahol három lóval 80 kilométeres, kettővel 40 kilométeres távon indultak. Július második hétvégéjén Kati és Patrícia Ausztriában gyűjtött pontokat, Letti és Csenge ismét Horvátországban versenyzett. Az ezt követő hétvégén Letti a szlovákiai Kalamenovában lovagolt.

„Majd egy héttel később a következő obfordulón, Cecén mind az öten lovagoltunk, és mind az öten célba is értünk, ezzel rengeteg pontot gyűjtve. Az igen tartalmas júliust Patrícia zárta egy csodás helyszínen, de nagyon nehéz körülmények között megrendezett olasz versenyen. Sajnos nem sikerült, de remélhetőleg jövőre visszatérünk és tudunk bizonyítani. Augusztus első hétvégéjén került sor a várva várt és általunk nagyon kedvelt somorjai versenyre. Az első nap nem zárult jól, hisz Patríciát 120 kilométeren zárták ki Gazal Zizivel, Csengét pedig, aki Borókat lovagolta, a 160 kilométer utolsó állatorvosi kapujában. Másnap viszont a szerencse a mi oldalunkon állt, Kati CE11* 100 kilométeren harmadik helyen végzett.”

Két hét pihenést követően rendezték a harmadik országos bajnoki fordulót Bükkösön, ahol Rozina és Kati is a hosszútávú

- 1. Molnár Lajos ötödször ünnepelhette országos bajnoki címét távhajtás kategóriában
- 2. Első bajnoki címét szerezte meg Márkus Rozina a junior 80-120 kilométeres távon
- 3. A csapatbajnokságot megnyerő öttagú EnduRanch csapat három tagja: Feketéné Wachtler Katalin, dr. Fekete Patrícia és Márkus Rozina
- 4. Szösz Leticia és Szösz Csenge is sokat tettek az EnduRanch csapat győzelméért

bajnokság 80 kilométeres távját lovagolta, mindketten teljesítették, ezzel jó pozíciót szereztek a junior, illetve a felnőtt bajnokságban. A másnapi 40 kilométeren Patrícia minősített, Letti edzésként vett részt. A negyedik és egyben utolsó bajnoki fordulónak ismét Cece adott otthont. Kati és Rozi a bajnoki címért folytatott küzdelmüket nem adták fel, a legnagyobb örömet ez a verseny okozta a csapatnak, ugyanis célba érkezés után kiderült, hogy a 2020-as junior országos bajnok Márkus Rozina lett Lodiji és O'Bajan Szultán nevű lovaival. Letti ismét megbízásból kvalifikált egy fiatal lovat 80 kilométeren, majd vasárnap Patrícia egy kezdő lovat lovagolt, ezzel bővítte az utánpótlás állományt.

„A szezont az olaszországi Vivaróban zártuk, méltó zárás volt, és ugyanolyan nehéz, mint amilyen nehéz volt mindenki számára az egész év.” Sajnos hármuk közül csak ketten értek célba, Kati egy fiatal lovának az első 120 kilométeres versenyét teljesítette, Letti pedig Koheilan Szilajjal minősült a jövő évi világversenyekekre.

„A pandémiás helyzet ellenére jártunk külföldön, végignyomtuk a hazai bajnokságot, volt úgy, hogy mindkét nap versenyeztünk, minősítettünk. Igazán elégedettek lehetünk lovaink teljesítményével. Köszönetet mondunk mindenkinek, aki segített bennünket egész évben, hogy a bajnoksághoz szükséges pontokat össze tudjuk szedni, és hogy csapatként a képzeletbeli dobogó legfelső fokán állhassunk” – így foglalták össze a nem mindennapi szezont az EnduRanch sokat látott versenyzői.

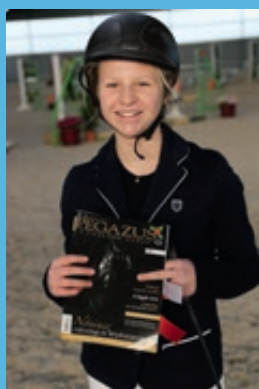
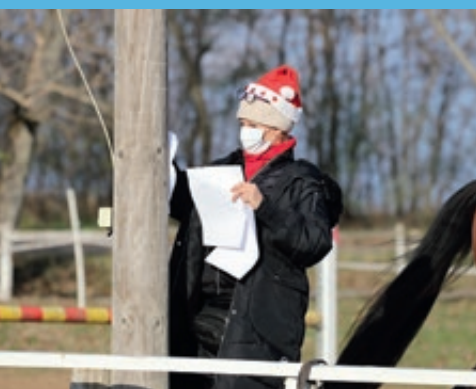
Gratulálunk bajnokainknak, és boldog, eredményes új esztendőt kívánunk mindenkinek!

Összeállította: Ballabás Kata

GYEREKSEREG GYÖMRŐN

A gyömrői Tövesmajor Lovardát ellepték a gyerekek és a lelkes amatőrök az idei fedeles szezonban. A Magyar Lovassport Szövetség Szabadidős Szakágának három versenyén az összesen 368 start bizonyította az új Pest megyei helyszín létjogosultságát. A hiánypótló fedeles lovarda a téli szezonban immár nemcsak a lovardába járó gyerekek és a bértartók számára biztosítja a megfelelő minőségű talajt, hanem az öttusázók felkészítését is nagymértékben elősegíti. A Szabadidős Szakág lovasai pedig az idei szezonban már szintén magukénak tudhatják a Czink György által vezetett Tövesmajor Lovardát.

FOTÓ: HUNGARY FOTO / HORVÁTH ATTILA

Gondolatok a pontozásos rendszerről

Számomra lovasként nagyon sokat segített a bírói szemlélet, és az ember folyton tanul, lovaktól, lovasoktól, más bírótól. A bíró felé sokszor elvárás, hogy a lovas szemszögéből is szemlélje a helyzetet egy programlovaglás során, így hát azt hiszem, hasznos lehet, ha a lovas is látja magát „bírói szemmel”, ebben próbálok segíteni cikksorozatommal. Az első rész témája a pontozás rendszere.

A díjlovasprogramban meghatározott feladatok nem összevont, tehát különböző pozíciókból történő bírálata esetén 1-től 10-ig kerülnek pontozásra. Íme, a pontozási skála szöveges megfelelője (igen, pontosan, mint a suliban): 10 = kiváló, 9 = nagyon jó, 8 = jó, 7 = elég jó, 6 = megfelelő, 5 = kielégítő, 4 = nem kielégítő, 3 = elég rossz, 2 = rossz, 1 = nagyon rossz, 0 = nem hajította végre. Nos, jogos a kérdés, hogy egy adott feladat megítélésénél, például egy vállat be végrehajtásakor a bíró mi alapján helyezi el az általa adandó pontot a skálán. Tegyük fel, hogy a pontozólapon mondjuk a „vállat be” résznél az áll: 7, ami ugye azt jelenti: elég jó. A lovas arra gondol: ha elég jó volt, akkor miért nem tízes? Mi lehetett a bíró baja, hogy „csak” 7 pontot adott a feladatra?

A bíró fejében minden feladat esetén ott kell lennie a tízesre végrehajtott feladat képének. Ez az a kép, amely egy adott feladat megkezdésekor a bíró szeme előtt lebeg, és a feladat befejezésekor az arra adott pontszám lényegében azt tükrözi, hogy a tökéletes tízes kivitelezéshez képest mennyi kisebb-nagyobb hibával sikerült végrehajtani azt. A realitás talaján maradván azonban a tízesre végrehajtott feladat képe a bírónak inkább viszonyítási alapul szolgál, mivel egy adott mozdulatsor bírálatáról van szó, és mindig van valami kicsi dolog, ami miatt 10 pont alá kerül a feladat (nem elég egyenes, nem elég hajlítás, több lendület kellene, vagy épp nyugodtabb iram stb.). Nem mellesleg a bírált ló mozgásának minősége, dinamizmusa és harmonikussága is befolyásolja a megadott pontot: egy „laposkúszásban”, lendület nélkül viszonylag jól végrehajtott „vállat be” például sohasem fog 6,5 vagy 7 pontnál többet kapni, mivel a bíró egy energikus és látványos mozdulatsorra vár – de ugyanez vonatkozik a „megcsi-

BÍRÓI SZEMMEL

Kétféle ember létezik a világon: aki utálja a díjlovasbírókat, és a díjlovasbírók... Na jó, remélhetőleg ez a mondás nem teljesen igaz, de egy biztos: díjlovasbíró bőrébe bújni hálátlan feladat. Kezdő bíróként mindenki le akart beszélni erről a pályáról, mintha legalábbis NAV-ellenőrnek készültem volna, de én annál elszántabb voltam. Lovasként, díjlovasként érdekelt a másik oldal, az a fajta szemlélet, ami ezt a sportot teljessé teszi. Úgy éreztem, az én gondolkodásom is ezáltal válik majd teljessé, és az eltelt évek során ez be is bizonyosodott. Ahogy a lovaglás is, úgy a bírászkodás is rengeteg dolgot tanít, ami az élet más területén is jól jön, de persze ehhez megfelelően nyitottnak kell lenni.

Miért jó a bírónak? Nem jó neki. Alapvetően legalábbis nem, mivel rengeteg támadás éri – ez egy részben szubjektív bírálaton alapuló sportág. A támadások legfőbb oka pedig egy elég banális helyzet: a kezdő lovasok, szülők nagy része és néhány edző egész egyszerűen nem ismeri a bírók szempontrendszerét. Ezért arra gondoltam, megpróbálok segíteni ezen egy cikksorozat keretein belül.

A továbbiakban szó lesz majd a kiképzési skáláról (az egyes szintek bírálatáról), a programlovaglás során elvárt pontosságról, a jármódokról (munka-, közép- és összeszedett jármódok, nyújtások), a vezérelvekről, irányelvekről, etikáról, valamint a rendkívüli helyzetekről (kizárás, esés, kiugrás stb.).

nált” jármódokra is, amely az elvárt természetességet nélkülözi a ló mozgásából. Jó tudni, hogy világvizonylatban például Totilas kapott rendszeresen tízeseket csodás vágta-piruvettejére, vagy Dujardin a belovaglásra és állj-ra, tehát a 10 pont létezik papíron leírva is, és lovasként érdemes erre törekedni.

Emellett itt van a bírói pozíció kérdése is. Egyes pozíciókból nem ítéhető meg olyan jól egy feladat minden eleme, a hajlítás például oldalról nézve becsapós lehet, még a rutinos „öreg” bírónak is sokszor kifog a megítélése. Ilyen esetben a bíró se túl magas, se túl alacsony pontot nem fog adni. A bírónak kellő tapasztalattal kell rendelkeznie ahhoz, hogy biztos legyen abban, hogy amit látott, az tényleg jó vagy rossz. Egy magabiztos, sokat látott bíró könnyedén ad egy szépen kivitelezett feladatra 8-ast vagy akár többet is – ha olyan pozícióból

bírál, ahonnan minden szempontot érvényesíthet. Például egy nyújtott ügetés esetében láthatja, hogy megfelelően nyúlik a lépéshossz, leng a ló háta, tágul a keret és még ütemes is. Hogy miért nem tízes? Mert picit feszes volt a tarkója, még lengőbb hátal és tágabb kerettel jöhetne, és nyúlhatna a lépéshossz jobban, vagy egyszerűen lehetne a ló mozgása elasztikusabb... A 8-as pontszám azonban ilyen esetben egy rendkívül pozitív tendenciát sugárzó bírálat, a lovas pedig örül, ez már kellőképp magas pont. Ugyanezt a nyújtott ügetést azonban egy másik pozícióból bíráló bíró csak 7 pontra fogja értékelni, mert a nyújtás kifejezettségét meg tudja állapítani abból a szögből, ahol ül, és tetszik is neki – de a keretet, a ló tarkóját nem látja kellőképp (pl. az MXK átlón végrehajtott nyújtást az M pozícióban ülő bíró hátulról látja).

„A kezdő lovasok, szülők nagy része és néhány edző egész egyszerűen nem ismeri a bírók szempontrendszerét”

dig a jó érzést keresi a ló hátán, így a program lovaglása közben is, de ezen túl a legnagyobb boldogság számára az, ha mindez jó pontokkal is párosul a végén – tehát ha a bírók is ugyanazt látták, amit a lovas érzett. Sokszor történik azonban az, hogy a lovas jó érzéssel hagyja el a négyszöget a program végén, mégis kevés pontot kap a bíróktól, vagy épp ellenkezőleg: egy rettenetesen küzdelmes és izasztó lovaglás után hallgatja a magas pontszámokat és nem akar hinni a fülének...

A ló általános állapotára vonatkozó érzés és látvány nagyban közelít egymáshoz. Más dolog a feladatok egyenkénti megítélése, ami a ló esetleges jó állapota mellett lehet rosszabb is akár, a feladatok lovaglásának technikai megvalósítása egy elengedett és jól támaszkodó, ütemesen mozgó lovon is lehet gyengébb. Egy jól kivitelezett programlovaglás érhet sok pontot még annak ellenére is, hogy a lovas kétszer meghalt közben, mert a ló végig visszatartott vagy éppen túl forró volt, ez általában a lovas rutinján, technikai profizmusán múlik. Előfordul, hogy egy középvágatánál a lovas úgy érzi, kirepül a lova a négyszögből, a látvány azonban csak 6 pontot ér a bírók szemében, és a megjegyzésben még az is oda van írva, hogy kevés, vagy lehetne több... Az ilyen jellegű problémák megoldása az otthoni edzőmunkában, edzővel és tükör előtt végzett gyakorlatok ismétlésében rejlik. Minden lovasnak szüksége van külső kontrollra, még a legnagyobbaknak is, mégpedig azért, hogy az érzést és a látványt minél inkább közelíteni tudja egymáshoz. Elvégre a bírók a látványt pontozzák, a jó érzés pedig a lovas ajándéka a lovatól.

Borosné Nagy Zsófi

II. osztályú (M szintű) bíró,
S1 szintű díjlovasversenyző

Vannak tehát feladatok, amelyek végrehajtását a különböző pozíciókban ülő bírók eltérően értékelhetik, ebből is fakad általában a végeredménynél a bírók közötti néhány százalékos különbség. Bizonyos feladatok esetében nincs túl sok kérdés, egy sorozat ugrásváltás korrekt megítélése bármely pozícióból elvárható, ahogy a hibák is mindenhol egyértelműen láthatók. Sokat vitatott kérdés a bírók végső pontszámai közötti esetleges eltérés. Erről az az általános vélemény a bírók között, hogy ha mindenki egyformán látná a programot, nem kellene három vagy öt bíró, elég lenne egy is. A lovasok nehezen tolerálják az ötszázalékos különbségeket. Öt százaléknál nagyobb eltérés esetén azonban már feltételezhető, hogy a nézőpontokban sincs feltétlen egyezés a bírók között, például egy bíró a ló állapotát a program so-

rán mindvégig rosszabbnak ítélte meg, vagy esetleg a mozgásminőségét látta jobbnak, mint kollégái. Létező gyakorlat az is, hogy a lovas bicskanyitogatóan agresszív lovaglási stílusát a bíró minden feladtnál mínusz fél ponttal bünteti, tehát a 7 pontra végrehajtott feladatokra csak 6,5 pontot ad. Van, hogy ezt alkalmazzák például a nyelvező ló esetében is. Előfordul néha nyolc-kilencszázalékos különbség is a bírók pontszámai között, de őszintén szólva azt gondolom, hogy ott valami probléma van a bírálati szempontok egységes érvényesítésével.

A lovasok számára szinte a legtöbb fejfájást a látvány és érzés dilemmája okozza. Nehéz, de mégis muszáj egy dimenzióban kezelni az érzést, amit a lovas a lótól kapott a program során, illetve a látványt, amit a bírók lepontoztak. Egy igazán jó lovas min-

A FELNŐTTEK KÖZÖTT IS MEGÁLLJA A HELYÉT

SZUHAI RODRIGO, A GYERMEK GP GYŐZTESE

Korát meghazudtoló érettséggel mesélt lapunknak terveiről és lovas pályafutásának kezdetéről a tizenegy esztendőes Szuhai Rodrigo. A fiatal díjugrató, aki elsőszámú példaképének édesapját, a szakágban szép eredményeket elért Szuhai Gyulát tartja, idén amellet, hogy megnyerte Bábolnán a gyermek Grand Prix-t, a felnőttek mezőnyében is bemutatkozhatott.

Emlékszel-e arra a napra, amikor először ültél lóra? Hogy éreztél magad a nyeregben?

Emlékszem bizony: hároméves voltam, és a Dark Win nevű póninkra ültem fel, lovagoltam rajta futószárral vezetve, sőt, rövid idő múlva vágtáztam is. Fantasztikus élmény volt, édesapám videón is rögzítette.

Tudatosan készültél arra, hogy idővel versenyzésre adod a fejed, vagy apránként érlelődött benned az elhatározás?

Mivel apukám, Szuha Gyula és bátyám, ifj. Szuha Gyula is versenyez, a kezdetektől fogva szerettem volna követni a példájukat. Otthon, Sajószentpéteren a családnk lovascentrumában, a Gyula Farmon olyan létesítmény áll rendelkezésünkre, hogy nem

„Sok ló áll rendelkezésünkre, de a kedvencem most közülük Chacco Boy”

is gondolhattam másra, mint hogy én is profi versenyzővé váljak, méghozzá díjugrató lovasá, ahogyan ők is tették.

Mikor került sor az első versenyedre, és hogyan élted meg azt?

Nyolcéves koromtól két éven keresztül felkészítő versenyeken vettem részt, melyeken jó eredményeket értem el. Tízéves voltam, amikor rajtengedélyvizsgát szereztem, majd ugyanazon a napon a szervezők által rendezett versenyen is részt vettem, melyet nagy boldogságomra sikerült is megnyernem.

Azóta a felnőttek között is megméretted már magad. Mennyire nehéz helytállnod kvázi kisgyermekként a „nagyok” mezőnyében?

Ifjúsági kategóriában idén stílusversenyen indulhattam volna, de úgy döntöttem, inkább nyitott kategóriában, a felnőttek között próbálom ki magamat, mivel leginkább időre szeretek lovalogni, és a gyorsaság sosem jelentett problémát nekem. Volt olyan szeriám, hogy kilenc egymást követő versenyen sikerült nyernem – ez édesapám szerint nem a véletlen műve volt. Mivel a pályákat nagy biztonsággal teljesítettem, és meg tudtam mutatni, hogy tehetséges vagyok, lehetőséget kaptam arra, hogy a szabályoktól eltérően

135 centiméteres versenyszámokban is elinduljak – nagy öröm volt ez nekem.

Mely eredményeidre vagy leginkább büszke?

Leginkább az idei, bábolnai gyermek Grand Prix-n elért első helyezésemnek örültem, de büszke vagyok a szintén idén, a díjugrató magyar bajnokság gyermek kategóriájában szerzett ötödik helyezésemre is. Örömmel gondolok vissza a Platthy József regionális díjugrató döntő ifjúsági kategóriájában szerzett első helyemre, és a balatonvilágosi Hungarian Future Stars döntőjén elért harmadik helyezésemre is. Az ugyancsak Balatonvilágoson rendezett Mesterek Tornáján pedig győztem ifjúsági kategóriában. Szép emlék továbbá a Nemzeti Lovardában rendezett kiemelt minősítőn elért nyolcadik helyezésem is.

Mit gondolsz, miben vagy a legjobb, és mi az, ami a legtöbbet kell fejlődnie?

Nagyon jól látom a távolságot – nagy tempóból is. Ez szerintem annak köszönhető, hogy naponta öt-hat lóval ugratok. Hogy éppen miben kellene javulnom, azt az edzőim határozzák meg.

Ha már a felkészülésnél tartunk: milyen gyakran ülsz lóra, illetve kik azok, akik a legtöbbet segítenek neked az edzések során?

A Gyula Farmon mindennap lovagolhatok, a felkészülésemet edzőm, Nagy András és édesapám segítik. A telepen kétszáz férőhelyes istálló van, így sok ló áll rendelkezésünkre, de a kedvencem most közülük Chacco Boy, akivel a legtöbb sikeremet értem el. Közel áll a szívemhez a hatéves JayJay és a nyolcéves Casalido, illetve La Royal is, akivel szintén lovagolok versenyeken is.

Kiveszed a részedet a lovak körüli teendőkből is?

Persze, hiszen ez is hozzátartozik a lovasélethez. Ugyanakkor vannak lóápolóink, akik sok feladatot ellátnak, ezért szerencsére a lehető legtöbb időmet tudom lovalgással tölteni. Amit még nagyon szeretek, az a fiatal csikók szabadonugratása.

Mennyire nehéz összeegyeztetned a tanulást a lovalgással?

A saószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskolába járok, jelenleg magántanulói státusszal. Így a tanulásra, valamint az edzésekre és versenyekre is tudok koncentrálni.

Kíváncsi vagyok, kitűzted-e már céljaidat a 2021-es versenyszezonra.

Az idén leszek tizenkét éves, ez pedig azt jelenti, hogy nemzetközi versenyeken is elindulhatok majd. Szeretnék bekerülni a magyar válogatottba, melynek tagjaként jó lenne szép eredményeket elérni – akár az Európa-bajnokságon. Céлом az is, hogy jól szerepeljek a magyar bajnokságban.

Ha a távolabbi jövőbe tekintünk, akkor van-e olyan lovas példaképed, akihez hasonló sikereket szeretnél elérni?

A magyar lovasok közül leginkább édesapámra és bátyámra nézek fel, a külföldiek közül pedig a brit Nick Skelton és az olasz Emanuele Gaudiano díjugratóversenyzők a példaképeim.

■ Ifj. Szuha Gyula, illetve Szuha Rodrigo (jobbról) a díjugrató olimpikon Hevesy Barnabás társaságában

Mivel beszélgetésünk idején még előttünk van a karácsony, adódik a kérdés: hogyan töltitek idén az ünnepeket?

A koronavírus-járványra való tekintettel otthon, szűk családi körben töltjük. Szeretném megragadni az alkalmat, hogy minden kedves lovasársamnak boldog új évet kívánjak!

Szőcs Attila

Decemberi szezonzárás a Kincsem Parkban

A különleges idei galoppévad végén is a gyengébbik nemnek jutott a főszerep, miután az év utolsó kiemelt versenyében, a 2800 méteres Lovaregyleti Díjban két hároméves kanca, Amazing Allegra és Aurora Amica szerezte meg a dobogó két felső fokát a négyéves Tizedes előtt. A szezonzárást követő időszak pedig már a téli pihenőről, a regenerálódásról, illetve az új csikók belovaglásáról szól.

A szokásostól eltérően egy hónappal később, december végén fejeződött be az idei galoppszezon. A 2020. év a galoppsportban azért is volt különleges, mert a koronavírus miatt április eleje helyett csak május 24-én kezdődhettek el a versenyek, ennek köszönhetően pedig nagyjából másfél-két hónappal elcsúszott a klasszikus és a többi kiemelt verseny időpontja is. Ezeket, és különösen a klasszikus tenyészversenyeket azért futják azonos időpontban és körülmények mellett, mert így alkalmasak a legjobban a mindenkori évjáratok összehasonlítására és a tenyész-

tés számára végzett szelekcióra. Idén a különleges helyzet miatt viszont már annak is örült a szakma és a futtatók, hogy versenyeket lehetett rendezni. Az persze elég szokatlan volt, hogy novemberben nem ért véget a szezon. Mindenesetre a decemberi futamok megtartása valamennyire pótolni tudta az istállók tavaszi bevételkiesését.

AZ UTOLSÓ NAGYVERSENY

Az év utolsó kiemelt versenyére, a Lovaregyleti Díjra így december 6-án került sor. A 3 millió forint összdíjazású, és a St. Legerrel azonos, 2800 méteres távra

kiírt verseny célja, hogy év végén hosszútávra is összemérjék a tudásukat a háromévesek az idősebb lovakkal. Idén a nyolc induló közül a hároméves Aurora Amica tűnt a favoritnak, hiszen egy hónappal korábban könnyedén nyerte meg a St. Legert. Rajta kívül még egy hároméves, Amazing Allegra vette fel az inkább másod- vagy harmadklasszist képviselő idősebbekkel a versenyt, illetve Felix révén Csehországból is érkezett egy induló. A start után Sagana és Oxford Thespian állt az élre és vezette nagyjából egy körön keresztül a mezőnyt, miközben a nagy esé-

lyes, Aurora Amica leghátul galoppozott. A befutóegyenes előtti kanyarra azonban már összetorlódt a mezőny, és mindenki próbált a legkedvezőbb pozícióba kerülni. A célegyenesben Aurora Amica hamar átvette a vezetést, azonban ketten, Amazing Allegra és Tizedes megpróbálták utolérni őt. Ez végül csupán az 52 kilogrammal a legkisebb súlyt vitt Amazing Allegrának sikerült Mocsinka Vivienel a hátán, akik így megnyerték a versenyt. Mögöttük két hosszal lemaradva következett Aurora Amica, majd újra két és fél hosszal a négyéves Tizedes.

Amazing Allegra tulajdonosa a 3+1 Kft. név alatt futtató Ábrahám László, aki nagyon sikeres istállót mondhat magáénak, hiszen eddig már egyebek között két Magyar Derbyt is nyert (2004 King's Honor, 2017 Eminens), és 2004-ben már a Lovaregyleti Díjat is sikerült megnyernie Rakétával. Kovács Sándor idomár számára ez is már a sokadik győzelem ebben a versenyben. Mocsinka Vivien lovas pedig mindössze a második hölgy, aki meg tudta nyerni ezt a versenyt az idén mindössze 50 évesen elhunyt Dénes Terézia 1995-ös, Lilac Luluval aratott győzelme után.

EGY CSODÁLATOS VÁSÁRLÁS

A mostani győztest másfél éves korában az angol Tattersalls árverésén vásárolta jelenlegi tulajdonosa 1400 Guineas-ért (mai áron 545 ezer forintért). Az Írországból született kanca apja egy Dubawi mén, Universal, aki négyévesen került a legjobb formájába, amikor két Group 2-es és egy Group 3-as versenyben is győzni tudott 2400 méteren. A tenyésztésben azonban inkább a koraiságot értékelik, így ez lehet az egyik oka annak, hogy idén szerény 1500 fontért fedezett az angol Groomsbridge Studban. Amazing Allegra anyja, a Sadler's Wells apaságú Al Cobra kétszer futott, és nem ért el említésre méltó eredményt, illetve csikói sem mutattak eddig semmi kiemelkedőt. Al Cobra anyja, Marienbad azonban több kiváló utódot is adott, akik közül a Prix de l'Arc de Triomphe-ot is nyert Marienbard emelkedik ki.

Amazing Allegra apjához hasonlóan maga sem tűnik korai versenylónak, hiszen kétévesen egyszor tudott starthoz állni az

FOTÓ: VONCZEM GABRIELLA

■ 1. Amazing Allegra nyerte a Lovaregyleti Díjat | 2. A Lovaregyleti Díj első köre | 3. Amazing Allegra a jártatóban | 4. A Kovács istálló kettős győzelmet ünnepelhetett a Lovaregyleti Díjban

év legvégén. Háromévesen az ő esetében biztosan nem bánták a késői szezonkezdetét, hiszen ahogy telt az idő, egyre jobb formába került és az V. kategóriás Nyeretlenek Versenyében aratott első győzelmétől egészen a Gd-2-es besorolású Lovaregyleti Díj elsőségéig jutott. Az év során összesen nyolcszor állt starthoz és négy alkalommal tudott nyerni. Ha valóban az apjára ütött a pej kanca, akkor jövőre akár meg jobb lehet.

MÁRCIUSBAN INDUL A 2021-ES SZEZON

Az utolsó hónapokban a versenynapok legnagyobb érdeklődéssel várt futama a Nyeretlen Kétéveseké volt, akik közül egy-

re többen mutatkoztak be, illetve szereztek versenyrutint. Azt egyelőre még nehéz kitalálni, hogy ki lesz az közülük, aki jövőre olyan kiemelkedő formát fog mutatni, hogy a Derby-évjárat legjobbjai közé kerülhet. A versenyszervező Kincsem Nemzeti Kft. december közepén közzétette a 2021-es versenynaptár tervezetét. Eszerint a galopp szakágban az elmúlt évekhez hasonlóan 32 versenynapot írtak ki. A szezon 2021. március 21-én indul, és amennyiben az időjárás engedi, november 28-án zárul. Reméljük, hogy a járványhelyzet is javul és újra nézők előtt versenyezhetnek majd a lovak.

Vonczem Gabriella

Minden nehézséget legyő

PÉCSI ISTVÁN A 2020-AS VERSENYszezonRÓL

A Kincsem Nemzeti Kft. a Covid 19-világjárvány, a felfüggesztett versenyszezon, az elmaradt kiemelt rendezvények és a zárt kapus versenyek ellenére is sikeresen be tudta fejezni a 2020-as versenyszezon. Pécsi István, a Kincsem Park ügyvezető igazgatója büszke rá, hogy a „békeidőben” vállalt feladatokat hiánytalanul el tudta végezni az állami versenyszervező, így nem esett csorba a versenyszezonon, a sport meg tudta őrizni az 1827 óta tartó hazai folytonosságát. A fogadásszervezésben is komoly lépéseket tettek, az év utolsó negyedévében bevezették a kézi Kincsem+ játékot a lottózókban. A sikeresen lezárt év után már lehet tervezni a 2021-es versenyszezon, ami sok izgalmas sporteseményt, galopp-, ügető- és agárversenyeket, valamint a négyesfogathajtó Európa-bajnokság megrendezését jelenti a Kincsem Park számára.

Mintha kisimultak volna a ráncai a tavalyi utolsó versenyek után. Mennyire volt nehéz a 2020-as esztendő?

Nem szeretek panaszkodni, mert nem szoktam, és mert mindenkinek vannak nehézségei – kezdte évvértékelőjét Pécsi István, a Kincsem Nemzeti Kft. ügyvezető igazgatója. – A panaszkodás helyett szívesebben beszélek az elért eredményekről, a magyar lóversenysport aktuális helyzetéről, a Szerencsejáték Zrt.-vel való egyre szorosabb közös munkáról és a magyar versenylovak sikereiről.

A pandémia tavasszal megakasztotta az ügetőszezon, a galopp és az agár szakág el sem tudott indulni. Ami a lényeg, hogy a versenynaptár átszervezésével a teljes szezont meg tudtuk menteni, az előre eltervezett versenyeket, az összes fontos versenyt le tudtuk futni mind a két

lóversenyszakágban. Ebben partnerek voltak a szakmai szereplők, és partner volt az állami tulajdonos.

Ilyen kritikus helyzetben mutatkozott meg, hogy mennyire jó és biztos kezekben vagyunk, hogy figyelnek ránk, foglalkoznak velünk. Szinte példa nélküli Európában, hogy a jelentős versenydíjtömegünket nemhogy tartani tudtuk, de még emeltünk is rajta. Pontosan azért, hogy biztosítani tudjuk ebben a nehéz időszakban is az ágazat működőképességét. Több olyan lépést, pénzügyi könnyítést hoztunk a partnereink számára, amiben nélkülözhetetlen volt az állami tulajdonos támogatása. Az ágazatot felügyelő két miniszteri biztos, Dallos Gyula és Czepek Gábor, a Szerencsejáték Zrt. vezérigazgatója ismerik a problémáinkat, értekeinket és a lehetőségeinket. Az ő segítségük elengedhetetlen volt a tavalyi sikerekben.

Szakmai szempontból hogyan sikerült az év?

Kijelenthetjük, hogy a második világháború utáni újrakezdés óta nem volt még ilyen „különleges” versenyszezonunk. Szakmai szempontból minden igényt kielégített a 2020-as év. Van néhány olyan mutatónk, ami európai viszonylatban is szinte egyedülálló: emelkedett a versenydíj- és prémiumtömeg, a versenydíj-tartásdíj arányában a legjobbak között vagyunk, minden versenynapot megtartottunk, nőtt az online fogadási bevétel, fejlesztettük a fogadási kínálatunkat.

Minden kérdésre választ kaptunk, a legjobb lovak nyerték a nagyversenyeket, a nemzetközi versenynapunk régiós szinten is egyedülálló volt. Két versenyt szeretnék külön is kiemelni. A magyar tulajdonú, de német színekben futó Victory Knick győzelmét a Marschall József Emlékversenyben, hazánk

zve haladunk tovább

egyetlen black type versenyében, és a nemzetközi Kincsem Díjat, ahol egyedülálló módon három ország öt Derby-nyerője indult. Szakmai szempontból véleményem szerint a legnagyobb előrelépést az állatjólét területén értünk el, az előzetes állatvédelmi szűrővizsgálat bevezetésével. Különböző okok miatt a bevezetések a kelleténél nagyobb vihart kavart, de az eltelt idő és az eredmények minket igazoltak, mára megbizonyította a vizsgálat a létjogosultságát.

Hogyan érintette a járványhelyzet a Kincsem Parkot, a rendezvényeket?

Természetesen negatívan. A négy fesztiválból hármat nem tudtunk megtartani. Nyár elején, majd novembertől zárt kapuk mellett rendeztük a futamokat. Egyedül csak a Derby és Divat Hétfvégét tudtuk megtartani augusztus végén. Szakmai szempontból az októberre átrakott nemzetközi hétfvégünk kiemelkedően sikerült. Közép-Kelet-Európa legjelentősebb versenyhétfvégjét tartottuk.

A hazai és nemzetközi versenyek hiánya hogyan érintette a fogadásszervezést?

Fogadási vonalon a nehéz év ellenére tovább erősödtünk. Az internetes fogadás a bet.lovi.hu oldalon folyamatosan nőtt.

Mennyire partner a Szerencsejáték Zrt. a lóversenyfogadás fejlesztésében?

A Szerencsejáték Zrt. nélkül elképzelhetetlen a jövő lóversenyzése. Ami még ennél is fontosabb, hogy a legnépszerűbb termék, a Kincsem+ TUTI okos gépi játék mellett ősszel bevezettük a Kincsem+ kézi változatát az ország összes lóversenypályájában.

Rendkívüli érdeklődéssel tekintünk a Szerencsejáték Zrt. pilot projektjére, ami most tavasszal indul. Fél éven keresztül az ország minden pontján, hetven fogadóhelyen meg fog jelenni a lóversenyfogadás teljes hazai és nemzetközi kínálata. Mindennap 30-35 futamra lehet játszani, hétvégenként pedig a Kincsem Park versenyekre, ez éves szinten mintegy 12 ezer futamot jelentene, így a legnépszerűbb versenyekre és napokra, mint például az Ügetőszilveszter, az egész ország fogadhatja. Ez a program csúcspontja lehet a lóverseny és a hazai lóversenytársaság több éves együttműködésének, és megvalósulna a lóversenyjátékok teljes integrálása a lóversenyzők játékkínálatába.

A közelmúltban értékelte Dallos Gyula miniszteri biztos lapunkban a Kincsem Nemzeti Lovas Program első évtizedét. A lóversenysportban a tíz év alatt mit sikerült megvalósítani?

Nagyon sok mindent, a lóverseny jól áll a megfogalmazott célok és feladatok megvalósításában. A magyar lóverseny Széchenyi öröksége 1823 óta, a Kincsem Park régiós szinten vezető pályának számít. Vigyáznunk kell rá, és fejlesztenünk kell. Csakúgy, mint Alagot.

A Kincsem Nemzeti Lovas Program tízéves revíziójának is köszönhetően újra lendületet kapott a lóversenyzés kormányzati támogatása. Ennek köszönhetően 2021-re már bátrabban tudunk tervezni. Már tavaly nyilvánosságra hoztuk a versenynaptár-tervezetünket, ami 98 versenynapot

tartalmaz a három szakágban (46 ügető, 32 galopp, 20 agárverseny-nap).

Ha már a tervekről beszélünk, akkor a lóversenysport mellett a lovasport is komoly lehetőséget kap idén a Kincsem Parkban.

A tavalyi év tapasztalatait figyelembe véve módosítunk a galopp versenynaptáron. A megszakítás nélküli, erőltetett versenyzés nem szerencsés a telivéreknél. Idén jobban széthúzva ugyan, de öt szakaszra bontjuk a

szerezni. Bízunk benne, hogy május második hétfvégén a legszebb napokat idézve tudjuk fogadni a közönséget a Tavaszi Lóverseny és Food Truck Show-n, majd év közben a többi nagy fesztiválon.

Új sportággal bővülünk. Május utolsó hétfvégén Dunakeszi-Alagon nemzetközi militaryversenyt rendezünk, és mi leszünk a házigazdái augusztus végén a fogathajtó Európa-bajnokságnak is.

Éppúgy, mint az emberek hajában, a lovak szőrében is találhatunk forgókat. Ezek közül talán a legérdekesebbek a homlokon található szőrforgók. A forgók a születés előtt jönnek létre, sosem változnak meg az élet során, és éppúgy, mint az ujjlenyomat, nincs belőlük két egyforma – ezért is használták ezeket a lovak azonosítására is. A szőrforgókból a ló természetére, intelligenciájára való következtetések egészen az ősi Arábiában élő beduinokig nyúlnak vissza, de az európai cigányság is tudta olvasni ezeket a jeleket. Természetesen azóta számos modern kutatás is készült, a különböző egyetemeken végzett tanulmányok mellett kiemelkedő a világhírű dr. Linda Tellington kutatása a témában.

A forgók titkai

A homlokon található forgó(k)ból lehet leginkább a ló temperamentumára következtetni, mivel ez a szőr nő először az embrionális magzaton, és úgy vélik, hogy ezeknek a szőröknek a kifejlődése közvetlen kapcsolatban van az agy fejlődésével. Az idegrendszer és a bőr ugyanabból az embrionális részből származik, mely további kapcsolatot feltételez a szőrforgók és az agy között. A forgók elhelyezkedéséből, számából következtetni lehet a ló temperamentumára és intelligenciájára. Rengeteg elemzés olvasható a

forgók különféle elhelyezkedéséből adódóan, akit érdekel a téma, számos leírást találhat, én most a leggyakrabban előforduló, a homlokon található forgókról írok. Az ír limericki egyetem kutatása alapján az óramutató járásával megegyező irányban növekvő forgó azt jelenti, hogy a ló jobb oldala az erősebbik oldal, az óramutató járásával ellentétes irányba növekvő forgó pedig azt, hogy a lovat inkább bal kézre könnyebb lovagolni. Nézzük, mire következtethetünk a lovak forgóiból. Nekem telitalálat lett.

1. Egy egyszerű forgó a két szem között, vagy kicsivel felette

Ez az „ideális” elhelyezkedése a forgónak, a legtöbb lóra jellemző. Az a ló, amelynek ilyen forgója van, könnyen kezelhető, egyszerű jellemű, barátságos. Ha a forgó nem pont középen helyezkedik el, az indikálhat viselkedésbeli változatosságot. Például ha szemből nézve kissé balra toldott, a ló egy kicsit bonyolultabb lehet, de még mindig megbízható. Az a ló, amelyiknél a forgó a homlok középpontjától kissé jobbra toldott, kevés-

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

■ 1. Hosszan elnyúló forgó, amelyik kissé lent helyezkedik el | 2. Forgó fent | 3. Egy forgó a két szem közti közepén | 4. Forgók egymás felett

nak olyanok köztük, akik kinyitják a csapot vagy a boxajtót, igazi szabadulóművészek, kiszabadítják magukat, esetleg a többi lovat is... Képesek kikötni a bonyolult csomókat is, könnyen utat találnak a szabadságba. Ezek a lovak átlag feletti intelligenciával és rendkívül érdekes karakterrel rendelkeznek.

3. Hosszan elnyúló forgó – különösen, ha a szemek vonala alá nyúlik

Az előbbi pontban leírtak, kiegészítve azazal, hogy az ilyen lovak igénylik az emberek társaságát. Ha az ilyen forgójú lovak agresszívak, az vagy azért van, mert fájdalmuk van, vagy azért, mert rossz élmények vannak a múltból.

4. Egy forgó, amely a szemek felett magasan helyezkedik el

Aktív elmére utal, érzékenyebb a ló az átlagosnál, nagyon intelligens. Energikus, tüzes, extrovertált jellem.

5. Két forgó szorosan egymás mellett, magasan fent

Az ilyen lovak hihetetlenül tudnak összpontosítani, koncentrálni, kiváló tehetséggel megáldottak, számos nagydíjas lónál helyezkednek így el a forgók. Mégsem kezdőknek valók, mert ezek a lovak gyakran kihívást jelentenek a lovasnak, és ha

nem megfelelő kezekbe kerülnek, veszélyessé is válhatnak.

6. Két forgó egymás mellett vagy alatt, néha szöveget is bezárhatnak, elhelyezkedhetnek a szem vonala fölött, annak vonalában, vagy alatta

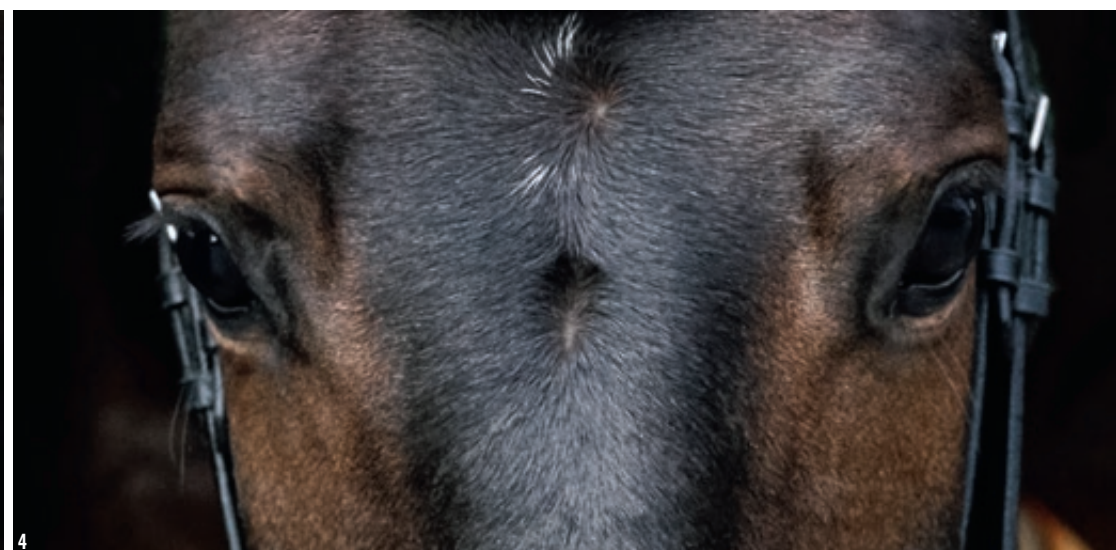
Az ilyen forgókkal rendelkező lovak általában emocionálisabbak és hajlamosak túlreagálni a dolgokat, kiszámíthatatlanok lehetnek. Ha egy ilyen ló „robban”, észszerű egy lépést hátralépni, és hagyni lenyugodni. A büntetés ebben az esetben nem segít, csak olajat ad a tűzre, és még nagyobb ellenállást szül. Az ilyen lovak általában nem valók tapasztalatlan lovasoknak.

7. Több forgó a homlokon

Kettős személyiségre utal. Az egymás felett elhelyezkedő több forgó extrém személyiségingadozásokat és kiszámíthatatlanságot takarhat, míg a Z betűt formázó forgók veszélyes és durva lovat jelezhetnek.

Természetesen, mint minden megfigyelésen alapuló ismeret, ez sem hibátlan, és ne vegyük túl komolyan az itt leírtakat, hiszen annyi minden befolyásolja lovunk jellemét. Mindenesetre érdekes összefüggéseket fedezhetünk fel lovunk jelleme és a homlokán látható szőrforgók között.

Somogyvári Anett

4

A GYOMORFEKÉLY

A legtöbb lovas már meg se rezzen a gyomorfekély szó hallatán, azonnal nyúlnak a gyógyszerért a ládájukba, és probléma kipipálva. Az esetek egy részében ez működik is, azonban a megoldás nem mindig ilyen egyszerű. A lovak gyomorfekély szindrómája több betegséget foglal magában, így fontos tudni, hogy pontosan mivel állsz szemben, hiszen a léziók kialakulása, menedzsmentje és a kezelésre adott válaszuk különbözik!

Ahhoz, hogy jobban megértsd a betegség kialakulását, meg kell ismerned a gyomor felépítését. Lovakban a gyomor úrtartalma a teljes emésztőtraktus 10%-át teszi ki, térfogata kicsi, csupán 10-20 liter. Ennek oka, hogy a lovaknak nem volt szükségük nagyméretű gyomorra, hiszen a nap nagy részét folyamatos, kis mennyiségű takarmányfelvétellel töltötték. A gyomor a bal oldalon helyezkedik el a 9 és a 14. bordaköz között.

A gyomrot két különböző nyálkahártyatípus béleli, melyeket egy jól látható vonal, az ún. margo plicatus választ el egymástól. Az egyik a gyomor felső ½ részét kitevő nem mirigyes nyálkahártya: ez meg egyezik a nyelőcsőben is található nyálkahártyával (nem elszarusodó laphám). A nem mirigyes elnevezés arra utal, hogy a gyomor ezen részén nem található emésztőenzimet termelő mirigyek. A másik pedig a mirigyes nyálkahártya: ez a rész tartalmazza azokat a mirigyeket, amelyek a gyomor emésztőenzimeit, a gyomorsavat/sósavat és a pepszint termelik. Ez a gyomor alsó felét béleli.

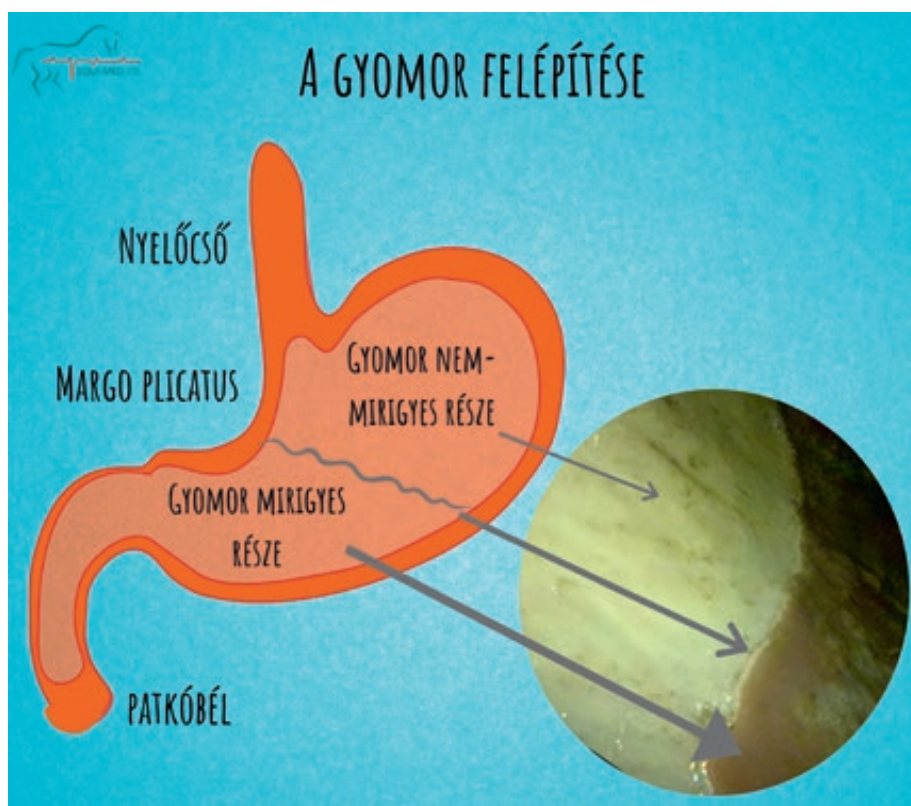
A gyomor a lenyelt táplálékot homogenizálja, ezután az emésztőenzimek megkezdik a fehérjék és zsírok előemésztését, illetve a táplálék kisebb részekre „tördelését”. Az, hogy a gyomorban az előemésztett táplálék mennyi időt tölt, nagymértékben függ a táplálék típusától, így ez lehet 15 perc vagy akár 12 óra is. Általánosságban elmondható, hogy a gyomortartalom 2-4 óra után halad tovább a vékonybélbe, a legtöbb esetben azonban a teljes gyomorürüléshez 16-24 óra szükséges, ami majd a vizsgálatra való felkészülés során lesz fontos.

EGUS, ESGD, EGGD? MI MICSODA?

Lóban gyomorfekélyt 1986-ban diagnosztizáltak először endoszkóp segítségével. Ez a műszer azonban akkor még csak prototípus volt, így nem volt elérhető a gyakorló állatorvosok számára, valamint 2,7 méteres hosszúsága miatt legfeljebb csak a gyomor kb. felének megtekintésére volt alkalmas. Az endoszkópia technikai fejlődésével, és a ma is használatos videóendoszkópok megjelenésével egyre jobban feltérképezhetővé vált a gyomor, így egyre több ismeretre derült fény a gyomor betegségeivel kapcsolatban.

1999 óta használt a lovak gyomorfekély szindrómája (Equine Gastric Ulcer Syndrome, EGUS) kifejezés az állatorvoslásban, sajnos azonban a mai napig sokszor tévesen használják. Az EGUS ugyanis egy gyűjtőnév, amely magában foglalja a gyomor összes hámiánnal vagy fekélyképződéssel járó betegségét. Fontos megkülönböztetni az ide tartozó problémákat, hiszen alapvető különbségek vannak a kialakulás, a menedzsment és kezelésre adott válasz között.

Az alapján, hogy a fekélyek vagy eróziók a gyomor mely részén helyeződnek el,

beszélhetünk a gyomor nem mirigyes részének, illetve mirigyes részének betegségéről.

A gyomor nem mirigyes részének betegsége (Equine Squamous Gastric Disease, ESGD) a gyomor nem mirigyes, nyelőcsői részén alakul ki. Ez minden sport- és versenylófajtában gyakori. A tréningben lévő versenylófajták (angol telivér, ügető) akár 80-100%-a, míg versenyszezonban a sportlovak 66-93%-a is érintett lehet. A ritkán versenyző, tartáshelyüket csak néha elhagyó lovakban 11% az előfordulása. A betegségről az utóbbi évtizedek kutatásainak köszönhetően már sokat tudunk, így viszonylag könnyen kezelhető és megelőzhető. A legtöbbször ezt a betegségtípust azonosítják gyomorfekélynek.

A gyomor mirigyes részének betegsége (Equine Glandular Gastric Disease, EGGD) a gyomor alsó, mirigyes részén jelentkezik. Előfordulási gyakorisága versenyllovakban 47-65%, míg sportlovakban 54-64%. Erről a típusról jóval kevesebb ismerettel rendelkezünk, ezért kezelése és megelőzése is nehezebb. Az elmúlt két-három évben legalább duplájára nőtt ennek a betegségnek az aránya praxisunkban.

MILYEN TÜNETEKET KELL FIGYELNED?

A gyomorfekély szindrómás lovak különféle klinikai tüneteket mutathatnak. Sajnos ezek a tünetek nem specifikusak, a dolgot pedig tovább bonyolítja, hogy sok ló egyáltalán nem mutat klinikai tüneteket a teljesítménycsökkenésén kívül. A klinikai tünetek alapján a gyomor mirigyes, illetve nem mirigyes részének fekélyesedése nem különíthető el.

A jellemző klinikai tünetek a következők lehetnek:

- Rossz szőrzetminőség
- Fogcsikorgatás

- Viselkedésváltozás (a ló idegessé vagy agresszívvá válik)
- Vissza-visszatérő kólika, hasi diszkomfort
- Változás a lovagolhatóságban: csökkent előremenés vagy csökkent együttműködés lovaglás közben
- Fogyás
- Csökkent étvágy vagy válogatóssá válás
- Bőrérzékenység (lágycék felé harapdálás, diszkomfort jelei hevederhúzásnál vagy csizmasegítségnél)
- Hasmenés (ritka esetben)
- Sztereotip viselkedés, rossz szokások (levegőnyelés, szitálás)
- Teljesítménycsökkenés

MI VEZETHET A LÉZIÓK KIALAKULÁSÁHOZ?

Mivel a lovak emésztőrendszere a folyamatosan, kis mennyiségben felvett takarmányra van berendezkedve, ezért gyomrukban az emésztőenzimek is folyamatosan termelődnek, ami napi kb. 30-35 litert is jelent. Éppen emiatt a gyomor mirigyes

(gyomorsavtermelő) részén a pH savas (pH 1-2), míg a nem mirigyes (gyomorsavat nem termelő) részen inkább semleges (pH 5-7) tartományban van. Ha a ló rág, akkor nyálát termel, amely a kalcium- és hidrogénkarbonát-tartalma miatt természetes puffer, így segít semlegesíteni a gyomorsavat. A gyomor nem mirigyes részének nyálkahártyáját csupán a rágás során keletkező, pufferhatású nyál védi meg a gyomorsav maró hatása ellen, más védekező mechanizmussal nem rendelkezik. Ezzel szemben a gyomor mirigyes része rendelkezik protektív rendszerrel, hiszen egyrészt hidrogénkarbonátot termel, amely savsemlegesítő hatással bír, másrészt egy sűrű nyálkaréteg (mucin) található a felszínén, ami véd a sósavval való közvetlen érintkezéstől. Normál esetben a károsító és protektív tényezők egyensúlyban vannak, azonban az egyensúly felborulása gyomorfekély keletkezéséhez vezethet. ESGD és EGGD esetén különböző, más-más faktorok vezetnek a léziók kialakulásához.

A gyomor nem mirigyes része saját védekezőmechanizmus híján, viszonylag könnyen „sérül” a savak hatására. Így érthető, hogy ESGD esetén minden olyan tényező rizikófaktor lehet, amely például növeli a savval történő érintkezés időtartamát, vagy csökkenti a gyomor pH-ját, így még erősebb maró hatásnak kitéve a nyálkahártyát. Az ESGD szempontjából a takarmányozás

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

fontos rizikófaktor. A manapság divatos koncentrált tápok magas keményítőtartalmúak, belőlük a gyomorban illózsírsavak keletkeznek, amelyek nagy mennyiségben hozzájárulnak a pH-csökkenéshez és a fe-

„Összefüggést fedeztek fel az ESGD és a lóval történő munka intenzitása között is”

kélyek kialakulásához. Fontos a rosttal való megfelelő ellátottság is, hiszen a kevesebb rost kevesebb rágómozdulatot jelent, ami kevesebb nyáltermeléssel párosul, így nem lesz elegendő a nyál pufferhatása. Összefüggést fedeztek fel az ESGD és a lóval történő munka intenzitása és időtartama között is. Lépésnél magasabb járásmódok esetén a gyomorban lévő nyomás megnő, aminek köszönhetően a savas gyomortar-

talom eléri a gyomor nem mirigyes részének nyálkahártyáját („splashing effect”), ahol maró hatást fejt ki. Összességében elmondható, hogy az ESGD a menedzsmenttel összefüggő probléma.

Az ESGD-vel szemben az EGGD okai nem teljesen tisztázottak, ám annyi bizonyosnak tűnik, hogy kialakulása elsősorban nem a takarmányozással kapcsolatos. Valószínűsíthetően az EGGD léziók akkor alakulnak ki, ha a gyomor ezen részének természetes védelmi mechanizmusa valamilyen okból sérülést szenved, így az ott lévő mirigyek nem termelnek megfelelő mennyiségű bikarbonátot és mucint. Tehát ebben az esetben nem a gyomorsav maró hatása felelős elsődlegesen a fekélyek kialakulásáért, viszont a már meglévő fekélyek gyógyulását a savas pH nagymértékben gátolja. Egyre több a bizonyíték arra, hogy mind a pszichés (pl. több lovas, váltakozó lovászok, hosszú istállózás és rövid karámozás, szállítás vagy verseny okozta stressz), mind az élettani

stressz (pl. heti edzések nagy száma beiktatott pihenőnap nélkül) nagymértékben növeli az EGGD kialakulásának valószínűségét. Feltehetően ezen stresszorok hatására indul be több olyan folyamat is (pl. immunszuppresszió, csökkent nyálkatermelés, nyálkahártya csökkent vérellátottsága), amelyek felborítják ezt a kényes egyensúlyt. Az EGGD-t kapcsolatba hozták tartós nagy dózisu szteroid típusú gyulladáscsökkentők (pl.: phenylbutazon) adagolásával is, azonban ez nagymértékben függ egyéb hajlamosító tényezőktől.

A cikksorozat második részében a betegségek diagnosztikájáról, gyógykezeléséről és menedzsmentjéről írunk.

Dr. Tóth Balázs

lőbelgyógyász specialista állatorvos,
PhD, Dipl. ACVIM

Dr. Horti Klára

lőgyógyász szakállatorvos
(Equi-Med Kft.)

Fortender

December 3-án elvesztettük az egyik legeredményesebb és legkedveltebb lovunkat, Fortendert. Sajnos 14 évesen tragikus módon távozott a mennyekbe, egy szerencsétlen esés miatt a karámban eltörte a medencecsontját, így az egyetlen lehetőség az elaltatása volt.

Fortender 2006-ban született, tenyésztője a német Bernhard Hobe. Apja a híres For Pleasure, anyai nagyapja Contender. Élete során rengeteg sikere volt Búza Krisztiánnal és Kalán Eszterrel. Négyyszer hirdették ki a ménverseny győztesének, többször nyert két-háromcsillagos versenyeken, rendszeresen ért el helyezéseket a GP-sorozatokon, valamint nemzetközi és hazai U25 versenyszámokban. Volt csapattag felnőt és fiatal lovas Nemzetek Díjában is.

Fiatal lóként Berghoffer Imre tulajdonában Bazsó Gergely kezdte el lovagolni, majd beversenyezni. Ezután lovat váltott, és Búza Krisztiánnal elkezdte sikereit halmozni nagyobb versenyeken, majd a Kalán család tulajdonába került, ahol rengeteg örömet okozott.

Fortender hat évet volt velünk, ő már csáládtag volt. Nagyszerű személyisége mellett minden versenyen nagyon segítőkész volt. Ő volt az a ló, aki minden bajból kiségitett. Nem is kívánhattunk volna jobb és szeretetre méltóbb lovat. Most már az égi legelőkön vágta.

Emléked örökre a szívünkben marad. Köszönjük, Fortender!

Kalán Helga

Ég veled, Superville!

Tartalmas, szép kort, három teljes évtizedet élt meg a magyar rendszer-váltás utáni idők legeredményesebb lova. Superville 1990-ben született, tenyésztője a belga Johan Mercken, apja Bon Ami, anyja Iris. A sárga, hókás herélt 1998-tól a magyar díjugratósport főszereplője volt, tagja volt egyebek között annak a csapatnak, amely öt nap alatt két Nemzetek Díját is tudott nyerni Magyarországnak.

Superville ikonikus lovasával, Turi Józseffel Budapesten és Pozsonyban is dupla hibátlannal segítette a magyar csapatot a győzelemhez, a római világbajnokságon a döntőben dupla hibátlannal, minden idők legjobb magyar teljesítményét elérve, egyéniben hatodik helyen végzett. Később Hugyecz Mariann istálló-jába került, ahol folytatta kimagasló teljesítményét CSIO nagydíj-győzelemmel, Európa-bajnoki részvételekkel. Harminc év után az égi legelőkre távozott, korábbi tulajdonosával, Michael Bullmannal és lovasával, Turi Józseffel újra együtt lehet.

„Fiatal lovas koromban vette meg édesapám Superville-t, úgy volt, hogy előtte megy Athénban az olimpián, el is vitték, végül nem indult, rá egy évre sikerült megvennie édesapámnak” – idézte fel Hugyecz Mariann az együtt töltött évek kezdetét. „Szupival kezdtem versenyezni 150 cm fölött. Az elején, néhány hónapig, amíg összeszoktunk, mentem néhány kisebb pályán 130, maximum 140 cm-en. Utána indultam a fiatal lovas Eb-n, aztán már csak nagypályákon versenyeztünk, Nemzetek Kupáján, nagydíjakon, bajnokságokon. 160 cm-en tőle tanultam meg mindent, ő volt az első igazi egyhatvanos lovam. Superville szuper egyszerű, tisztaszívű, végtelenül kedves ló volt, Turi Józsi lovagolta 6-tól 11 éves koráig, megtanított mindent a lónak, a síkmunkája tökéletes volt. Elmondhatom, hogy ő volt lovas karrierem egyetlen olyan lova, amelyik »full automata« volt. Csak magamra kellett a

lovon koncentrálni, a ló mindent tudott. Így tudtam nagyon gyorsan fejlődni, hogy csak a saját lovaglásomra kellett figyel-nem. Superville nagyon jófejű, bátor volt, és bár nem tartozott a hiperóvatos lovak közé, mindig tudta, hogy mikor van tét, és akkor általában mindig hibátlant ment. Szerintem nagyon jó csapatot alkottunk Szupival, valószínű egy kicsit meg is könnyebbült Józsi után, hiszen ő profi lovas-ként többet kért a lótól, mint én. Velem még majdnem hat évet versenyzett, sérülései alig voltak, azokból is pár hét alatt kigyógyult. Nagyon jól ment kinti pályákon és fedelesben is, de neki talán inkább a nagyméretű kinti pályák passzoltak job-

benne, hogy el tudom majd lovagolni. Azt válaszoltam, hogy igen. Én pedig azt kérdeztem tőle, hogy biztosan egészségesen tudjuk-e tartani. Ő erre azt felelte, hogy biztos. Végül mindkettőnknek igaza lett. Superville különleges szokása volt, hogy imádta pörgetni a kötőféket, eszméletlen sebességgel, előfordult, hogy áthajította a másik ló boxába, aki emiatt frászt kapott. Szupit majdnem 18 éves korában nyugdíjaztam, Michael Bullmann javaslatára Lajosmizsére, ahol egy svájci hölgy tartott idős, nagydíjas lovakat, például Positano is ott élte nyugdíjas éveit. Szupinak ez lett az otthona az elmúlt 12 évben, élete második felét is a legnagyobb szeretetben,

„Ő volt karrierem egyetlen olyan lova, amelyik »full automata« volt. Csak magamra kellett koncentrálni, a ló mindent tudott”

ban. Rajta tanultam meg hackamore-ral lovagolni, síkon sima zablával kellett őt lovagolni, a versenyen viszont hackamore-ral. Józsi így lovagolta, és mi semmin nem változtattunk, követtük az ő tréningmetódusát mindenben. Rengeteget tanultam Szupitól, ezek közül a legfontosabb a bátorság, hogy bízzak a jó lóban. Megtanultam rajta nyugodt maradni a nagy ugrásokon is. Ezt csak egy olyan lovon lehet megtanulni, amelyik abszolút magabiztos, akkor sem ijed meg, ha a lovas hibázik. Amikor édesapám megvette nekem Superville-t, megkérdezte, biztos vagyok-e

megbecsülésben töltötte” – mesélte el kérdésünkre válaszolva a történetet Hugyecz Mariann.

„Belami – ahogy akkoriban hívták apja, Bon Ami után – Belgiumban született. Hat évesen, 1996-ban találkozott először Joe-val, aki kipróbálta, és egyből azt mondta, hogy nekem ez a ló kell” – ezt már Udvardi Zita Edit, Turi József loápoló kollégája mesélte. Elmondása szerint Superville egy bohém, szó szerint csibész volt már akkor is. „Sunnyított, csipett, harapdált, de ahogy felültél rá, megváltozott. Joe-hoz került, és

- 1. Turi Józseffel | 2. Hugyecz Mariannal
- 3. Idős korában Mariannal
- 4. Superville és Nightlife a Turi Istállóban

így én lettem a lóápolója. Különleges volt már akkor... nem ivott önitatóból, nem mindenkit engedett be a boxába. Szerencsém az volt, hogy mi egyből egymásra találtunk” – idézte fel.

„Volt egy kólikaműtétje hatévesen, ott izgultunk a műtét alatt, csak az járt a fejünkben, hogy nem veszíthetjük el. A felépülési idő együtt telt, szerencsénk volt, hogy már akkoriban volt az istállóban egy futószalag lovagnak, amin imádott sétálni. Szó szerint maga sétált be, imádta, majd kiugrott a bőréből, de tudta, hogy csak sétálhat rajta.

És kezdődtek a versenyek. Bejártuk Európát, és nagyon sok közös, felejthetetlen élménnyel gazdagodtunk. Persze volt jó és rossz is – de mind a miénk maradt!

A legegyszerűsebb és legboldogabb emlék a római WEG-döntő győzelme volt nyolcéves korában, a legszomorúbb pedig a sydney-i olimpiai játékok 2000-ben. Egy profi lóápoló és a ló kapcsolata nagyon különleges, hisz sokkal több időt töltünk mi a lovakkal, mint a lovasuk. Számomra ő volt a legegyszerűbb, legragaszkodóbb. Első gyermekem volt, úgy ismertem, mintha valóban a gyerekem lett volna. Nagyon sokat tanultam is tőle.

Van róla egy nagyon kedves emlékem, amittől a mai napig könnybe lábad a szemem. Miután Hugyecz Mariannhoz került, természetesen előfordult, hogy ugyanazon a versenyen voltunk, de olyan is, hogy hosszú hónapokig nem láttam. És kb. 8-9 hónap elteltével, mikor újra egy versenyen voltunk, beléptem az istállóba, már amikor nem volt nagy sürgés-forgás, és megszólítottam: Bell – mert én mindig így hívtam, nekem mindig Belami, becézve Bell maradt –, mire pár másodperc múlva nyerített, és sírva borultam a nyakába. Megismertem... Azt hiszem, ezzel mindent elmondtam” – ezekkel a szavakkal emlékezett Udvardi Zita Edit. „Köszönöm, hogy az életem részese voltál, sosem felejtélek el. Most már a szívárvány túldalán vág-tázz, Joe-val együtt!”

Somogyvári Anett

EGY FAJTA REKONSTRUKCIÓJA:

A SZÉKELY LÓ

Ha Székelyföld kincseiről esik szó, elsősorban a havasok, a népművészet jut eszünkbe, esetleg a csíksomlyói zarándoklat, az Ezer Székely Leány találkozó, de hajlamosak vagyunk elfeledkezni az élő kincsekről, mint amilyen a csak ezen a tájon előforduló lófajta. Igaz, a génmegőrzési szempontból is fontos fajta egyedeit egészen eldugott helyekről kellett „előásni”, de úgy tűnik, a fajtarekonstrukció halad a maga útján.

A SZÉKELY LÓ EREDETE

Régészeti kutatásokból tudjuk, hogy honfoglaló eleink apró termetű lovakon jártak és harcoltak, melyek nyugat-európai nagytű fajtársaiknál sokkal kitartóbbaknak bizonyultak, egyenletesebb teljesítményre voltak képesek. Abrakot nem kellett velük vinni, a pihenőidők legeltetése elegendő volt erőnlétük fenntartására. Emellett a kisebb léptű lovakról hatékonyabb a nyilazás. Így vált lehetővé a bravúros hadászati teljesítménynek számító kalandozások sikere.

A 20. század derekára a Habsburgok alatt elindult nemesítési törekvések hatására egyedül a Kárpátok hegyei között maradtak olyan lovak, amelyek még hordozták az ősi magyar ló jegyeit. A székely lóról részletes, tudományos igényű felmérés is maradt

ránk Hankó Béla professzor tollából, de sajnos a háború után megszűnt a tenyésztése ennek az apró termetű, de elegáns, finom fejformájú, „arabos” küllemű fajtának, melyet a székelység igavonásra és nyereg alatt egyaránt kiválóan tudott használni.

A FAJTA HIVATALOS „ELTŰNÉSE” ÉS A REKONSTRUKCIÓS ERŐFESZÍTÉS

A második világháborúban elpusztult a Zsuki Ménes (a székely ló tenyésztésének fő intézménye), és megsemmisültek a méneskönyvek. Ezután a fajtával egyáltalán nem foglalkoztak, nem indították újra a méneskönyvet, vagyis mint fajta, hivatalosan évtizedekig nem létezett.

Közben a meglévő állományt Erdélyben is divatosabb, nagyobb, nehezebb (például

lipicai) ménekkel fedezették, így az erdélyi lóállomány, és a székely ló sem maradhatott fajtatiszta. Viszont a fajta genetikai erejét mutatja, hogy így is találtak az ősi fajtajelleget mutató egyedeket.

2008-ban azonban lelkes, elkötelezett emberek létrehozták a Kászonalitz székelyhelyi Mereklýe Kulturális Egyesületet, amely a kulturális értékek megőrzése mellett célul tűzte ki az egykori székely lóhoz hasonló lovak felkutatását, és a fajta rekonstrukcióját.

Dr. Bodó Imre, az egyesület elnöke a fajtarekonstrukciós programmal kapcsolatban elmondta: „Sikerült a Bethlen Gábor Alapítól és az Agrárminisztériumtól támogatást kapnunk, amiből fel tudtuk állítani a törzsménest. További mérföldköveknek tekint-

A SZÉKELY LÓ LEÍRÁSA

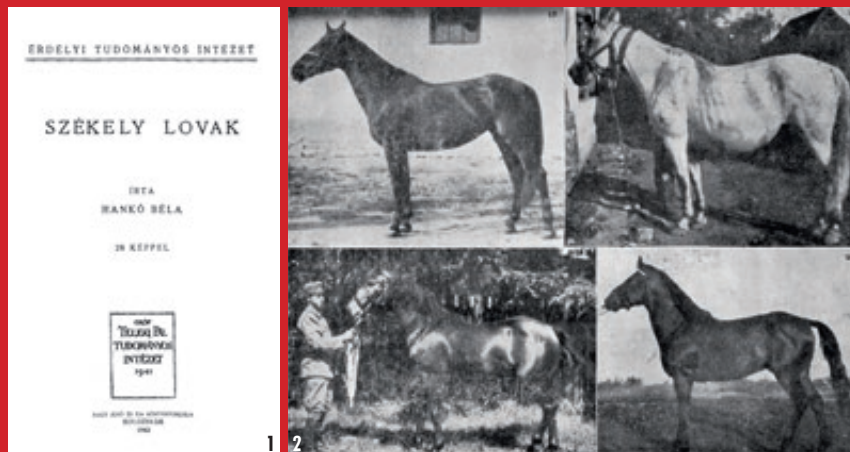
■ 1. Székely ló ménes Kászonfelfitz határában. Háttérben az impéri kúria épülete | 2. Csillag és csikója, Csillám. A csikó farán még látszik a farkas marásának hege. Csillámot anyja megvédte a vadaktól

hetjük egy arab telivér mén megvásárlását Bábolnáról (cseppvér-keresztéssel igyekszünk megőrizni a típust, mely korábban is jelentős keleti vérrrel rendelkezett), majd az első Székely Ló Mustra létrejöttét Bőjte Csaba testvér Szent Ferenc Alapítványának csíkszentsimoni telepén, 2017 szeptemberében. E szemle jelentősége két szempontból is kiemelendő: egyrészt a lótenyésztéssel foglalkozó jeles magyarországi szakemberek meglepetéssel tapasztalták, hogy milyen nagy számban jelentek meg a várt típusba jól illő lovak, másrészt a helyi gazdák is meglepve látták, hogy nevezetes szakemberek, és olyan köztisztviselteknek örvendő személyek, mint Bőjte Csaba testvér, milyen fontosnak és értékesnek tartják ezt a programot. A programhoz azóta egyre többen csatlakoznak, jelenleg tizenöt gazda része a tenyésztésnek. Harminc kanca, öt mén van a programban, és tizenöt csikó született már célzott tenyésztésből. Mindezt a Mereklye Egyesület pontos méneskönyvben, csikókönyvben és fedezetési dokumentációban vezeti. Végül újabb mérföldkőnek tekintem a 2020. november 7-én Bábolnán megrendezett szakmai konferenciát, melynek kizárólagos témája a székely ló volt. A konferenciát a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat támogatta.”

HOGYAN MARADHATOTT FÖNN EZ A TÍPUS MINDENFÉLE KÖZPONTI TÁMOGATÁS NÉLKÜL 75 ÉVEN ÁT?

Valóban csodálatos dolog, hogy miközben a divat nem kedvez ennek a típusnak, mégis ilyen hosszú időn át fennmaradt. Bodó Imre azt is elmondta, „sokak által kifejezetten lenézettek a kisméretű, úgynevezett macska lovak. Fennmaradásukat csak a folyamatos kemény használat során mutatott kiváló tulajdonságaiknak köszönhetik. Ebben a divat generálta ellenszélben – szakszerűbben talán szelekciós nyomásnak kellene hívunk – bizony csak azok a lovak maradtak fenn, amelyek bírták a munkát és jó kedvvel, keményen dolgoz-

Bottal mérve 147 cm marmagasságot nem meghaladó, küllemileg „arabos” finom fejformával, kifejező szemekkel, stabil, de filigrán lábszerkezettel, tömör és kis méretű patákkal rendelkező, nyugodt vérmérsékletű, de jókedvvel dolgozó, strapabíró, hosszú távon is kitartó, fogatban és nyereg alatt egyaránt használható fajta. A fajtában minden szín szerepel (a tarka ló kivételével) és minden jegy elfogadott – áll a Hankó Béla kolozsvári egyetemi tanár 1941-es részletes felmérése alapján készült leírásban. Bodó Imre mindehhez hozzáteszi, hogy „a székely ember egyébként a jegytelen lovat tartja a legszebbnek, erre igyekszünk törekedni, de jelenleg az állomány létszáma nemigen teszi lehetővé az ilyen árnyalatok alapján való szelektálást.”

■ 1. Hankó Béla művének címlapja | 2. Dajka, 4 éves székely kanca; Berta, 11 éves székely kanca; Góbé I. székely mén; Góbé III. 8 éves székely mén (in: Hankó Béla: Székely lovak, Kolozsvár, 1943)

tak. Lustább, vagy lesántuló társaiknak nem volt esélyük ebben a világban. Bizony, nem egy idős lovat láttunk akár húsz év kemény munka után még mindig ép lábakkal. Úgy gondolom, fennmaradásuk éppen kiváló használati értékük fényes bizonyítéka.”

A FAJTAREKONSTRUKCIÓ NEHÉZSÉGEI

A fajta visszaállítása kezdettől számos nehézségbe ütközött. A legnagyobb gond az, hogy nagyon kevés a fajtába/típusba illő ló, azok is többnyire egészen eldugott helyeken vannak, ahol gyakran még a he-

lyi állatorvos sem járt soha. A lovak felkutatását egy lelkes, önzetlen és különleges helyismerettel rendelkező csapat végezte, akik segítségével a Mereklye Egyesület több jó kancát is tudott vásárolni.

A projekt a finanszírozási gondok mellett olyan problémával küzd, amit mi itt Magyarországon szinte elképzelni sem tudunk. „A lovak az évszázados hagyományt követve nyáron a havason legelnek, pásztor nélkül járják a havasi legelőket – magyarázta Bodó Imre. A jelenlegi természetvédelmi szabályok miatt az a kényes egyensúly, mely évszázadokon keresztül fennállt a ragadozók (farkasok és medvék) és a háziállatok közt a Kárpátokban, most a vadállatok túlszaporodása miatt felborulni látszik. Mi csak tavaly nyáron három kancát és két csikót veszítettünk el – medvék és farkasok téptek szét őket. Ez váratlan veszteség és kihívást jelent a program számára.”

MI MOTIVÁLJA A TENYÉSZTŐKET? AVAGY A SZÉKELY LÓ HASZNA A 21. SZÁZADBAN

„Nem volna helyes olyan fajta tenyésztését erőltetni, amire nincs társadalmi igény – mondta Bodó Imre. Azonban, sok neves lótenyésztő szakemberrel együtt nekem is az a véleményem, hogy világszerte kifejezetten növekszik a kisló kategória iránti társadalmi igény (a székely ló marmagasság szerint a kisló kategóriába tartozik). A fejlett ipari országokban, Nyugat-Európában, vagy az Egyesült Államokban, ahol a ló gazdasági szerepe egészen máshogy alakult, mint Magyarországon, vagy pláne Erdélyben, már régóta jóval gyorsabban emelkedik a kisllovak száma, mint a nagyoké. Ennek több oka is van: ezek a lovak kitartóak, igénytelenek, ellenállóak, gyermekek lovasoktatására, lovasturizmusra, lovasíjzatra, de még fakitermelésre is valójában alkalmasabbak, mint nagy súlyú fajtársaik, és tartásuk gazdaságosabb, tenyésztésük fenntartható módon folytatható. Ez a tendencia Magyarországot már elérte, és hamarosan a Székelyföldre is be fog gyűrűzni. Csak bízni lehet benne, hogy sikerül a tájhoz tartozó, helyi jellegzetes fajtát megmenteni, és nem kell majd drága pénzen külföldről vásárolnunk kisllovakat. Tehát nemcsak történelmünk kötelez az őseinktől ránk hagyott fajta megmentésé-

A FAJTAREKONSTRUKCIÓ EGYIK MOTORJA: DR. BODÓ IMRE

„Nagyapám Kászon Impéren született, és bár közvetlen családunkat a történelem viharai Magyarországra fújták, unokatestvérek, rokonok ma is sokan élnek Kászonban, és a kulturális gyökerek generációkon átívelve erősek maradtak. Nagyapám katonatiszt és sikeres ugrólovos lett, a legendás örkénytábori lovastanárok egyike.

Így a lovassportok szeretete is természetesen szállt apáról fiúra a családban. Édesapám a lótenyésztés egyik kiemelkedő szakembere, Gábor öcsém sikeres díjlovos volt, majd állatorvos és lósebész lett (a Lógyógyászati Klinikát vezeti az Állatorvostudományi Egyetemen). Én hétéves korom óta lovagolok, de pályám másfelé vitt, orvos, hematológus lettem. Mindenesetre mind a Székelyföldre, mind a lovakhoz való kötődés családi örökség.”

■ 1. Vidám, a zabolai Mikes Birtok jó képességű székely ló heréltje
 I 2. Hamad B, a cseppvér-keresztelésre vásárolt arab telivér mén

re, hanem erre sarkall a jelenben való haszna miatti racionalitás is” – hangsúlyozza Bodó Imre.

„És ne feledjük, hogy e fajta ugyanúgy emberi munka gyümölcse, mint például a középkori katedrálisok: esztétikai értéket hordoz, mely nemcsak őseink ízlésének felelt meg, de ma is gyönyörködtet; megőrzése ugyanolyan fontos, mint néprajzi hagyományaink vagy tárgyi kultúránk fenntartása. Végül a háziállatainkban rejlő géntartalékok megőrzése szempontjából is fontos az ősi fajták fennmaradása – ezek jövőbeni nemesítések kiindulási lehetnek. Ha elvész, soha többé vissza nem hozható”.

A SZÉKELY LÓ LESZ A KILENCEDIK ELISMERT MAGYAR LÓFAJTA?

„Így volt a múltban, és a fajtarekonstrukció célja is ez – mondja Bodó Imre. De hogy ezt mikorra lehet elérni, arra nem tudok egészen pontosan válaszolni, mert ez olyan szabályzás kérdése, aminek a kritériumai változóban vannak. Mindenesetre szükség van egy bizonyos létszámú kancát számláló állományra, és annak bizonyítására, hogy a fajtára jellemzőnek tartott jegyek három generáción keresztül öröklődnek. Tehát, már ebből is látható, hogy több évtizedes munka elején vagyunk ebben a pillanatban.”

Hamos B. Ágnes

TELIVÉREK KOVÁCSA

■ Különböző patkók telivér versenylovaknak

Évek óta rendszeresen találkozunk Alagon, hol lóhátan, hol a pálya mellett, de legtöbbször az istállóban, a patkolás ismerős hangjait követve. Kelemen János egykor nemzetközi szinten is versenyzett militarylovás, lovardatulajdonos évtizedek óta patkol lovakat, ráadásul azon kevesek közé tartozik, akik az angol telivéreknél is komoly tapasztalatra tettek szert.

Honnan eredt az ötlet, hogy ne csak lovagolj, elvégezd a lovak körüli napi teendőket, vagy éppen tanítványokkal foglalkozz, hanem patkolj is?

A nyolcvanas évek vége felé, amikor lovastanuló voltam, sok kovács ú. n. lábfogó ember segítségével patkolt. Természetesen a lovastanulókat küldték, hogy segítsenek nekik. Így kerültem először kapcsolatba a patkolással, ami nagyon megtetszett. Egy idő után úgy éreztem, hogy ezt én is meg tudnám tanulni.

Kitől tanultad a patkolókovács szakmát?

Időközben lovagoltam, versenyeztem, és megismertem egy idős kovácsot, Bujáki

Károlyt, aki ekkor a pomázi lovasiskolában dolgozott. Tőle kezdtem el megtanulni a mesterséget. Abban az időben ez nagyon izgalmas helynek számított, mert a magyar filmipar számára minden lovasfilmhez ők adták a lovakat és a statisztákat. Érdemes megemlíteni, hogy ekkoriban nagyon jó lovasok is szerepeltek ezeken a forgatásokon a statiszták között, előfordult, hogy lovas olimpiások is. Bujáki Karcsi bácsival nemcsak patkolni jártunk ide, hanem azt is megtanította nekem, hogy hogyan készül a hagyományos patkó nyersvasból a kovácsműhelyben. Közben saját lovaim is lettek, és rajtuk gyakoroltam. Az volt a célom, hogy tökéletesítem a tudásomat és önállóan is munkát tudjak vállalni. Szeren-

csére a saját lovak ezt az időszakot „túléltek”, így a kilencvenes évek közepén elkezdtem önállóan is patkolni. Ekkoriban kerültem az egykori Szilas tsz-hez tartozó lovasiskolához, itt az iskolalovakat és a sportlovakat bízta rám. Ahogy a sportban is egyre több tapasztalatot gyűjtöttük, rájöttünk, hogy nincs sportló telivér nélkül, így ekkor kezdtem el velük is foglalkozni. Azóta is nagyon szeretek patkolni, és ennyi év után még mindig élvezem ezt a munkát, annak ellenére, hogy fizikailag nehéz és veszélyes is tud lenni. Jelenleg összesen mintegy 150 lovat patkolok rendszeresen. Élt olyan ló is, akit egész életében, 28 éven keresztül én patkoltam.

Mennyire más telivéreket patkolni a sportlovakhoz képest?

Más patkókkal, kisebb méretekkel és szögekkel dolgozunk, mint a sportlovak esetében. Sokkal gyakoribbak a patkolási periódusok is, hiszen náluk már négy-öt hét elteltével újra lehet patkolni a lovakat, sőt, illik is. Itt a nagy sebesség és terhelés miatt hat-héthes patákkal már megnő a sérülésveszély, ezért a szokásosnál is körültekintőbben kell velük foglalkozni. A sportlovaknál az a kívánatos, hogy a ló a patkón könnyen átforduljon és a patkó tágira legyen igazítva. A telivéreknél egy kicsit mások a kívánalmak. Náluk nem lehet tágira igazítani a patkót, mert pillanatok alatt lelépik az ilyet, de a könnyű átbillenést itt is ugyanígy támogatni kell.

Emellett itt a lovak nagyon fiatalon, másfél évesen kerülnek tréningbe, amikor még növekedésben van a patájuk is. Így könnyen előfordulhat, hogy mire egy ló négy-öt évesen befejezi a versenykarrierjét, két-három számot is nőtt a patája. Eközben pedig nagyon nehéz munkát végeznek.

Manapság Magyarországon nem sokan foglalkoznak versenylovak patkolásával. Véleményed szerint mi ennek az oka?

Igen, viszonylag kevesen vagyunk, egyrészt a nem túl nagy állomány miatt, másrészt azért, mert ez a szakág elég speciális. Engem mindig érdekelt, hogy milyen külön sajátosságai vannak a díjugrató vagy a militarylovak patkolásának, aztán egy idő múlva talákoztam a telivérek patkolásával is, amit külön meg kellett tanulni. Az azonban nagyon fontos, hogy a ko-

FOTÓ: VONCZEM GABRIELLA

vács ismerje az adott sportág lovakkal szembeni elvárásait, és ehhez kell igazítani a patkolást. Nekem nagy szerencsém, hogy versenyezhettem díjugratásban és militaryban is, ezért ezeket pontosan ismertem, ami hatalmas előnyt jelentett.

A telivéreket mindig hidegen patkolják, az érzékenységükön kívül mi az oka ennek?

Több oka is van. Itt nem bajlódunk azzal, hogy a hiperérzékeny lovak hosszú ideig egy helyben megálljanak, másrészt pedig náluk annyira vékony az oldalfal szarurége, illetve annyira gyakoriak a patkolási ciklusok, hogy nagyon könnyen meg lehet égetni a patát, ha valaki nem elég körültekintő vagy figyelmes. Emellett alumínium- és rosegold patkókat is használunk, amelyeknek melegítése nagyon körülményes lenne, vagy szinte lehetetlen.

Régebben acélpatkót használtak a telivéreknél is, azonban manapság, ahogy említetted is, már számos más alternatíva is létezik. Hogyan változtak a patkók az elmúlt időkben?

A modernkori patkolás kialakulását az utóbbi 100-150 évre tehetjük, amikor a ló- és a lovassportok is elterjedtek. Ahogy ezek alakultak, úgy változtak a patkolási technikák, eljárások is. Az acélpatkók után idővel megjelentek az alumíniumpatkók. Ezek könnyebbek és talán szebben is mutatnak, azonban funkciójukat tekintve nincs jelentős különbség az acélpatkókhoz képest. A lóversenysport drága, és aki sokat költ egy versenylóra, az szeretné mindenből a lehető legjobbat megadni a lovának, így sok tulajdonos a drágább alumínium- vagy rosegold patkókat választja. Személyes vé-

■ 1. A rosegold szögeknek gyakorlati hasznuk is van | 2. Patkóigazítás | 3. Patkóigazítás

lentek a rosegold szögek is, amelyek a bevonatuknak köszönhetően megakadályozhatják a bakteriális fertőzések kialakulását, illetve továbbterjedését. Azaz ennek tényleg van gyakorlati haszna is az esztétikán kívül. Szívesen használom én is.

Igazából folyamatosan jelennek meg újabb termékek, próbálkozások, a műanyag patkóktól kezdve a ragasztásos technikán át a különböző betétekig, azonban ezek széles körű elterjedésére egyelőre nem számítok, mert a használatuk nem kellően rugalmas. A ragasztáshoz például állandó hőmérsékletű műhelyre lenne szükség, amit télen vagy a nyári nagy melegben nagyon nehéz folyamatosan biztosítani. Ha pedig javítani kell, ami a telivéreknél gyakran előfordul – akár a verseny előtt 15 perccel vagy a startgépnél –, szintén nem lehetséges a ragasztásos technikánál. Ezek mellett mostanában jelent meg az az eljárás, amikor mozgáselemző szerkezetet helyeznek el a lovon, amely megmutatja, hogy az adott ló hogyan tud egyensúlyban vagy kényelmesebben lépni, majd ez alapján 3D-s nyomtatóval elkészítenek egy műanyag patkót a számára. Ez azonban szintén idő- és költségigényesebb eljárás, mint a hagyományos technika, így egyelőre úgy tűnik, hogy jó ideig ez sem fog tudni a helyébe lépni.

Hogyan tudod követni az újdonságokat, illetve fejleszteni a tudásodat?

Az interneten ma már szinte minden újdonság azonnal elérhető. Emellett szerencsére minden évben érkeznek Magyarországra is ún. sztár patkolókovácsok külföldről, akik bemutatót vagy továbbképzést tartanak. Ide pedig meghívják a kovácsokat is. Többnyire ismerjük is egymást a kollégákkal, hiszen ma Magyarországon a regisztrált és szakképzett patkolókovácsok száma száz alatt mozog, akik mellett még végzettség nélküli, lelkes amatőrök is dolgoznak. Azt gondolom, a piacnak mindenképpen hasznos lenne kialakítania, hogy csak a képzettséggel és felelősséggel dolgozó, garanciát vállaló kovácsokat foglalkoztassák. A garanciavállalás például nálam azt jelenti, hogy ha az általam patkolt

lónak a patkolásból eredő mozgásbeli vagy egészségi problémája adódik, akkor annak a javítását vagy a gyógykezelését a saját költségemen vállalom, és természetesen szükség esetén visszamegyek a lóhoz és megjavítom a patkolást.

Egyszer olvastam egy mondást, miszerint egy patkolókovács tízezer patkolás vagy tíz év után tudja igazán, hogy mit csinál jól vagy rosszul. Igaz, azt is hozzátették, hogy ez az idő manapság talán lerövidülhet az internetnek köszönhetően, ahol az információk már sokkal könnyebben elérhetőek, mint korábban. Egyetértesz ezzel?

Úgy gondolom, hogy akkor lesz valaki igazi patkolókovács, ha elront jó pár lovat, és elköveti azokat a hibákat, amelyeket

„Nagyon fontos, hogy a kovács ismerje az adott sportág lovakkal szembeni elvárásait”

mindenki elkövet, akár bevallja, akár nem. Ezekből pedig, ha tanulni tud, akkor jó patkolókovács is lesz.

A beszélgetésünk idején már nyakunkon a tél. Mit tanácsolnál patkolókovácsként a lótartóknak, tulajdonosoknak ebben az időszakban?

Szeretem az egyszerű dolgokat, ezért szeretem a patkolást sem kell túlbonyolítani. Számomra létezik egy varázsszó, a természetes regeneráció, azaz amikor leveszik a patkót a lóról és kiteszik a legelőre. Ha ehhez adottak a körülmények, akkor ezzel nagyon sok probléma megszűnhet vagy nagyon jól orvosolható, hiszen ez a természetben hosszú idő alatt jól kialakult. A sportlovak esetében pedig hangsúlyozni kell, hogy az edzés, a verseny, a munka mellett a pihenést is be kell tervezni. Ha például a nyári szezonban versenyzett egy ló, és azt szeretnénk, hogy sokáig hasznos és egészséges versenylovunk legyen, akkor annak igenis adjuk meg a téli pihenőt.

Vonzem Gabriella

leményem szerint azért, ha egy ló tud futni, akkor az acélpatkóban is megnyeri a versenyt. Egy kovácsnak azonban ki kell elégtennie a vevők igényeit.

Manapság minden változik, minden területen folyamatosan jelennek meg az újdonságok. A telivéreknél milyen aktuális trendeket érdemes megemlíteni?

A legutóbbi újdonság az antibakteriális bevonattal ellátott rosegold patkó, amely tavaly került be Magyarországra és én használtam először a telivéreknél. Nem elterjedt még, viszonylag drága, hiszen a négy patkó beszerzési ára jelenleg 12 ezer forint, és ezeket csak egyszer lehet használni. Összehasonlításként, az acélpatkó darabja 800 forint, és ezt kétszer, ritka esetben, ha nem kapar a ló, háromszor is vissza lehet ütni. A rosegold patkók mellett megje-

ISMERD FEL,
ELŐZD MEG!

A HÉT LEGGYAKORIBB PATAÁPOLÁSI HIBA

Ha nincs pata, nincs ló, tartja a mondás, és nem ok nélkül. Valójában a láb megfelelő karbantartása lehet a legfontosabb tényező abban, hogy a lovunk jól „működjön”, és elég egy egyszerű hiba, hogy egészséges lovunk lesántuljon. Közel 30 évet töltöttem lóállatorvosként a frontvonalban, ezalatt jócskán láttam patagondozási hibákat. Itt most a hét leggyakoribb baklövést szedtem össze, kitérve arra, hogy melyik milyen problémákat okozhat, és melyiket miként lehet elkerülni.

1 RITKÁN JÁR HOZZÁNK A KOVÁCS

A patkolókovács két kulcsfontosságú feladatot végez el, amikor ellátja a lovat. Először is segít megőrizni a lóláb szerkezeti elemeinek épségét és egészségét, beleértve a pata falát, a talpat és a nyírrészt is. Másodszer biztosítja, hogy a lábak egyensúlyban maradjanak. Ha hagyjuk a pata

falát, vagyis a szaruréteget túl hosszúra nőni a körmölések között, többféle módon is bajt idézhetünk elő.

Leggyakrabban a patafal (szarutok) kezd el hasadni vagy törni, és ahogy a ló patái megnyúlnak, a fehérvonal (a pata falának és az alatta lévő szerkezetek találkozási pontja) épsége odalesz. Ez pedig tökéletes helyzet olyan véraláfutások vagy tályo-

gok kialakulásához, amelyek idővel akár krónikussá is válhatnak.

Aztán a kicsiben kezdődő repedések függőlegesen felkúszhatnak; és ha eljutnak a pártaszélig, instabilitást és hosszú távon sántaságot okozhatnak.

A patkolókovács rendszeres felkeresése nem csak azért fontos, hogy jó formában tartsuk a ló lábát. A rendszeres pataszabá-

lyozás elengedhetetlen ahhoz, hogy fenn-tartsuk az egyensúlyt, amely minimálisra csökkenti a pata, sőt a láb egyéb részeinek a terhelését. Például, ha a lovunk hajlamos a hosszú hegyfal növesztésére, az túlzott nyomást gyakorol olyan szerkezetekre, mint a nyírcsont és a nyírcsont melletti ín. Tehát a patkolókovács munkájának fontos része, hogy a hegyfali részt megfelelő hosszúságban tartsa annak érdekében, hogy minimalizálja ezen részek terhelését. Ha túl ritkán hívjuk, akkor a túlnőtt hegyfal miatt aláfordul a sarok, ami a már említett problémákat okozhatja, a ló lába könnyen lesérülhet az inak, szalagok túlzott terhelése miatt. Az aláfordult sarok miatt pedig megsüllyedhet a sarokvánkós és a patacsontnál negatív palmáris szög alakulhat ki (NPA).

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT ÉS BARSZI ZOLTÁN

■ Elhanyagolt, töredezett pata

Megoldás: Készítsünk előre ütemezést, mikor hívjuk a patkolókovácsot, és tartsuk is magunkat ehhez! A legtöbb lónak körülbelül hathetente van szüksége rá, de ha lovunknak egyensúlyi problémái vannak, ajánlott a rövidebb, négyhetes időköz. Tudnunk kell, hogy a pata az év bizonyos szakaszaiban, tavasszal és nyáron gyorsabban nő. Konzultáljunk az állatorvossal és a patkolókováccsal a lovunk számára ideális körmölési/patkolási időközökkel kapcsolatban, majd ennek megfelelően állítsuk össze az ütemezést.

2 ELHANYAGOLJUK A NAPI ÁPOLÁST

Nyilvánvalónak tűnhet, de a rendszeres pataápolás döntő jelentőségű a ló lábának hosszú távú egészségét illetően.

A nedves, felázott talpi rész miatt a talp, a nyír sérülékennyé válik – ami nyírrothadáshoz is vezethet. Ha pedig hó ül be a patkolt patába kemény „hólabdát formálva”, az olyan talpnyomáshoz vezethet, amely zúzódásokat és érzékenységet okoz.

Megoldás: Naponta legalább egyszer pucoljuk ki a lovaink patáját, ez különösen akkor fontos, ha a lovunk egész nap az istállóban áll. Futószárazás vagy lovaglás előtt és után pedig mindig tisztítsuk meg a patát.

Ha észrevesszük, hogy fekete, szurkos, ragacsos, kellemetlen szagú anyag halmozódik fel a nyírbarázdákban, használjunk nyírrothadás elleni szereket, ha pedig lo-

vunk sokat áll saras karámban, érdemes fakátránnyal is kezelni a pata talpi felületét. Ha a ló patája rossz minőségű, hajlamos a töredezésre, adjunk biotin tartalmú étrendkiegészítőt a napi takarmányadagjához, hogy javítsuk a pata általános egészségi állapotát. A pataszír, olaj használata télen is ajánlott. Karámban, felázott talajon sokat tartózkodó lovaknál a túlzott felázás elkerülésére akkor kenjük le a patát, ha száraz, így némiképp védve a túlzott felázástól; istállózott lovaknál pedig éppúgy, mint nyáron, vízzel történő tisztítás után közvetlenül a száradás után kenjük le, így bezárva némi nedvességet a patába. A patkolt patába szorult kemény „hólabda” ellen hókivetővel védekezhetünk, kérjük kovácsunktól!

3 ROSSZ TARTÁSI KÖRÜLMÉNYEK

Természetes, hogy ha egy ló hónapokig áll a sárban, az pusztítást végez a lábán. A talpa puha és gyenge lesz. Az eredmény? Nyírrothadás, zúzódás, tályog.

Másrészt, ha nagy kavicsos, sziklán vagy kemény/egyenetlen talajon tartjuk, akkor még súlyosabb problémák adódhatnak, például patacsonttörés.

Megoldás: Figyeljünk a tartási környezetre. Ha nagy legelőről van szó, minimalizáljuk a sarat úgy, hogy kerüljük a túlzásufaltságot, és a forgalmasabb helyeken (etetőknél,

itatóvályúknál, kapuknál) használjunk nem sárosodó talajt, például kavicsalapra elterített homokot. Ha a lovunkat istállóban tartjuk, és napközben kijár, ügyeljünk a karám jó vízelvezetésére. A patát pedig védjük az előző pontban említett módokon.

4 A CSINÁLD MAGAD MEGKÖZELÍTÉS

Ki az, aki megoperálná saját magát? A legtöbb ember, ha műtetre van szüksége, keres egy olyan sebészt, akinek a lehető legnagyobb rutinja van a kérdéses eljárásban.

A kovácsmesterség sem más. Rengeteg tanulást, készséget és tapasztalatot igényel, mire egy szakember helyesen meg tudja körmölni a patát szemmértékre úgy, hogy megmaradjon annak helyes egyensúlya. Még akkor is, ha valaki „megmutatja, hogyan is kell csinálni”, rendkívül valószínűtlen, hogy elég jók leszünk ahhoz, hogy a legjobbra tegyünk a lovunk lábával, főleg, ha ő az egyetlen, akit megpróbálunk körmölni. És mi a helyzet a patkó felhelyezésével? Ne próbálkozzunk! Öszintén mondhatom, hogy még soha nem láttam olyan lovat, akit a gazdája – ha az nem patkolókovács – jól patkolt volna meg.

Megoldás: Hihetetlennek hangzik, de „Útmutató kezdőknek a lovak patkolásához” című online cikket is láttam már, részletes utasításokkal. Soha ne próbáljuk meg!

5 KÖZÉPSZERŰ PATKOLÓKOVÁCS

Lásd a 4. hibát. A tapasztalt, hozzáértő, megbízható patkolókovács lehet a lóápoló csapat legfontosabb tagja. A tapasztalat és a hozzáértés azok a tulajdonságok, amelyekre érdemes figyelni, ha patkolókovácsot választunk – a választás alapja nem lehet az „olcsóság”, vagy az, hogy „igazán kedves ember”. Egy kiváló patkolókovács kissé többbe kerülhet, de ebben az esetben azt kapjuk, amiért fizetünk.

Sőt, még ha egy kicsit többet is kell költenünk ahhoz, hogy a lovunk jól legyen megpatkolva, akkor nagy eséllyel sokkal többet takaríthatunk meg az állatorvosi számlákon azzal, hogy elkerültük az egészségügyi problémákat.

Megoldás: Keressünk megbízható referenciákat, mielőtt döntünk egy patkolókovács mellett. Az állatorvos jó kiindulópont. Érdekes, hogy a legjobb patkolókovácsok többsége szoros munkakapcsolatban áll

■ Kontár munka

az állatorvosokkal, és nagy tekintélyű kollégáknak számítanak. A kevésbé képzett patkolókovácsok ezzel szemben védekező álláspontra helyezkedhetnek, ha az állatorvos közbelép.

Olyan patkolókovácsot is kereshetünk, akinek legalább a kovácsiskola elvégzését követően többéves szakmai tapasztala-

ta van. A legjobbak valamely elismert patkolókovács mellett gyakornokoskodtak, mielőtt önállóan kezdtek dolgozni, ami azt jelenti, hogy nemcsak tapasztaltabbak, hanem mentoruk is van, akihez bonyolultabb problémák esetén segítségért fordulhatnak.

Végül olyasvalakit keressünk, aki könnyen elérhető, fogadja a hívásokat vagy az SMS-eket, és reagál, ha leesett a patkó vagy más probléma merül fel.

6 FELÜLBÍRÁLJUK A BEVÁLT MEGOLDÁST

A lovunk egészséges és remekül van, ha sportló, még sosem volt ennyire jó szezója. Főleg a tavalyi év tükrében nagy öröm ez, az ugyanis arra ment rá, hogy a ló folyton le-lesántult... Amíg végül az állatorvos és a patkolókovács össze nem ült, és ki nem talált egy olyan patkolási stratégiát, amely változtatott ezen.

A nyár végeztével aztán úgy döntünk, hogy kis szünetet adunk a ló lábának, és

télire levesszük a patkót. Mégis, miért?! Garantálom, hogy egy hónap múlva a patkolókovács és az állatorvos tépi majd a haját, amikor a megint lesántult lóhoz hívjuk őket.

Jól ismerem ezt a forgatókönyvet: végre elértük, hogy van egy kiszámítható és nem sánta lovunk, majd a tulajdonos egyszer

csak úgy dönt, hogy megspórol némi pénzt azzal, hogy megszabadul a patkóalátétől vagy visszatér a szokásos patkóhoz. Sejtethető, mi történik? A ló nagy valószínűséggel azok miatt a speciális patkók vagy alátétek miatt volt egészséges.

Megoldás: Maradjunk a beváltnál. Ha a lovunk egészséges és remekül teljesít, ne változtassunk semmit. Ez különösen akkor fontos, ha a múltban olyan egészségügyi problémái voltak, ami miatt különleges patkóra volt szükség.

Ha mindenáron változtatni szeretnénk, akkor először konzultáljunk az állatorvossal és a patkolókováccsal. Nekik van a legjobb rálátásuk, hogy eligazítsanak, mit és hogyan változtassunk meg – általában fokozatos megközelítéssel.

7 NEM FIGYELÜNK A FIATAL LOVAK PATÁJÁRA

A fiatal ló növekedése befolyásolhatja a pata ideális egyensúlyát. A ló lábának egyensúlyban tartása a fejlődés során rendkívül fontos nemcsak a láb formája miatt, hanem azért is, hogy a későbbiekben a lábak egyenesek maradjanak. Az, hogy mi történik fiatal korában, nagyban meghatározza a jövőjét is.

Sőt, azt szeretnénk, ha a lovunk eleve megtanulná, hogyan viszonyuljon a patkolókovácsához. Patkolókovácsnak lenni nehéz, fizikailag megterhelő munka, és hogy a tudása legjavát adhassa, elengedhetetlen a ló együttműködése. Ha a ló nem tud viselkedni ilyen helyzetben, az nemcsak a patkolókovács munkáját nehezíti meg, de előbbutóbb a ló tulajdonosét is, mert a jó patkolókovácsok nem fognak szóba állni vele.

Megoldás: Kezdjük korán a pata gondozását! Kezdjük a csikó lábát felemelni már a születésének napján. Jelentsük be a patkolókovácsnak, hogy amikor eléri a 8-10 hetes kort, kezdje el körmölni a fiatal lábát – vagy probléma esetén még korábban. Ezután tervezzük meg lovunk egész életére, hogy milyen rendszerességgel körmöltesse és patkoltassuk.

Forrás: horseandrider.com

**Barb Crabbe cikkét
Halmos B. Ágnes fordította**

KERÍTÉS VAGY TETŐ LEGYEN FELÚJÍTVA? MINDKETTŐ!

VÁLASZD A METÁL-SHEET KFT. MINŐSÉGI ALAPANYAGAIT!

OTTHON FELÚJÍTÁSI
TÁMOGATÁS 2021

KÉRJ AJÁNLATOT!

Kezdd el az új évet házfelújítással!

Az állami támogatások igényléséhez egyeztess kiviteleződdel és kérjetelek ajánlatot a szükséges alapanyagokra cégünktől. Tájékozódj online a további részletek felől. www.metal-sheet.hu

Garázs szendvicspanelből? Előtető vagy terasz trapézlemezről? Tetőfelújítás cserepeslemezről? Kerítés csere famintás kerítéselemekből? Mindegyikre érvényes lesz az új támogatás!

- Minden anyagbeszerzést és munkadíjat számlával kell igazolni, és a munkálatok elvégzéséhez szerződést kell kötni a szakemberekkel. **Fele-fele arányban számolható el az anyagköltség és a munkadíj az állami támogatás igénybevételénél.** Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy egy egy másfél milliós munkadíj elszámolásához legalább ugyanennyi anyagköltség számlával való alátámasztására van szükség.
- Igényelhető a következőkre: kerítés építése, tető cseréje, felújítása, szigetelése, terasz, előtető építése, gépjárműtároló építése vagy nyitott gépkocsibeálló kialakítása, a lakással azonos ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számon található épület, nem lakás céljára szolgáló helyiség (így különösen: nyári konyha, mosókonyha, tároló) felújítása...

Kérj ajánlatot még ma!

Vajna Péter

vajna.peter@metal-sheet.hu

+36 30 016 7506

Tóth Szeverin

toth.szeverin@metal-sheet.hu

+36 30 842 6855

Még több információ: www.metal-sheet.hu

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

Novemberi számunkban Monspart Gábor 1984-es lemondásával hagytuk félbe a visszaemlékezés-sorozatot, valamint azzal a gondolattal, hogy 1985-ben a szakág megújult vezetéssel indult, és erősen meghatározta a következő évek munkáját az idős mester által maga után hagyott útmutatás. 1985-ben járunk, Monspart Gábor lemondása után Horváth Zoltán lett a militaryválogatott vezetőedzője.

Az örökség, amit Horváth Zoltán kapott, nem volt rossz, de ő mégis úgy döntött, hogy nem mindenáron a „nagy” kontinensviadalok versenyeit erőlteti, hanem a fiatal és utánpótlás versenyzők felé fordul.

Céljai között szerepelt az ifjúsági versenyzők menedzselése és versenyztetése, az utánpótlás válogatottak szerepeltetése a Vidéki Lovasok Európa-bajnokságán, minél több fiatal ló fokozatos felkészítése a nemzetközi versenyekre, az elérhető közelségben lévő (osztrák, cseh, szlovák) rutinyűjtő versenyek szorgalmazása, valamint külföldi szakemberek kurzusainak beindítása edzőtábor keretén belül.

Jól vette észre, hogy nem áll rendelkezésre kész és megfelelő felnőtt válogatott, sem ló, sem ember tekintetében. Ezért nem szerepelt és nem is szerepelhetett a célok között kiemelten felnőtt Eb és vb, csak egyetlen kivétel akadt, amikor 1987-ben Ado-

niz nevű lovával egyéni indulóként részt vett a felnőtt Európa-bajnokságon.

Mint látni fogjuk, a lovak és lovasok tekintetében egyaránt szigorúan felépített, fokozatos versenyztetés 1990 körül ér el arra a fokra, hogy „merészeket” is álmódhatott a magyar militarysport.

el. Az egyik az 1986-ban a németországi Achselwangban rendezett CCI*** verseny, amiről Török László elnök beszámolójában a következőket találjuk:

[...] Sportbaráti kötelességből (Sütő Ödön) két egyéni lovasunk vett részt a versenyen, sajnos eredménytelenül szerepeltek. Nagy Sándor

„Nagyon jól kell kiválogatni azokat a lovasokat, akikkel a nemzetközi versenyeken kívánunk szerepelni”

Az eseményeket természetesen kronológiai sorrendben követjük, de megkerülhetetlen, hogy ezeket az összefüggéseket összefoglalva (1985–90-ig) vizsgáljuk meg először (lásd az 1. táblázatban).

A táblázat szemléletesen igazolja, hogy az edző az általa felállított elveknek és célkitűzéseknek megfelelően állította össze évek folyamán a versenyprogramokat. Elképzeléseitől csak két esetben tért

Borbíróval kizárva, Hercegfalvi Tibor Grizettel bukott, és a versenyt nem tudta folytatni [...]. A másik az 1987-ben az ugyancsak németországi Luhmühlenben rendezett Európa-bajnokság. Horváth Zoltán az 1986-os osztrák bajnokság megnyerése után kvalifikálódott a kontinensviadalra, erről a versenyről még szólunk.

A 2. táblázatban a tizenkét fiatal lovas versenyztetéséről látunk kimutatást: öt év

1. táblázat. Versenyek, amelyeken a magyar militaryválogatott részt vett (1985–1990)

Versenyek	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Ländliche Eb	x		x		x	
Ifjúsági Eb		x	x	x	x	
Junior Eb				x	x	x
Alpesi Kupa			x	x		
CCI***		x				x
Felnőtt Eb			x			
Felnőtt vb						x
Környékbeli nemzetközi versenyek és a szomszédos országok bajnokságai	Ebreichsdorf (A)	Podersdorf (A) Humburky (CZ) Arnberg (A) Jaroszwoka (PL)	Windorf (A)		Horovice (CZ) Enzklösterle (D)	

2

2. táblázat. Fiatal lovasok versenyzetése (1986–1990)

Lovasok	Egyesület	1986	1987	1988	1989	1990	Össz.
Fazekas István	HŐR. Dózsa	ifi Eb		jun. Eb	jun. Eb		3
Füzér Gábor	HŐR. Dózsa	ifi Eb		jun. Eb			2
Bíró Ágota	Kecskemét	ifi Eb					1
Jobbágyi József	Nagyvázsony	ifi Eb	ifi Eb	jun. Eb	jun. Eb		4
Bohátka László	Debrecen		ifi Eb			jun. Eb	2
Móczár Éva	BHSE		ifi Eb	ifi Eb			2
Gecse Csaba	Rádiháza			ifi Eb	ifi Eb		2
Kiss József	Szombathely			ifi Eb	ifi Eb	jun. Eb	3
Szekér Ferenc	Szombathely			jun. Eb	ifi Eb		1
Horváth János	Balatonfenyves				ifi Eb		1
Nagy Andrea	HŐR. Dózsa				ifi Eb		1
Horváth Ágnes	HŐR. Dózsa			ifi Eb	jun. Eb	jun. Eb	3

alatt hét korosztályos kontinensviadalon vettek részt, összesen huszonöt starttal. A klubok vonatkozásában megfigyelhetjük, hogy a fiatalok a tradicionális military-képzőhelyekről kerültek ki.

A lovak felkészítésének és vizsgálatának elemzésével később foglalkozunk.

A kétévenként megrendezésre kerülő Ländliche Eb-k (Vidéki Lovasok Európa-bajnoksága) ciklikussága jól szolgálta a fiatal lovak nemzetközi versenyeken való felkészülését, de nagyon jó lehetőséget biztosított a fiatal és utánpótlás lovasok rutinszerzésére is öreg lovakkal.

És most nézzük időrendben. A Lovas Magazin 1985/4. számában a résztvevő Csete Katalin így írt a Ländliche Eb-ről: [...] A magyar lovasusa válogatott az ausztriai Neumarktban megrendezett 19. Ländliche Európa-bajnokságon vett részt. Némi magyarázatra szorul a „ländliche” elnevezés. A megszokott lovasusa verse-

nyektől eltérően minden résztvevő országnak csapatdíjlovaglást kellett bemutatnia. Itt meghatározott program alapján, egyszerre hat lovas teljesítményét, összehangját bírálták. A második napon rendezték a szokványos egyéni díjlovaglást. Ezt azonban a csapat értékelésénél nem vették figyelembe. A terepverseny két szakaszból, a 3500 m-es ügető és 5670 m-es akadályszakaszból állt, ahol 19 terepugrást, különböző kombinációkat kellett leküzdeni a lovasoknak. Negyedik nap már a hagyományos 120 cm-es díjugratást rendezték.

Az Eb-n nem vehettek részt az 1984-ben Luhmühlenben, Badmintonban és az olimpiákon indult lovasok, ezért nem lehetett csapattag Horváth Zoltán, L'Amourral sem. Idén kilenc nemzet 54 lovasa mérte össze tudását.

A magyar csapat: Finta Géza, Mester; Csete Katalin, Fébusz; Papp Ferenc, Gavallér; Tóth Sándor, Colorado; Hargitay János, Félix; Horkay Gábor, Ex nevű lovával versenyzett.

Neumarkt Linztól 34 km-re északra fekszik, hegyes, dombos vidék, ami az akadálypályát rendkívül megnehezítette. 540 m/p-es iramot írtak elő, amit azonban az 54 indulóból csak két lovasnak sikerült kilovagolnia. Így az időbüntetésért kapott hibapontok sokat változtattak a díjlovaglásban kialakult sorrenden. Csapatdíjlovaglásban nem nagy pontkülönbséggel, de csak az utolsó helyen végeztünk. Egyéni díjlovaglásban szinte minden lovas jobban teljesítette a feladatot,

- 1. Hargitay János és Félix [1978. p. m. Fokos - 336 Furioso „B” XX. (Furioso XX), teny: Kiskunsági ÁG] Rádiházán 1985-ben
- 2. Horváth Zoltán Szombathelyen, 1985-ben
- 3. Bajkai Sándor (Kiskunhalas HŐR) és Talizmán [1980. p. h. Rittersporn IV. - 600. Direktor Serény (Direktorxx), teny: Mezőhegyes] Rádiházán 1985-ben
- 4. Bodorkos Zsolt (Szombathely) és Natúr xx [1975. p. h. Suc xx - Natalia xx (Spalató xx), teny: Bakonycsernye] az ausztriai Podersdorffban 1985-ben

■ 1. Bajkai Sándor és Szultán [1979. sz. h. Csinom Jankó - 755 Mezőhegyes Utas (Ramses Junior), teny.: Mezőhegyes] Rádiházán 1985-ben

■ 2. Szikszai Lajos (Kiskunhalas HÖR) és Sanzon [1978. sz. k. Rittersporn II. - 642. Ramses J. Sanzon (Ramses Junior), teny.: Mezőhegyes] Sáripusztán 1985-ben ■ 3. Csete Katalin és Fébusz [1978. p. m. Fokos - 421 Blokád (Blokád xx), teny.: Kiskunsági ÁG] az ausztriai Neumarktban rendezett Ländliche Eb-n

■ 4. Horkay Gábor (Sáripuszta) és Feltékeny Rádiházán ■ 5-6. Nagy Sándor és Borbíró [1976. p. h. 5450 Kisbérapáti-6 - 1016 Surrogó (5817 Hajdúszoboszló 103.), teny.: FEFAG Debrecen] a németországi Achselschwang ménésben rendezett versenyen 1985-ben

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítkozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

mint otthon, ám ez még mindig kevés ahhoz, hogy ebben a versenyszámban kiemelkedő teljesítményt nyújthassunk.

Terepen Hargitay, Horkay és Csete akadályhiba nélkül, időbüntetéssel értek célba. Finta egy megállással, Tóth két megállással és egy bukással fejezték be a terepversenyt, Papp Ferencet fiatal lovával a hatos számú ugrásnál kizárták. Így a negyedik nap a díjugratásban négy lovas állt starthoz.

A csapat összesen egy verőhibával fejezte be az utolsó napot, így az összértékelésben a hetedik helyezést értük el.

Egyéniben legjobb eredményt a legkevesebb időbüntetést kapó Horkay Gábor érte el, 24. lett. Hargitay 29., Csete 30., Finta 33. helyezéssel utazott haza.

A legfőbb tapasztalat: díjlovaglásban és kondíciótréningben is összehangolt munkára, nagy javulásra lenne szükség a későbbi sikerekhez [...].

A lovasutasport nemzetközi szereplésében a Ländliche Európa-bajnokságon elért eredmény mindenképpen előrelépést jelentett, hiszen rangos versenyen, kimagasló képességű lovak közt sikerült a középmezőnyben befejeznie versenyt. Nemcsak

egy vagy két lovassal, hanem az értékelhető csapattal is.

Az év második nemzetközi versenyéről, az ausztriai Ebreichsdorfból sajnos nem túl jó hírrel jötték haza felnőtt lovasaink (Finta Géza - Aldátó, Nagy Sándor - Borbíró, Budai János - Cinkos), mindannyian buktak és nem fejezték be a versenyt.

A két fiatal, Füzér Gábor Regélővel, illetve Gömbös László Marinával az ifjú versenyében a dicséretes harmadik, illetve kilencedik helyen végeztek. Török László beszámolójában és értékelésében az alábbiakat olvashatjuk erről a versenyről, illetve az 1985-ös évről:

[...] Mindkét fiatal lovasunk nagyon jól lovagolt terepen és az ugróversenyen egyaránt, amit bizonyít a rangsorban elért helyezés, ami az utánpótlás szempontjából biztató eredmény.

Összegezve: az 1985. évi kítűzött célkitűzéseinket maradéktalanul teljesíteni nem tudtuk. A szakág vezetése tudja a hiányságokat, azokat nem kendőzi, és ennek tudatában állítottuk össze 1986. évi feladatainkat, felkészülési tervünket, melyek azt célozzák, hogy eredményeink a következő évben mind jobbak legyenek [...].

Az idős mester, Monspart Gábor ebben az évben már szaktanácsadóként dolgozott a szakág vezetése mellett, az 1985-ös esztendő tapasztalatait így foglalta össze:

[...] Ha meg akarjuk szerezni a military lovasok tekintélyét, akkor nagyon jól kell kiválogatni azokat a lovasokat, akikkel a nemzetközi versenyeken kívánunk szerepelni. Nem nyugodhatunk bele abba, hogy csak kb. négy felnőtt lovassal számolhatunk.

Elsősorban a díjlovaglásban való előrelépést kell megszerveznünk. A jelenlegi hiányosságokat abban látom, hogy egyetlen klubban sem foglalkoznak egyedileg az idomítólovaglással. Rábízzák a lovasra, aki saját belátása szerint lovagol. Ha minden edzőt megkérdeznénk, hogy miért ért el lovasa 3,05 átlagpontot – ha elbeszélgetne vele a vezetőedző, hogy két-három évi lovaglás után miért mutat negatív díjlovaglási eredményt –, javulna a helyzet [...]. A versenyek terhelése nem szolgálja a fejlődést. Rendeznünk kell legalább 8-10 „kismilitary”, ahol alkalmuk lenne a lovasoknak a technikai elemekben való jártaságból vizsgázni [...]. További hibának látom azt is, hogy nem tartjuk be azt a határozatot sem, hogy évente csak egy kategóriát lehet ugrani (Hercegfalvi – Grizett).

Az iramlovaglás javulását csakis több – magas iramban kiírt, könnyebb terhelésű – versenyen való indulásokkal tartom lehetségesnek.

Még egyszer aláhúzottan megismétlem javaslatomat: a fejlődés egyedül az edzői munka komolyságának, a felelősségtudatnak megteremtésével érhető el, aminek eszköze az edzői beszámoló kötelezettségének a bevezetése [...].

Az 1986-os év elején sürgető feladatként jelent meg az előző évben meghatározott cél, bátran nyúlni a fiatalokhoz! Ekkor már a magyar ifjúsági országos bajnokságokon 20-30 volt a résztvevői létszám. Eljött az idő, hogy érdemben kilépienek a határon kívülre.

Horváth Zoltán két dologban már az év elején változtatott: februárban edzőtá-

Nemzetközi lószállítás.
Gyűjtőfuvarozás hetente,
igen kedvező árakon.
Versenyekre, igény szerint.

HORSE
TRANS
CARGO

Horse Trans
Cargo Kft.

Telefon:
(20) 9357-375
Fax:
(52) 211-005
E-mail:
info@horsetrans.hu

www.horsetrans.hu

bort tartott Balatonfenyvesen külföldi (Lengyel) edző segítségével, majd munkamegosztást vezetett be az edzői teendőkben, vezetőedzőt és edzőt állított a válogatott élére.

Majd a későbbiekben több versenyési lehetőséget kért, és ezt kihasználva állította össze a válogatott versenynaptárát. Jól látható az első táblázatban, hogy milyen sűrű volt a fiatal válogatott programja, hat nemzetközi versenyen vettek részt a lovasok, s ha hozzáteszük, hogy szinte mindegyik erőpróba előtt egyhónapos edzőtáborban készültek, akkor érthető, hogy miért volt szükség a racionális munkamegosztásra.

A következő részt az 1986-os eseményekkel kezdjük.

Tuska Pál

SPORTSÉRÜLÉSEK

FitoCavallo®

MI EZ?

Versenyszintű vagy rekreációs (szabadidős) sportolás során vagy annak következtében kialakuló, állategészségügyi ellátást igénylő, a ló terhelését és igénybevételét rövidebb-hosszabb időre lehetetlenné tevő esemény.

SPORTSÉRÜLÉSEK TÍPUSAI

1

AKUT SÉRÜLÉSEK

„sportbalesetek”

hirtelen, adott időponthoz köthetően alakulnak ki

erőteljes külső vagy belső erőhatás (makrotrauma) váltja ki

az érintett szövet folytonossága megszakad

akut gyulladás >> reparáció >> átépülés

pl. húzódás, zúzódás, rándulás, szakadás, ficam, törés, horzsolás, sebek

következményeit (seb, duzzanat, deformitás) könnyű diagnosztizálni

sok esetben egyértelmű a kezelés/rehabilitáció módszere, folyamata

KRÓNIKUS SÉRÜLÉSEK

Az akut és a túlterheléses sérülések egyaránt krónikussá válhatnak!

Megfelelő kezelés hiányában a sérült területen felépítésbeli és működésbeli visszafordíthatatlan elváltozások lépnek fel.

TÚLTERHELÉSES SÉRÜLÉSEK

2

„sportártalmak”

ismétlődő és halmozódó mikrotraumák okozzák

túlterhelés vagy helytelen terhelés váltja ki

gyulladás és/vagy szöveti degeneráció >> szakadás, kopás, leválás, deformáció

a kezdeti enyhe panaszokat sokszor elhanyagolják

belső hajlamosító tényezők: izomgyengeség, végtagi tengelyeltérések

külső hajlamosító tényezők: edzéshibák, nem megfelelő környezeti feltételek

előzmény: rendszeres, intenzív sporttevékenység vagy igénybevétel

pl.: in-, izom- és tömlőgyulladás, fáradásos törés, porcfelszín károsodása, ízületi gyulladás, kopás

MENNYIRE SÚLYOS?

Mennyi idő a felépülés?

Mennyibe kerül a gyógykezelés?

Mennyi pénzkieséssel jár a versenyzés szüneteltetése?

Illusztráció, szöveg: Marton Zsófia, agrármérnök - www.fitocavallo.hu; fitocavallo@gmail.com

Lektorálás: Dr. Nagy Annamária, sportlógógyász specialista, Állatorvostudományi Egyetem Lógógyászati Tanszék és Klinika

HORZSOLÁS

A bőr sérülése súrlódás következtében.

SEB

Külső hatásra létrejövő, körülírt sérülés, mely bármely szervet vagy szövetet érinthet. Lehet könnyű, súlyos vagy akár halálos kimenetelű. A sebzés következménye savós és alakos vérelemek vesztese, valamint a kültakaró védő szerepének megszűnése, emiatt kórokozók és idegen anyagok kerülhetnek a szervezetbe. További veszélyt jelenthet a testüregek megnyílása és a belső szervek sérülése.

SZAKADÁS

Egy ín, szalag vagy izom folytonosságának megszűnése. Izomszakadások főleg az edzés megkezdése előtti bemelegítés (és nyújtás) elmulasztása miatt alakulnak ki. Ín- és szalagszakadásokat többnyire egy hirtelen történő izomösszehúzódás vagy az ízületi mozgástartomány meghaladó mozdulat (pl. rándulás vagy ficam) válthat ki.

TÖRÉS

Egy csont szöveti folytonosságának megszűnése, szerkezeti struktúrájának megváltozása.

A csonttörések direkt ütésre vagy indirekt erőhatásra jöhetnek létre, de szalagsérülésekkel együtt is kialakulhatnak (ún. csontos kiszakadások formájában).

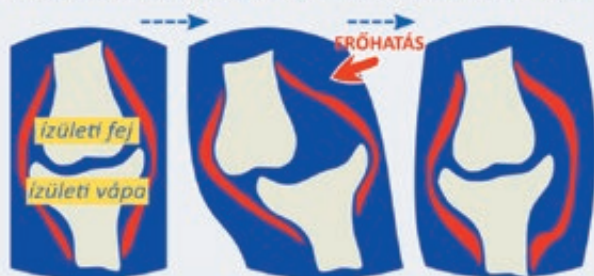
A lovaknál előforduló törések jelentős része az ún. fáradásos törések közé tartozik.

HÚZÓDÁS

Egy ín, szalag vagy izom mozgástartományának vagy hosszának a hirtelen növekedése („megnyúlása”).

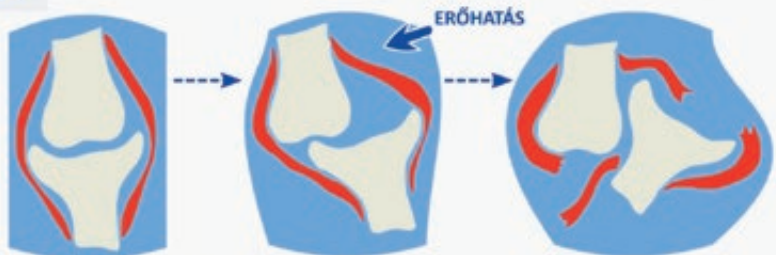
RÁNDULÁS

Az ízületre ható direkt feszítőerő miatt a két csontvég kimozdul a helyéről. Legenyhébb esetben a szalagok csak megnyúlnak, súlyosabb esetben a szalagok részleges vagy teljes szakadása és az ízület instabilitása következik be. Az erőhatás végén az ízületi felszínek (fej és vápa) a helyükön maradnak.

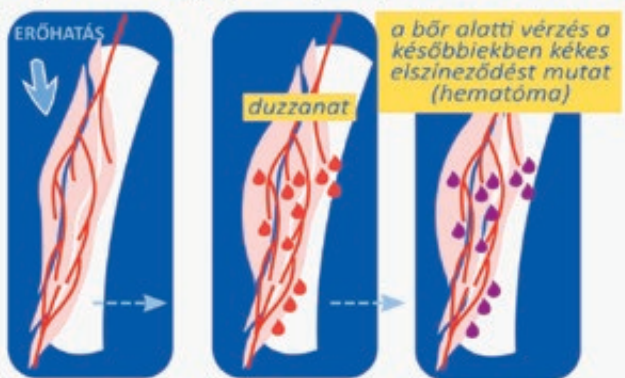
FICAM

Egy intenzív erőhatás miatt az ízületi fej teljes egészében elhagyja a vápát, a tok és a szalagok szakadásával. Amennyiben a fej még részlegesen érintkezésben marad a vápával, akkor subluxatióról beszél az állatorvos.

ZÚZÓDÁS

Az ízületet, lágyrészeket ért direkt trauma (többnyire mechanikai hatás) eredményeként keletkező duzzanat, vérömleny. Az erőhatás (pl. ütés, rúgás, ütközés) következtében a lágyszövetek megsérülnek, a szövetkörnyéki erek megrepednek, amely kisebb vérzést okoz.

A leghosszabb h

Messze van még a szabadtéri versenyszezon, ezért a hosszú téli éjszakákat felhasználhatod arra, hogy rendbe tedd a felszerelésed. Ez lesz az a bizonyos nagytakarítás, amikor apró darabjaira szeded a szekrényed. Érdemes teljesen kipakolnod a szekrényt, és a szemetet, felesleges dolgokat kíméletlenül kiszелеktálni, hogy a valóban használt darabokra koncentrálhass. Ha egyet használsz leginkább mindenből, akkor ne tárolj négy szettet a szekrényben, mert a túlterheltség rendeltenséget hoz magával. Mielőtt visszapakolsz, mindenképpen töröld át egy mosószeres nedves, de nem vizes ruhával a polcokat, oldalfalakat. Rendszerezd a holmidat, legyen logika a pakolásakor. A gyakran használt dolgok kerüljenek szemmagasságba, a kevésbé használtak magasabbra, a hasonló eszközök egy helyre (például a lábvédőket egy tárolóba tedd, a tisztítóeszközöket egy másikba). Praktikusak a lovasboltokban kapható rendszerezők, pálcátartók, akasztók. Javasolt mindenképpen beszerezned egy kis elemes, rögzíthető szekrényvilágítást, mely megvásárolható egy-egy barkácsboltban vagy piacon. A kiszелеktált holmikat, melyek még használhatók, elajándékozhatod például iskolalovakra, ahol lovagolsz, vagy eladhatod egy csökkentett összegért. A megmaradt dolgaidat kezdd el tisztítani. A textileket – nyeregalátét, lótarakó stb. – ki kell mosni, ami pedig nem mosható, azt tisztítóba kell küldened. Érdemes utánajárnod a házhoz menő takarómosók szolgáltatásainak is, eljönnek érte, és becsomagolva, frissen, tisztán kapod vissza a takarót. A bőroket először nyeregszappannal, majd bőrápolóval ápolod le. Ennek módját lovasoktatód biztosan megtanította neked. Itt az ideje, hogy a kantárt és a nyeret is

Január az a hónap, amit véget nem érőnek érezhetünk. Ez nem azért van, mert 31 napos, hiszen nem ez az egyetlen, hanem talán azért, mert elmúlnak az ünnepek és messze van még a tavasz. Üresnek érezhetjük ezt az időszakot célok nélkül. Mutatunk nektek néhány ötletet, melyekkel felturbózhajátok a januárt.

FOTÓ: SOMOGYVÁRIANETT

teljesen szétszedd. Légy alapos! A műanyag felszereléseket – pálca, ostor, kobak – mosószeres nedves ronggyal töröld tisztára. Ügyelj rá, hogy vizesen ne rakj semmit a szekrénybe, mert büdös, esetleg penészes lesz. Figyeld arra is, ha van négy fülvédő, hat alátét, öt szett fásli a szekrényben, praktikusan helyezd el őket, hogy ne kelljen áttérnod majd mindent, amikor használni szeretnéd. Ha szépen bepakoltál mindent, élvezheted egy jó darabig a szép szekrényedet. Jó érzés lesz használni, de vigyázz rá és csak tisztán pakolj bele! A január, a téli időszak a felkészülés, a tudás elmélyítésének, az alapozásnak az időszaka. Van rá lehetőség, hogy edzés-

terveket dolgozz ki edződdel. Elsőként meg kell határozni a rövid és hosszú távú célokat. Gyakori hiba, hogy az emberek a ló képzésében gondolkodnak, hogy azon mit kellene fejleszteni, de a saját képzésükön kevesebbet. Mindkettőt, a közös fejlődést kell célként kitűzni. Például így: „A lovam gyakran ugrik be rossz lábra jobb kézen. A rövid távú terv ezt mihamarabb kijavítani úgy, hogy futószáron is gyakorolom a vágtabeemeléseket, a külső csizmám és a súlypontom nem az igazi a megfelelő pillanatban az edzőm szerint. Minden edzés végén ezt külön gyakoroljuk.”

Az edzésterveket megbeszélés után az edző állítja össze általában. Fontos,

ónap

„Fontos, hogy mindig valós terveket szőjeteK, olyanokat, melyeket el tudtok érni abban a tanórában, hónapban vagy évben”

hogy mindig valós terveket szőjeteK, olyanokat, melyeket el tudtok érni abban a tanórában, hónapban vagy évben. Ha túl magasra teszitek a célt, könnyen előfordulhat, hogy csalódás ér. Az elérhető cé-

lok magabiztossá tesznek, és ha te nyugodt vagy, a lovad is jobban teljesít majd. Bizonyára nem könnyű a koronavírus miatt hosszabb távra tervezni, de célszerű mindig A, B és C tervet gyártani. Például, mi lenne, ha minden ideálisan alakul (A), mi lenne, ha karanténba kerülnék, ki mozgatná a lovam, én mit tudok tenni otthon (B), és mi lesz, ha elmaradnak a tavaszi versenyek (C).

Javaslom, hogy az edzéstervek mellett használj ki minden alkalmat a fejlődésre. Nézd meg társaid edzését, készíttess magadról videót, és otthon nézd vissza úgy, hogy hallatszódjon, mit mondott az edződ közben. Kövesd a Szabadidős Szakág

képzéseit, rengeteg elérhető lesz online. Biztos vagyok benne, hogy lesznek edzőtáborok, melyeken részt tudsz majd venni. Szabadtéren vagy az otthonod biztonságából is képezheted magadat, erről szólhat a téli felkészülés. És a legfontosabb: lovagolj a lehető legtöbbet! Gondolom, ez nem rajtad múlik, de fontos nemcsak a testi, hanem a lelki egészséged miatt is. A lovaglást csak lovagolva lehet tanulni, gyakorolj, ha teheted mindennap, és tanulj a legjobbaktól. De ne feledd, a legjobb tanítómestered maga a lovad. Tiszteld és szeresd, januárban is!

Csilló Rita

ÉLETKÉPEK december

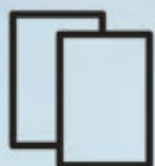
LAPCSOPORT

ONLINE

TEMATIKUS
MELLÉKLETEK

DIGITÁLIS
KIADVÁNYOK

KIÁLLÍTÁS ÉS
RENDEZVÉNYSZERVEZÉS

SZOLGÁLTATÁSOK

**A generációkon átívelő tudás
szolgálatában!**

Mesterek Tornája, Balatonvilágos

2020. november 20-22.

November 20., péntek:

1. vrsz. Póni versenyszám 100 cm-en

1. Bodnár Annabell – Aviator (póni) / Némethy Bertalan Alapítvány
2. Gubicza Dorottya – Zorro van de Vossentyp (póni) / Varga Ménes GYLE
3. Gubicza Sarolt – Tortuga (póni) / Varga Ménes GYLE

2. vrsz. Gyermek versenyszám 110 cm-en

1. Benedek Adél – Silva 127 / Némethy Bertalan Alapítvány
2. Nyíri Anna Jázmin – Aren Bee / Krucsó Lovasklub
3. Frank Dániel – Kármén B / Ördöglovas SE

3. VIP versenyszám 110 cm-en

1. Zajzon András – Flashdance / Algyői Sportkör
2. Moravszki Luca – Le-Grand / Tiszavasvári SE Lovasliget Lovas Szako.
3. Hajdú Petra – Bognár Hamvas / Champions Team LKE

4. vrsz. Ifjúsági kiskör versenyszám 110 cm-en

1. Bene Dóra – Dáno B / Univerzum LK Etei SE
2. Magyar Balázs – Qualina / Sion Security Kft.
3. Sebők Patrícia – Der Stern / Simonpuszta NLHE

5. vrsz. U25 kiskör versenyszám 120 cm-en

1. Nagy Júlia – Kincsem Royal Flush / Kalafarm SE
2. Stieber Sztella – Elise / Mizsei Lovastanya SE
3. Kovács Roland – Limited Edition-C / Castilia Kft.

6. vrsz. Ifjúsági nagykör versenyszám 120 cm-en

1. Kiss Maja – Quipara Z / Móraalmi LSE
2. Magyar Balázs – Lady Winner / Sion Security Kft.
3. Szabó Noémi – Noblesse S / Cívus Lovas SE

7. vrsz. Felnőtt kiskör versenyszám 125 cm-en

1. Czékus Zoltán – Carundy / Kisteleki Lovas Egyesület
2. Szotyori Nagy Kristóf – Gidran Razbeg 44 Mytoc / Prosper LK
3. Márki Zoltán – H-C. S. R. Center / Pasaréti Honvéd Lovas SE

8. vrsz. U25 nagykör versenyszám 125 cm-en

1. Sopronyi Réka – Horze Donald / Prosper LK
2. Buza Patrik Zoltán – Hunter Dadero Z / Krucsó Lovasklub
3. Kiss Lizanna – Agropoint Cojano / Móraalmi LSE

9. vrsz. Felnőtt nagykör versenyszám 135 cm-en

1. Técsy Attila – Nikidam Breaker / Técsy SE
2. Horváth Balázs – PM Quintera / Airvent Lovas Club
3. Krucsó Szabolcs – Calliope / Krucsó Lovasklub

November 21., szombat:

10. vrsz. Ifjúsági kiskör versenyszám 110 cm-en

1. Takács Vivien – Kurázi / Ameko LSE
2. Bene Dóra – Dáno B / Univerzum LK Etei SE
3. Rednágel Sára Boróka / Sukorói Lovasközpont SE

11. vrsz. U25 kiskör versenyszám 120 cm-en

1. Kovács Noémi – Kakukk / Kenesei Lovas Club
2. Kacsó Júlia Csenge – Contesi / Taszári Vital LSC
3. Mernyei-Bobok Eszter – Edward / Nemzeti Közszolgálati Egyetem SE

12. vrsz. Ifjúsági nagykör versenyszám 125 cm-en

1. Szuhaí Rodrigo – Le Royal / Diósgyőri VTK
2. Gimesi Lorena – Timpex Fegyenc / Prosper LK
3. Kisgergely Kata Csenge – Julius HV / Diósgyőri VTK

13. vrsz. Felnőtt kiskör versenyszám 125 cm-en

1. Ifj. Máté István – Stakkaira / Máté-Szombati DLSE

2. Czékus Zoltán – Carundy / Kisteleki Lovas Egyesület

3. Mráz Tamás – El Conthero / Badacsonyi Lovas Sport Club

14. vrsz. U25 nagykör versenyszám 130 cm-en

1. Ifj. Szuhaí Gyula – Shiarado Sz / Diósgyőri VTK
2. Mészáros Marcell – Comedy Star / Krucsó Lovasklub
3. Kiss Lizanna – Agropoint Cojano / Móraalmi LSE

15. vrsz. Felnőtt nagykör versenyszám 140 cm-en

1. Krucsó Szabolcs – Calliope / Krucsó Lovasklub
2. Ifj. Máté István – Sanghata / Máté-Szombati DLSE
3. Zárug Annamária – Coolman / Diva Sport Lovasklub

16. vrsz. Póni versenyszám 100 cm-en

1. Both Petra – Biotop Bojtorján (póni) / Szabadidő Lovasok SE
2. Gubicza Sarolt – Tortuga (póni) / Varga Ménes GYLE
3. Gubicza Dorottya – Quint van de Groenheuvel (póni) / Varga Ménes GYLE

17. vrsz. Gyermek versenyszám 110 cm-en

1. Fábrián Johanna – Katinka / GSH Team Lovas Klub SE
2. Nyíri Anna Jázmin – Light Point / Krucsó Lovasklub
3. Tavasi Eszter – Audrey Pins / Prosper LK

18. vrsz. VIP versenyszám 110 cm-en

1. Tibol Balázs – Montana / Badacsonyi Lovas Sport Club
2. Zajzon András – Bognár Jentorino-Diara / Algyői Sportkör
3. Vandlik Júlia – Hotspot / Simonpuszta NLHE

November 22., vasárnap:

19. vrsz. Póni versenyszám 105 cm-en

1. Gubicza Dorottya – Zorro van de Vossentip (póni) / Varga Ménes GYLE
2. Both Petra – Biotop Bojtorján / Szabadidő Lovasok SE

Magyar Lovassport Szövetség

3. Gubicza Dorottya – Quint van de Groenheuvel (póni) / Varga Ménes GYLE

20. vrsz. Gyermekek nagydíj 115 cm-en

1. Kiss Maja – Chacco / Móraalmi LSE
2. Bódai Hanna – Quintano / Gyenesdiási LSE
3. Moravszki Domonkos – Agropoint Casino / Tiszavasvári SE Lovasliget Lovas Szako.

21. vrsz. VIP versenyszám 115 cm-en

1. Zajzon András – Bognár Jentorino-Diara / Algyői Sportkör
2. Szekér András – Medici / Pulai Lovaspark SE
3. Vajda Laura – Gulmerette / Colonado Lovasiskola SE

22. vrsz. Ifjúsági nagydíj 130 cm-en

1. Szuhai Rodrigo – Chacco Boy / Diósgyőri VTK
2. Kisgergely Kata Csenge – Julius HV / Diósgyőri VTK
3. Tamás Jázmin – Carismo-M / Kenesei Lovas Club

23. vrsz. U25 nagydíj 135 cm-en

1. Sopronyi Réka – HORZE Donald / Prosper LK
2. Braunitzer Enikő – PM Baloustar / Airvent Lovas Club
3. Kiss Lizanna – Agropoint Cojano / Móraalmi LSE

24. vrsz. Felnőtt nagydíj 145 cm-en

1. Dömse Tamás – Conquistador / D-Team SE
2. Ifj. Máté István – Chacrinue / Máté-Szombati DLSE
3. Czékus Zoltán – Ricola (E. Disco) / Kisteleki Lovas Egyesület

25. vrsz. Ifjúsági kiskör versenyszám 115 cm-en

1. Bene Dóra – Dáno B / Univerzum LK Etei SE
2. Osztovits Péter – Crystal / Colonado Lovasiskola SE
3. Hajdú Kitti – Anabelle / Algyői Sportkör

26. vrsz. U25 kiskör versenyszám 125 cm-en

1. Kovács Roland – Limited Edition-C / Castilia Kft.
2. Constantin Cojocariu – Baron / ROU
3. Kántor Petra – Daisy / Lovasakadémia SC

27. vrsz. Felnőtt kiskör versenyszám 130 cm-en

1. Ifj. Máté István – Sanghata / Máté-Szombati DLSE
2. Czékus Zoltán – Carundy / Kisteleki Lovas Egyesület
3. Zárug Gyula – Doris / Simonpuszta NLHE

Díjugrató felkészítő és országos fedett pályás verseny – Kecskemét (Airvent) 2020. november 27–29.

November 27., péntek:

1. vrsz. 70-75 cm felkészítő

Nyitott

1. Dombi Gréta – Melódia / Debreceni LA KH
2. Gyalai-Nagy Erika – Laila SR / Astrid Lovas SE
3. Tóth Martin – O-Calacoletta H7 / TM Lovasok SE

REV-felkészítő

1. Lehotai Zsófi – Evita / Trió Lovasklub Kft.
2. Balázs Anna – Evita / Trió Lovasklub Kft.
3. Vigh Letícia – Bobo SR / Astrid Lovas SE

2. vrsz. 80-85 cm felkészítő

Nyitott

1. Fodor István – Prissy / Tisza-mente Alapítvány
2. Gyalai-Nagy Erika – Laila SR / Astrid Lovas SE
3. Marssó Rita Klára – Cimba / Hetényegyházi Hullám

REV-felkészítő

1. Vigh Letícia – Bobo SR / Astrid Lovas SE
2. Szmilkó Adél – Gangen / Zöldmező Lovas SE

3. vrsz. 90 cm felkészítő

1. Fodor István – Prissy / Tisza-mente Alapítvány
2. Várkonyi Kata – Evita / Trió Lovasklub Kft.
3. Vecsei Lili – PM Balance III / Airvent Lovas Club

4. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Kotroczó Róbert – Lorenzo / Kentaur Lovas Egylet
2. Kádár Attila – Vancy M. P. H / Pellet Hungary LSE
3. Mandik Ferenc Ákos – Magic Hope / Gödöllői Lovas SE

5. vrsz. 100 cm kezdő lovak

1. Czmerek Zsófia – Olala / Sándor Lovasfarm Kft.
2. Fésűs Gréta – J. C. S-Rossini Rouge / ASTRID Lovas SE
3. Kubatov Emma – Genius / Varga Ménes GYLE

6. vrsz. 100 cm nyitott

1. Jokán Gábor – Badacsony / Alfonz Dömsödi LK
2. Hriazik Tamás – PM Balouquick / Airvent Lovas Club
3. Kubatov Emma – Genius / Varga Ménes GYLE

7. vrsz. 105 cm nyitott

1. Reinspack Kincső – DSP Cortona / Szentlőrinci Túra SZI SLE
2. Stalter Anna – Enci / Varga Ménes GYLE
3. Földi Dávid – Centavaro / Vital Lovas Klub

8. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Kotroczó Róbert – King Cornet PGO / Kentaur Lovas Egylet
2. Kádár Attila – Criss Cross P. H / Pellet Hungary LSE
3. Rózsa Gitta – Levente M / Félegyházi LK

9. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Pataki Anna Dorottya – Hannibál / Airvent Lovas Club
2. Szórád Linett – PM Arosa / Airvent Lovas Club
3. Popka Vanda – Rádiháza-Előtáncos / Kentaur Lovas Egylet

10. vrsz. 110 cm nyitott

1. Mandik Ferenc Ákos – Chaccon / Gödöllői Lovas SE
2. Gyulai Szandra – Hélia II / Kentaur Lovas Egylet
3. Hajnal Eszter Virág – PM Forward / Airvent Lovas Club

11. vrsz. 120 cm nyitott

1. Braunitzer Enikő – PM Liberty / Airvent Lovas Club

Magyar Lovassport Szövetség

2. Marosi Diána – PM Cassandor /
Airvent Lovas Club
3. Varnyú Lilla – Popeye / Airvent Lovas
Club

12. vrsz. 125 cm nyitott

1. Braunitzer Enikő – PM Banderas /
Airvent Lovas Club
2. Babó Szilvia – PM Stanford / Airvent
Lovas Club
3. Braunitzer Enikő – PM Balouville /
Airvent Lovas Club

November 28., szombat:

13. vrsz. 70-75 cm felkészítő

Nyitott

1. Gyalai-Nagy Erika – Kagán / Astrid
Lovas SE

REV-felkészítő

1. Poczai Dorottya – Aldato Alibi / Táltos
Lovas Baráti Kör Egyesület
2. Jancsó Jázmin – Leni L / Táltos Lovas
Baráti Kör Egyesület
3. Jancsó Jázmin – Csengőszó / Táltos
Lovas Baráti Kör Egyesület

14. vrsz. 80-85 cm felkészítő

Nyitott

1. Molnár Anna – Barak Obama /
Pasaréti Honvéd Lovas SE
2. Nagy Babiána – Lilly / Airvent Lovas
Club
3. Molnár Anna – Royal / Pasaréti
Honvéd Lovas SE

REV-felkészítő

1. Jancsó Jázmin – Leni L / Táltos Lovas
Baráti Kör Egyesület
2. Szabó Virág – Chaccari Z /
Mezőhegyesi Ménes KH SE
3. Bakos Csenge – Merszi / Champions
Team LKE

15. vrsz. 90 cm felkészítő

1. Kiss Renáta – Papillon 54 /
Mezőhegyesi Ménes KH SE
2. Karó Emese – Midnight Candy /
Csömöri LTKE
3. Koncz Kincső – Cerevel / Varga
Ménes GYLE

16. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Bazsik Andrea – Incassina /
Perszi Kft.
2. Mandik Ferenc Ákos – Magic Hope /
Gödöllői Lovas SE

17. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Fésűs Gréta – J. C. S. -Rossini Rouge /
Astrid Lovas SE
2. Nagy-Élő Zselyke – Mystic / Gödöllői
Lovas SE
3. Chován Rebeka – Ameko Shiherizada
/ Danubia Lovasház

18. vrsz. 100 cm nyitott

1. Tejfalussy-Gecse Lilla / Douglas Z /
Pasaréti Honvéd Lovas SE
2. Tóth Martin – Qufilio / TM Lovasok SE
3. Kádár Attila – Vancy M P. H. / Pellet
Hungary LSE

19. vrsz. 105 cm nyitott

1. Kubatov Emma – Genius / Varga
Ménes GYLE
2. Dombi Gréta – Willian de Ganad /
Debreceni LA KH
3. Tóth Martin – Vízcsepp /
TM Lovasok SE

20. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Rózsa Gitta – Levente M /
Félegyházi LK
2. Mandik Ferenc Ákos – Atlanta /
Gödöllői Lovas SE
3. Kádár Attila – Criss Cross P. H. / Pellet
Hungary LSE

21. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Pataki Anna Dorottya – Hannibál /
Airvent Lovas Club
2. Szöllősi Hajnal – Gina van Lange
Weeren / Ráckeve Városi SE
3. Bodré Szona – Bognár Tanga /
Mazepa LC

22. vrsz. 110 cm nyitott

1. Frányó Csenge – Whiskey del Tiglio /
Révész Farm Lovas SE
2. Dobozi Zsanett – Jacline / Gyömrői
Tövesmajor LE
3. Schneider Gábor – Doki / Határőr
Dózsa SE

23. vrsz. 120 cm nyitott

1. Ifj. Petrik Béla – Refrén „F” / Sion
Security Kft.
2. Braunitzer Enikő – PM Liberty / Airvent
Lovas Club
3. Marosi Diána – PM Cassandor /
Airvent Lovas Club

24. vrsz. 130 cm nyitott

1. Braunitzer Enikő – PM Banderas /
Airvent Lovas Club

2. Braunitzer Enikő – PM Balouville /
Airvent Lovas Club
3. Hóman Gréta – PM Lindberg / Airvent
Lovas Club

November 29., vasárnap:

25. vrsz. 70-75 cm felkészítő

Nyitott

1. Csüllög Márk – Soma von Dudás /
Milléri Lovastanya SE
2. Torma Petra – Rodeo / Ceglédi
Lovaskör SE
3. Szelei Szilveszter – Marketplace Dalia
/ Ceglédi Lovaskör SE

REV-felkészítő

1. Gujdár Vanda – Berkenye / Trió
Lovasklub Kft.
2. Jung Lili – Archibald / Szentlőrinci
Túra, SZI LSE

26. vrsz. 80-85 cm felkészítő

Nyitott

1. Lukács Edina – P-Zita / Hetényegyházi
Hullám
2. Zsemberi Nikolett – Kitti / Babilon
Lovasklub Egyesület
3. Tóth-Pál Fanni – Kabbalah / Trió
Lovasklub Kft.

REV-felkészítő

1. Vigh Letícia – Bobo SR / ASTRID
Lovas SE
2. Farkas Luca – Amira / Ráckeve
Városi SE
3. Jung Lili – Archibald / Szentlőrinci
Túra, SZI LSE

27. vrsz. 90 cm felkészítő

1. Koncz Csenge – Pufi-Lufi / Szárcsa
Sportlovarda Sportegyesület
2. Vecsei Lili – PM Balance III / Airvent
Lovas Club
3. Chován Rebeka – Ameko Shiherizada
/ Danubia Lovasház

28. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Kotroczó Róbert – Lorenzo / Kentaur
Lovas Egylet
2. Mandik Ferenc Ákos – Magic Hope /
Gödöllői Lovas SE

29. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Nagy-Élő Zselyke – Mystic / Gödöllői
Lovas SE
2. Bálint Hanga Sára – Balou Chin Chin
/ Ráckeve Városi SE

Magyar Lovassport Szövetség

3. Senkei-Kis Zóra – Peppi / Ceglédi Lovaskör SE

30. vrsz. 100 cm nyitott

1. Kertész Vivien – Korax Cenzor Gondtalan / Ráckeve Városi SE
2. Marosi Diána – PM Castendo – Airvent Lovas Club

3. Kádár Attila – Vancy M. P. H / Pellet Hungary LSE

31. vrsz. 105 cm nyitott

1. Juhász Réka – PM Diadaime / Trió Lovasklub Kft.
2. Makra Vivien – Catolibrina / Kentaur Lovas Egylet

3. Kovács Dorina – PM Oregon / Trió Lovasklub Kft.

32. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Ifj. Petrik Béla – Kancon / Sion Security Kft.
2. Kotroczó Róbert – King Cornet PGO / Kentaur Lovas Egylet
3. Farkas Nóra – Cappuccino Nadli "F" / Szabadidő Lovasok SE

33. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Hóman Lili – Ister / Airvent Lovas Club
2. Gyulai Gabriella – Carlos / Kentaur Lovas Egylet
3. Szórád Linett – PM Arosa / Airvent Lovas Club

34. vrsz. 110 cm nyitott

1. Hajdú Petra – Bognár Hamvas / Champions Team LKE
2. Hóman Lili – Ister / Airvent Lovas Club
3. Marosi Diána – PM Cassandor / Airvent Lovas Club

35. vrsz. 125 cm nyitott

1. Ódor Enikő – Jason Statham / Equitania LC
2. Ifj. Petrik Béla – Refrén "F" / Sion Security Kft.
3. Potocska Attila – Pasadena CS / Mezőhegyesi Ménes KH SE

36. vrsz. 135 cm nyitott

1. Ódor Enikő – Jason Statham / Equitania LC
2. Braunitzer Enikő – PM Banderas / Airvent Lovas Club
3. Potocska Attila – Lord Carthago / Mezőhegyesi Ménes KH SE

CS12*-W Díjugrató Világkupa és nemzeti díjugratóverseny – Budapest (Nemzeti Lovarda) 2020. november 27–29.

November 27., péntek:

1. vrsz. Nemzeti U25 125 cm

1. Constantin Cojocariu – Baron / ROU
2. Vincze Imre – Conto / Akácsmajor Lovasudvar Hajdúböszörmény
3. Plavec Szabrina – Wonder van Hazelberg / Kentaur Lovas Egylet

2. vrsz. Nemzeti nyitott 125 cm

1. Hegedüs Kristóf – M-Chello / Csikós és Tsa Kft.
2. Daniel Ionut Bucur – Cassius S / ROU
3. Hegedüs Kristóf – N-Chacco's Cento / Csikós és Tsa Kft.

3. vrsz. CS12*-W Silver Tour 140 cm

1. Kiss Lizanna – Cashflow / Mórhalmi LSE
2. Horváth Balázs – PM Chaccera / Airvent Lovas Club
3. Zárug Gyula – Doris / Simonpuszta NLHE

4. vrsz. Bronze Tour 130 cm

1. Szuhai Gyula – Chacco Boy / Diósgyőri VTK
2. Mráz Tamás – Sárpuszta Indigó / Badacsonyi Lovas Sport Club
3. Horváth Balázs – PM Quintera / Airvent Lovas Club

5. vrsz. CS12* Gold Tour 145 cm

1. Gerfried Puck – Melody vd Smidshoeve / AUT
2. Urh Bauman – Larisal / SLO
3. Dieter Köfler – Farah Dibah / AUT

November 28., szombat:

6. vrsz. Nemzeti U25 125 cm

1. Kiss Dominika – Dyra / Simonpuszta NLHE
2. Vincze Imre – Conto / Akácsmajor Lovasudvar Hajdúböszörmény
3. Kiss Lizanna – Cloé / Mórhalmi LSE

7. vrsz. Nemzeti nyitott 130 cm

1. Daniel Ionut Bucur – Cassius S / ROU
2. Hegedüs Kristóf – M-Chello / Csikós és Tsa Kft.
3. Fábíáncsics Gábor – Convey / Fábíáncsics Horses SE

8. vrsz. CS12* Bronze Tour 130-135 cm

1. Jaroslav Skrzyczynski – Olympic Star / POL
2. Horváth Balázs – PM Quintera / Airvent Lovas Club
3. Czékus Zoltán – Carundy / Kisteleki Lovas Egyesület

9. vrsz. CS12* Silver Tour 140 cm

1. Técsy Attila – Nikidam Breaker / Técsy SE
2. Szabó-Máriás Sára – Medáll / GSH Team Lovas Klub SE

3. Gerfried Puck / Cigol du Parsis Z / AUT

10. vrsz. CS12* Gold Tour WC LR Group D

1. Jaroslav Skrzyczynski – Chacco Amicor / POL
2. Gerfried Puck – Melody vd Smidshoeve / AUT
3. Andrius Petrovas – Linkolns / LTU

November 29., vasárnap

11. vrsz. CS12* Bronze Tour 140 cm

1. Horváth Balázs – PM Quintera / Airvent Lovas Club
2. Mráz Tamás – Sárpuszta Indigó / Badacsonyi Lovas Sport Club
3. Szuhai Gyula – Chacco Boy / Diósgyőri VTK

12. vrsz. CS12* Silver Tour 140-145 cm

1. Bianca Babanitz – Game DK Z / AUT
2. Horváth Balázs – PM Chaccera / Airvent Lovas Club
3. Técsy Attila – Nikidam Breaker / Técsy SE

13. vrsz. CS12* Grand Prix 145 cm LR Group D

1. Weinhardt Virág – Chiclana / Kiskunhalasi LTSE
2. Dieter Köfler – Farah Dibah / AUT
3. Tobias Bachl – Cicera de la Vayrie B / GER

14. vrsz. Nemzeti U25 130 cm

1. Plavec Szabrina – Fokker / Kentaur Lovas Egyesület
2. Ferenc Dalma Mercedesz – PM Lavarone / Diósgyőri VTK
3. Kiss Lizanna – Cloé / Mórhalmi LSE

15. vrsz. Nemzeti nyitott 130 cm

1. Hegedüs Kristóf – N-Chacco's Cento / Csikós és Tsa Kft.
2. Hegedüs Kristóf – M-Chello / Csikós és Tsa Kft.
3. Técsy Attila – Numino / Técsy SE

Január 29–31. Országos verseny
– Kecskemét
Február 6–7. Országos verseny
– Kaposvár, Pannon Lovasakadémia

A versenynaptárt a december 16-ig közzétett információk alapján állítottuk össze. Figyeljétek a szakágak frissítéseit!

FONTOS

A 484/2020. (XI. 10.) Kormányrendelet az alábbi rendelkezéseket tartalmazza a versenyszerű sportolásra vonatkozóan:

- A sportmérkőzéseket zárt kapuk mögött kell megtartani. Az egyéni szabadtéri sportok gyakorlása engedélyezett. A vonatkozó jogszabályok szerint versenyszerűen sportolók e tevékenységükben nem korlátozhatóak.
- A jégpályák, az uszodák, az edző- és fitnesztermek és a sportlétesítmények a

sportról szóló törvény szerint versenyszerűen sportolók számára edzésen vagy sportrendezvényen való részvétel céljából látogathatóak. Versenyszerűen sportoló (a továbbiakban: versenyző) az a természetes személy, aki a sportszövetség által kiírt, szervezett vagy engedélyezett versenyeken vagy versenyrendszerben vesz részt. A versenyző vagy amatőr, vagy hivatásos sportoló.

- A sportrendezvényen nézőként tartózkodni tilos.
- A sportrendezvény nézők nélkül, zárt körülmények között megtartható.
- A versenyszerűen sportoló számára este 8 óra és reggel 5 óra között megengedett a lakóhely, a tartózkodási hely vagy a szálláshely elhagyása, illetve a közterületen történő tartózkodás:

– edzésen vagy sportrendezvényen való részvétel céljából,
– edzés vagy sportrendezvény helyszínére közlekedés céljából,
– edzés vagy sportrendezvény helyszínéről a lakóhelyre, a tartózkodási helyre, illetve a szálláshelyre történő közlekedés céljából.

(Forrás: 2020. évi CIX. törvény és 484/2020. Kormányrendelet)

Apróhirdetés-megrendelés

Megrendelem a következő hirdetés közzétételét:

A hirdetés szövege: .....

.....

.....

.....

..... Tel.: .....

Megjelenés kért ideje: 2021. év ..... hó

A megrendelő címe, ahova a befizetési lapot küldhetjük:

Név: .....

Lakcím: .....

Vállalkozói igazolvány száma: .....

Az apróhirdetés ára szavanként .....

350 Ft + 27% áfa

aláírás

A hirdetés megrendelést jól olvashatóan, nyomtatott betűkkel a szerkesztőség címére küldjék,

a kért megjelenést megelőző hónap 10-ig.

Címünk: Pegazus – A lovasok lapja | 1141 Bp., Mirtusz utca 2.

E-mail: dohany.arpad@magyarmezogazdasag.hu | Tel.: +36-70-232-4231

SZERKESZTŐSÉG:

Alapító főszerkesztő: Szebenyi Dániel
Felelős szerkesztő: Somogyvári Anett
Szerkesztők: Kovács Réka, Stróbl Dorottya, Sári Enikő
Tervezőszerkesztő: Végh György
Olvasószerkesztő: Tömpe Anna

LAPTULAJDONOS:

Magyar Lovassport Szövetség

KIADÓ:

Magyar Mezőgazdaság Kiadó Kft.
1141 Budapest, Mirtusz u. 2.

FELELŐS KIADÓ:

Sári Enikő ügyvezető igazgató
Hájos László ügyvezető igazgató

MARKETING ÉS ONLINE:

Marketingvezető: Práger Ádám
Marketingkoordinátor: Kadosa Gábor,
Kárpáti Eszter, Kovács Réka
Szerkesztő: Mizsei Károly
www.magyarmezogazdasag.hu – az Agrárhírtől

KIADÓ/IRODA:

Irodavezető: Harangozó Tímea
Operatív vezető: Laczó Angéla
Terjesztés: Karácsonyi Ildikó
Pénzügy: Fontos Éva, Lénárt Diána
Ügyfélszolgálat: Husztiné Csekő Emma
Telefon: +36-1-470-0411, +36-30-400-4839

Információ: Tömpe Anna
tompe.anna@magyarmezogazdasag.hu
Telefon: +36-1-470-0411

HIRDETÉSFELVÉTEL:

Dohány Árpád (+36-70-232-4231)
Bácsi Nóra (+36-30-982-6369)

© Copyright – Magyar Lovassport Szövetség
Tilos a lap bármely részének bármilyen formában vagy módon történő másolása, feldolgozása a kiadó előzetes engedélye nélkül
A kiadó adatkezelési szabályzata elérhető a www.magyarmezogazdasag.hu/adatvedelem oldalon.

ELŐFIZETÉS:

A lap megrendelhető a kiadó címén, a 06-1/273-2287-es számon és a szab@ildiko@magyarmezogazdasag.hu e-mail címen.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu webshopban (https://eshop.posta.hu/storefront/),

e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen,

telefonon a 06-1-767-8262 számon,

levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető

a Magyar Posta Zrt.-nél: www.posta.hu webshop

(https://eshop.posta.hu/storefront/),

1900 Budapest, 06-1-767-8262,

hirlapelofizetes@posta.hu

Belföldi előfizetési díj egy évre: 8340 Ft.

TERJESZTÉS:

Terjeszti a Lapker Zrt.

A lap megvásárolható a Lapker Zrt. országos hálózatán keresztül.

NYOMJA:

Pauker-Holding Kft.

1047 Budapest, Baross u. 11-15.

ISSN: 1786-8955

Ló- és lovassport, lótenyésztés, lótartás?

A Pegazus havilapban **választ talál** mindenre.

Válasszon kiadványainkból!

Lap neve	digitális lap ár/év	nyomtatott lap ár/év
Magyar Mezőgazdaság	18 000 Ft	25 740 Ft
Kertészet és Szőlészet	16 000 Ft	22 920 Ft
Kistermelők Lapja	3 525 Ft	5 100 Ft
Méhészet	3 725 Ft	5 340 Ft
Kertbarát Magazin	2 785 Ft	3 990 Ft
Kerti Kalendárium	2 840 Ft	4 100 Ft
Pegazus	5 800 Ft	8 340 Ft
Borászati Füzetek	–	8 400 Ft

Fizessen elő most!

www.magyarmezogazdasag.hu

elofizetes@magyarmezogazdasag.hu

+36-1-767-8262

az ország bármely postáján

Fogadj a Kincsem+ futamaira és nemcsak milliókat nyerhetsz, de valódi izgalmakat élhetsz át mindennap!

Valódi tét, valódi izgalmakkal

Kincsem+

Kincsem+ **tuti**

**Válassz ki 5 lovat,
jelöld a szelvényen,
és tedd meg a téted!**

**Vagy válaszd a
Kincsem+ TUTI
gépi fogadást!**

Alaptét: 600 Ft

Részletek a **lovifogadas.hu** oldalon

Telefonos ügyfélszolgálat mindennap 7:00-19:00 között: +36-1-433-0549

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

www.szerencsejatek.hu

#maradjonjáték

18